

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Hlášení

Práce v terénu: Květen – červen 2023

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Tento dokument nepředstavuje stanovisko Evropské komise. Výklady a názory, které jsou v něm obsaženy, jsou pouze výklady a názory autorů.

Název projektu: Zvláštní průzkum Eurobarometr 538 o změně klimatu – zpráva

Jazyková verze: EN

Katalogové číslo: ML-03-23-358-EN-N

ISBN: 978-92-68-05355-3

DOI: 10.2834/653431

© Evropská unie, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Autor obrázku: Getty Obrázky

Dokument, který připravil Pierre Dieumegard pro [Evropu-demokracii-Esperanto](#)

Účelem tohoto „prozatímního“ dokumentu je umožnit, aby se více lidí v Evropské unii seznámilo s dokumenty vypracovanými Evropskou unií (a financovanými z jejich daní). **Bez překladů jsou lidé z debaty vyloučeni.**

Tento dokument „Eurobaroměříč“ byl [pouze v angličtině](#) ve formátu pdf. Z tohoto původního souboru jsme vytvořili odt-file, připravený softwarem Libre Office, pro strojový překlad do jiných jazyků. Výsledky jsou nyní [k dispozici ve všech úředních jazycích](#).

Je žádoucí, aby správa EU převzala překlad důležitých dokumentů. „Důležité dokumenty“ nejsou jen zákony a předpisy, ale také důležité informace potřebné pro společné informované rozhodování.

Aby bylo možné společně diskutovat o naší společné budoucnosti a umožnit spolehlivé překlady, mezinárodní jazyk esperanto by byl velmi užitečný kvůli své jednoduchosti, pravidelnosti a přesnosti.

Kontaktujte nás:

[Kontaktní osoba \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Obsah

ÚVOD.....	4
SHRNUTÍ.....	7
I. EVROPSKÉ VNÍMÁNÍ ZMĚNY KLIMATU.....	9
1. Vnímání změny klimatu jako globálního problému.....	10
2. Vnímaná závažnost změny klimatu.....	26
II. PŘIJETÍ OPATŘENÍ K BOJI PROTI ZMĚNĚ KLIMATU.....	31
1. Odpovědnost za boj proti změně klimatu.....	32
2. Osobní opatření v boji proti změně klimatu.....	40
3. Typy jednotlivých akcí.....	43
III. POSTOJE K BOJI PROTI ZMĚNĚ KLIMATU A PŘECHODU NA ČISTOU ENERGII.....	54
1. Postoje k přijetí opatření v oblasti změny klimatu.....	57
2. Postoje ke snížení dovozu fosilních paliv.....	61
3. Postoje k veřejné finanční podpoře čistých energií oproti dotacím na fosilní paliva.....	64
4. Postoje k přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu.....	68
5. Postoje k řešení otázek změny klimatu a životního prostředí jako priorita ke zlepšení veřejného zdraví.....	71
6. Postoje k kompromisu mezi náklady způsobenými změnou klimatu a náklady na ekologickou transformaci.....	74
IV. POHLED DO BUDOUCNOSTI.....	77
1. Současná opatření národních vlád v boji proti změně klimatu.....	78
2. Cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie.....	81
3. Cíle v oblasti energetické účinnosti.....	88
4. Klimaticky neutrální Evropa do roku 2050.....	95
V. EU A ENERGETICKÁ KRIZE.....	98
1. Reakce EU a členských států na energetickou krizi z hlediska politiky zelené energie.....	99
2. Opatření EU a členských států ke zmírnění hospodářského tlaku.....	103
VI. EVROPANÉ A JEJICH PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ.....	113
1. Vystavení Evropanů rizikům a hrozbám v oblasti životního prostředí a klimatu.....	114
2. Přístup Evropanů k přírodě a zeleným plochám.....	117
ZÁVĚR.....	120
Technické specifikace.....	123
Dotazník.....	128
Komentáře.....	135

ÚVOD

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

V rámci Zelené dohody pro Evropu se Evropská unie zavázala stát se prvním klimaticky neutrálním kontinentem. EU usiluje o zajištění zeleného hospodářského růstu, který je oddělen od využívání zdrojů a nenechá nikoho ani místo pozadu. Zelená dohoda byla zahájena v roce 2020 se závazkem snížit do roku 2030 čisté emise skleníkových plynů v EU alespoň o 55 % ve srovnání s úrovními z roku 1990 a do roku 2050 dosáhnout čisté nuly. V červnu 2021 byl přijat evropský právní rámec pro klima, který pro země EU vytvořil právní povinnost splnit oba cíle.

Klíčem k dosažení těchto cílů je přijetí souboru návrhů politiky v oblasti klimatu, tzv. balíčku „Fit for 55“. Tento celospolečenský balíček obsahuje pravidla týkající se energetiky, dopravy, obchodování s emisemi a snižování emisí, využívání půdy a lesnictví. Zahnuje jak nové iniciativy, tak revize stávajících právních předpisů. Na financování přechodu na klimatickou neutralitu půjde 30 % celkových výdajů EU na projekty související s klimatem do roku 2027¹.

Ekologická transformace potřebná k provedení těchto reforem má zásadní význam pro dlouhodobou prosperitu EU. Mění se klima, má již nyní významný dopad na evropské hospodářství a jeho občany. Letní teplota v Evropě v roce 2022 byla nejvyšší v historii s významným dopadem na zdraví. V celé Evropě bylo v tomto roce připisováno více než 61,000 úmrtí souvisejících s teplem². V hospodářské oblasti v posledních 40 letech způsobily události související s klimatem celosvětové finanční ztráty ve výši více než 487 miliard EUR; ekonomické náklady spojené s povodněmi řek a lesními požáry přesahují v průměru 7 miliard EUR ročně³. Dne 15. července 2023 byl ustaven Evropský den obětí globální klimatické krize s cílem připomínat ty, kteří zahynuli při katastrofách souvisejících s klimatem, a zvýšit povědomí o potřebě posílit naši odolnost vůči změně klimatu vůči těmto jevům.

Ekologická transformace přinese občanům a budoucím generacím rozsáhlé výhody, včetně lepší a cenově dostupnější veřejné dopravy, bezpečné dodávky čistší energie, obnovy biologické rozmanitosti a čistšího ovzduší a nových pracovních míst a odborné přípravy dovedností pro transformaci, která ob stojí i v budoucnu.⁴

Tento zvláštní průzkum Eurobarometr je posledním ze série, která se zaměřuje na postoje Evropanů ke změně

klimatu, poslední je zvláštní průzkum Eurobarometr 513 z března až dubna 2021⁵.

Toto poslední vydání zprávy se týká šesti hlavních oblastí:

- Evropané vnímají závažnost změny klimatu.
- Přijetí opatření v oblasti změny klimatu: kdo má primární odpovědnost za boj proti změně klimatu a druhy osobních opatření přijatých k boji proti změně klimatu.
- Postoje k opatřením v boji proti změně klimatu a přechodu na čistou energii: včetně postojů k přijetí opatření v oblasti změny klimatu, podpory snižování dovozu fosilních paliv a poskytování veřejné finanční podpory čisté energie, dopadů opatření na náklady vs. nečinnosti a postojů k přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu.
- Pohled do budoucnosti: zda vlády členských států dělají pro boj se změnou klimatu dostatečné úsilí; zda by vlády členských států nebo Evropská unie měly stanovit cíle v oblasti energie z obnovitelných zdrojů; význam toho, aby vlády členských států a EU přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti; a podpora toho, aby se hospodářství EU do roku 2050 stalo klimaticky neutrálním.
- EU a energetická krize: pokud by se s ohledem na současnou energetickou krizi zvýšila rychlost ekologické transformace a jak by EU a vlády členských států měly reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí.
- Přístup Evropanů k přírodě a zeleným plochám
- Vystavení Evropanů rizikům a hrozbám v oblasti životního prostředí a klimatu

Pokud je to možné, výsledky budou porovnány s výsledky z předchozích průzkumů. Při srovnání s předchozím průzkumem v roce 2021 by však měla být věnována pozornost vzhledem k metodickým rozdílům v důsledku pandemie COVID-19. Konkrétně mnohem vyšší podíl respondentů byl dotazován on-line – spíše než osobně – v důsledku omezení volného pohybu osob, která v té době platila.

Tento průzkum provedla síť Kantar ve 27 členských státech Evropské unie v období od 10. května do 5. června 2023.

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

2 <https://www.nature.com/articles/s41591-023-02419-z>

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

4 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

5 [Změna klimatu – červenec 2021 – průzkum Eurobarometru \(europa.eu\)](#)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Metodika použitá pro tento průzkum

Tento zvláštní průzkum Eurobarometr 538 o změně klimatu byl součástí vlny Eurobarometr 99,3 a byl proveden v období od 10. května do 5. června 2023. Použitou metodikou bylo standardní průzkumy Eurobarometru provedené Generálním ředitelstvím pro komunikaci („Media monitoring a Eurobarometr“)⁶. Rozhovory probíhaly prostřednictvím osobních rozhovorů, a to buď fyzicky v domácnostech lidí, nebo prostřednictvím interakce videa na dálku v příslušném národním jazyce. Rozhovory s video interakcí na dálku („online face-to-face“ nebo CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) byly vedeny pouze v Česku, Dánsku, na Maltě a ve Finsku. K této zprávě je přiložena technická poznámka týkající se rozhovorů provedených členskými instituty sítě Kantar. Určuje také intervaly spolehlivosti.

V celé zprávě jsou výsledky porovnány se zvláštním průzkumem Eurobarometr 513 z roku 2021⁷. Vzhledem k dopadu onemocnění COVID-19 však v některých zemích byla metodikou použita v roce 2021 počítačově asistované webové rozhovory (CAWI). Země, kde se metodika ve srovnání s rokem 2021 zcela liší, jsou Belgie, Česko, Dánsko, Estonsko, Irsko, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Portugalsko, Finsko, Švédsko. Země, kde se metodika ve srovnání s rokem 2021 částečně liší, jsou Řecko, Malta, Nizozemsko, Slovinsko a Slovensko. Vývoj ve srovnání s rokem 2021 by proto měl být vykládán s opatrností. Pokud je to možné, výsledky byly porovnány se zvláštním průzkumem Eurobarometru 490 z roku 2019⁸. Technická poznámka připojená k této zprávě rovněž upřesňuje rozdíly v metodikách mezi lety 2023 a 2021.

V souladu s obecným nařízením EU o ochraně osobních údajů⁹ (GDPR) byli respondenti dotázáni, zda souhlasí s tím, aby jim byly položeny otázky týkající se otázek, které by mohly být považovány za „citlivé“.

Rádi bychom poděkovali lidem z celé Evropské unie, kteří nabídli svůj čas k účasti na tomto průzkumu.

Bez jejich aktivní účasti by tato studie nebyla možná.

Poznámka: V této zprávě se na země EU odkazují jejich oficiální zkratky. Zkratky použité v této zprávě jsou:

Belgie	BÝT	Litva	LT
Bulharsko	BG	Lucembursko	LU
Česko	CZ	Maďarsko	HU
Dánsko	DK	Malta	MT
Německo	DE	Nizozemsko	NL
Estonsko	EE	Rakousko	AT
Irsko	IE	Polsko	PL
Řecko	EL	Portugalsko	PT
Španělsko	ES	Rumunsko	RO
Francie	FR	Slovinsko	SI
Chorvatsko	HR	Slovensko	SK
Itálie	IT	Finsko	FI
Kyperská republika	CY *	Švédsko	SE
Lotyšsko	LV		

Evropská unie – vážený průměr pro 27 členských států

EU-27

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, T.J. NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT

eurozóna

BG, CZ, DK, HR, HU, PL, RO, SE

Země mimo eurozónu

Kypr jako celek je jedním z 27 členských států Evropské unie. Acquis communautaire však bylo pozastaveno v části země, která není kontrolována vládou Kyperské republiky. Z praktických důvodů jsou do kategorie „CY“ a průměru EU-27 zařazeny pouze pohovory provedené v té části země kontrolované vládou Kyperské republiky.

6 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

7 [Změna klimatu – červenec 2021 – průzkum Eurobarometru \(europa.eu\)](#)

8 [Změna klimatu – září 2019 – průzkum Eurobarometru \(europa.eu\)](#)

9 2016/679

SHRNUTÍ

Změna klimatu je třetím nejzávažnějším problémem, kterému čelí svět jako celek, a více než tři čtvrtiny Evropanů se domnívají, že změna klimatu je sama o sobě velmi vážným problémem.

- Podle respondentů jsou při výběru jedné možnosti třemi nejzávažnějšími problémy, jimž svět jako celek čelí, chudoba, hlad a nedostatek pitné vody (20 %), ozbrojené konflikty (19 %) a změna klimatu (17 %).
- Změna klimatu považuje za nejzávažnější problém na světě respondenti v sedmi zemích: Belgie, Dánsko, Německo, Irsko, Malta, Nizozemsko, Rakousko Finsko a Švédsko. Řadí se mezi první tři v 16 z 27 zemí.
- 46 % respondentů se domnívá, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů, jimž čelí svět, a umístila se na třetím místě za chudobou, hladem a nedostatkem pitné vody (58 %) a ozbrojenými konflikty (52 %). Více než jeden z pěti respondentů v každém členském státě se domnívá, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů, kterým čelí svět.
- Více než tři čtvrtiny (77 %) všech respondentů se domnívají, že změna klimatu je v současné době velmi závažným problémem – vážnost změny klimatu se řadí mezi 7 a 10 na stupnici do 10. To platí pro většinu respondentů v každém členském státě. Ve skutečnosti, 31 % mu dává maximální skóre 10, což naznačuje, že si myslí, že je to velmi vážný problém.

Více než devět z deseti Evropanů přijalo alespoň jedno opatření na pomoc v boji proti změně klimatu, ačkoli většina se domnívá, že vlády, podniky a průmysl jsou v této oblasti odpovědné.

- Většina Evropanů se domnívá, že Evropská unie (56 %), vlády členských států (56 %) a podniky a průmysl (53 %) jsou odpovědné za boj proti změně klimatu. Více než třetina se domnívá, že regionální a místní orgány jsou odpovědné (36 %) nebo se považují za osobně odpovědné (35 %), zatímco 29 % se domnívá, že jsou odpovědné environmentální skupiny. Respondenti mohou vybrat více odpovědí.
- Více než šest z deseti (63 %) uvedlo, že v posledních šesti měsících podniklo kroky v boji proti změně klimatu, a ve 21 členských státech většina uvedla, že podnikla opatření.
- Více než devět z deseti respondentů přijalo alespoň jedno opatření, které by pomohlo řešit změnu klimatu, přičemž nejméně osm z deseti v každém členském státě přijalo alespoň jedno opatření.

- Nejméně polovina z nich se snaží snížit množství odpadu a pravidelně jej oddělovat k recyklaci (70 %) a snížit spotřebu jednorázových předmětů (53 %). Obě akce se od roku 2021 snížily.
- Téměř čtyři z deseti (37 %) říkají, že při nákupu nového spotřebiče pro domácnost je důležitým faktorem při jejich výběru nižší spotřeba energie. Tento výsledek představuje druhý po sobě jdoucí pokles od roku 2019.
- Další opatření, která nejméně jeden z pěti přijal, jsou nákup a konzumace méně masa (31 %), pravidelné používání ekologicky šetrných alternativ ke svému soukromému automobilu, jako je chůze, jízda na kole, veřejná doprava nebo sdílení automobilů (28 %) nebo nákup a konzumace více ekologických potravin (28 %).

Většina Evropanů souhlasí s tím, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu může mít přínos

- Více než osm z deseti respondentů (84 %) souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví (41 % naprosto souhlasí, 43 % obvykle souhlasí).
- Téměř osm z deseti (78 %) souhlasí s tím, že na přechod na čistou energii by mělo být přiděleno více veřejné finanční podpory, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy (36 % zcela souhlasí, 42 % obvykle souhlasí).
- Tři čtvrtiny respondentů (75 %) souhlasí s tím, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, díky nimž budou podniky v EU konkurenceschopnější (29 % zcela souhlasí, 46 % obvykle souhlasí).
- Téměř tolik (73 %) souhlasí s tím, že náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice do ekologické transformace (33 % souhlasí, 40 % obvykle souhlasí).
- Sedm z deseti respondentů (70 %) souhlasí s tím, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky prospět EU (27 % plně souhlasí, 43 % obvykle souhlasí).
- Více než šest z deseti (63 %) souhlasí s tím, že přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU.

Existuje silná podpora vládám členských států a EU, aby stanovily cíle v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

- 67 % respondentů se domnívá, že jejich národní vláda nedělá dost pro řešení změny klimatu, což je od března do dubna 2021 pokles o osm procentních bodů. S výjimkou respondentů ve Finsku se však většina v každém členském státě domnívá, že jejich vláda nedělá dost.
- Téměř devět z deseti se domnívá, že je důležité, aby jejich vláda (87 %) a Evropská unie (87 %) přijaly opatření ke zvýšení množství energie z obnovitelných zdrojů spotřebované do roku 2030. V případě národní vlády se jedná o nejnižší úroveň podpory ve srovnání s předchozími průzkumy.
- Více než osm z deseti respondentů se domnívá, že je důležité, aby jejich vnitrostátní vláda (86 %) a Evropská unie (85 %) přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzováním lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily). V případě národní vlády se jedná o vůbec nejnižší úroveň podpory.
- Téměř devět z deseti (88 %) souhlasí s tvrzením, že emise skleníkových plynů by měly být sníženy na minimum a zároveň kompenzovány zbývající emise, aby bylo hospodářství EU do roku 2050 klimaticky neutrální. Takto uvažuje nejméně sedm z deseti respondentů v každém členském státě.
- Vzhledem k nárůstu cen energie a omezení dodávek plynu v důsledku opatření Ruska si 58 % respondentů myslí, že je třeba urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku. Čtvrtina (25 %) se domnívá, že tempo přechodu by mělo být zachováno. 12 % se domnívá, že během energetické krize by mělo být využíváno více fosilních paliv a že se zpomalil přechod na zelenou ekonomiku.
- Urychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislými (29 %) a přijetí ekonomických opatření k omezení cen za energii pro domácnosti, jako je zdanění zisků energetických společností a zavedení stropů cen energie (29 %), jsou upřednostňovanými opatřeními ke zmírnění ekonomického tlaku způsobeného energetickou krizí a jedinými opatřeními zmíněnými nejméně jedním ze čtyř.

Více než třetina se cítí být vystavena rizikům a hrozbám souvisejícím s životním prostředím a klimatem

- Téměř čtyři z deseti (37 %) uvádějí, že jsou osobně vystaveni rizikům a hrozbám souvisejícím s životním prostředím a klimatem (7 % velmi exponovaných, 30 % poněkud exponovaných). Na vnitrostátní úrovni existují značné rozdíly, přičemž podíly, které se cítí vystaveny, se pohybují od 64 % v Portugalsku po 9 % ve Finsku.

Většina Evropanů se domnívá, že přechod na zelenou ekonomiku by měl být urychlen.

I. EVROPSKÉ VNÍMÁNÍ ZMĚNY KLIMATU

První kapitola této zprávy zkoumá, zda Evropané považují změnu klimatu za největší, nebo za jeden z nejzávažnějších problémů, kterým dnes svět čelí. Diskutuje se také o tom, jak Evropané vnímají závažnost změny klimatu.

1. Vnímání změny klimatu jako globálního problému

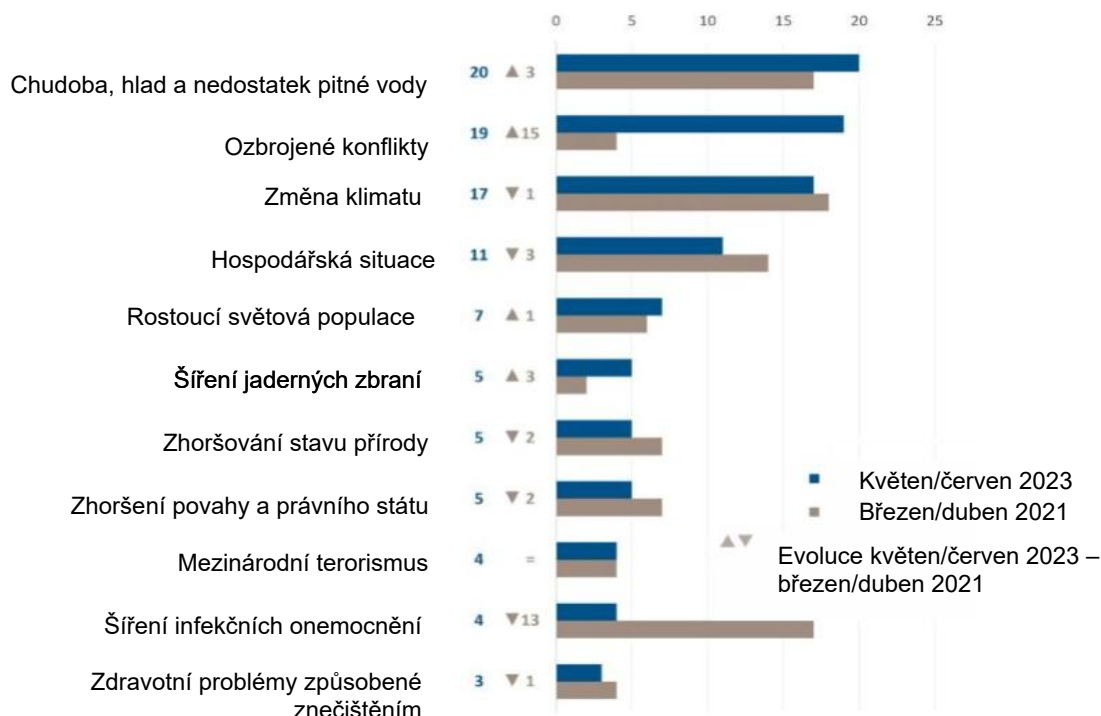
Změna klimatu se řadí na třetí místo mezi nejzávažnějšími problémy, kterým čelí svět jako celek

Respondenti dostali seznam 11 problémů a ptali se, které z nich považují za nejzávažnější čelí dnešnímu světu.¹⁰ Změna klimatu je třetím nejzávažnějším problémem po „chudobě, hladu a nedostatku pitné vody“ a „ozbrojených konfliktech“.

Každý pátý (20 %) zmiňuje chudobu, hlad a nedostatek pitné vody, nárůst o tři procentní body od března do dubna 2021 a zvýšení pořadí z druhého na první místo.

Téměř stejně jako mnoho respondentů uvádí ozbrojené

QC1a Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (% – EU27)

konflikty (19 %, +15 procentních bodů). Tento problém se posunul z 8. pozice v předchozím průzkumu na druhé

místo v současné vlně¹¹. To pravděpodobně odráží vypuknutí války po ruské invazi na Ukrajinu v únoru 2022.

Téměř každý pátý (17 %, -1 p.b.) si myslí, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů. Nyní se umístila na třetím místě po prvním místě v roce 2021.

Ekonomická situace si udržuje pozici (11 %, -3 p.b.) a je jediným dalším problémem zmiňovaným nejméně jedním z deseti respondentů. Rostoucí světová populace vzrostla ze sedmé na pátou pozici (7 %, +1 p.b.).

Další problémy jsou zmíněny ne více než jeden z dvaceti: šíření jaderných zbraní (5 %, +3), zhoršení přírody (5 %, -2 p.b.), zhoršení demokracie a právního státu (5 %, -2 p.b.), mezinárodní terorismus (4 %, beze změny), šíření infekčních nemocí (4 %, -13 p.b.) a zdravotní problémy způsobené znečištěním (3 %, -1 p.b.).

Stojí za zmínku značný pokles zmínek o šíření infekčních onemocnění (-13 p.b.), pokles ze třetí na devátou pozici¹².

Celkově více než jeden z pěti (22 %) respondentů volí buď změnu klimatu, nebo zhoršení přírody jako jediný nejzávažnější problém, kterému svět jako celek čelí.

Existují značné geografické rozdíly v podílu respondentů, kteří považují změnu klimatu za nejzávažnější problém,

11 Dne 24. února 2022 v období mezi terénními pracemi pro vlny tohoto průzkumu v letech 2021 a 2023 Rusko napadlo Ukrajinu a pokračuje jeho agresivní válka.

12 Předchozí průzkum byl proveden přibližně jeden rok v souvislosti s pandemií COVID-19.

10 QC1a. Který z následujících případů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek?

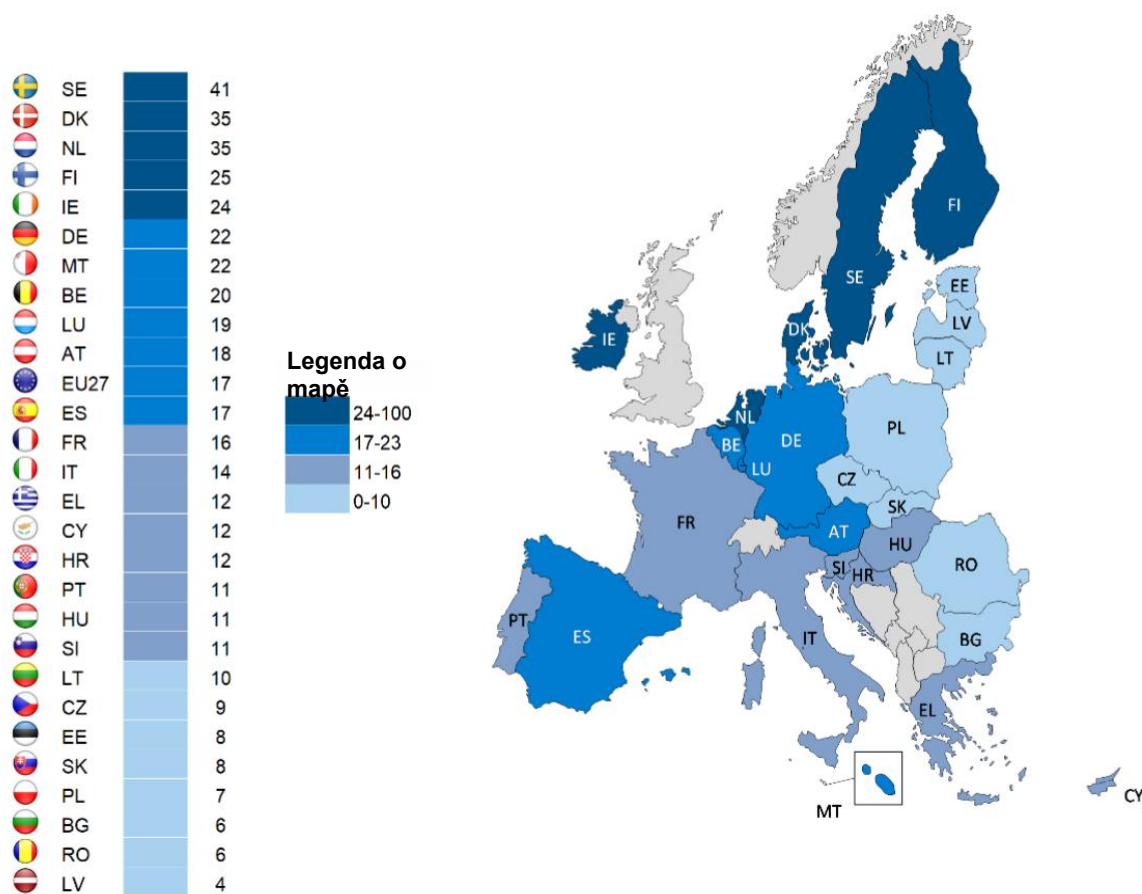
Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

kterému svět čelí. Toto stanovisko je nejrozšířenější ve Švédsku (41 %), Dánsku a Nizozemsku (35 %) a nejméně rozšířené v Lotyšsku (4 %), Rumunsku a Bulharsku (6 %).

Jak ukazuje mapa, respondenti žijící v severní a západní části EU obecně s největší pravděpodobností považují změnu klimatu za nejzávažnější problém, zatímco ve východních oblastech je obecně nejméně pravděpodobné, že takto uvažují.

QC1a Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (% – EU27)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Vnitrostátní výsledky ukazují, že chudoba, hlad a nedostatek pitné vody jsou považovány za nejzávažnější problém, kterému čelí svět v osmi zemích, zejména v Lucembursku (30 %), Řecku a Španělsku (obě 29 %) a ve Francii a Portugalsku (v obou zemích 27 %). Naproti tomu tento problém je považován za nejzávažnější problém pouze u 12 % na Maltě a Lotyšsku a 13 % v Polsku, Rumunsku a Itálii. Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody se celkově řadí mezi první tři z 25 z 27 členských států EU.

Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody a změna klimatu mají první místo v Belgii (oba 20 %) a v Rakousku (obě 18 %), zatímco v Maďarsku chudoba, hlad a nedostatek pitné vody sdílí první místo s ozbrojenými konflikty (oboje 17 %).

Nejzávažnějším problémem jsou také ozbrojené konflikty v devíti zemích, včetně Polska (37 %) a Estonska (33 %), jakož i Lotyšska a Česka (oba 28 %). V Řecku (6 %), v Nizozemsku (8 %) a ve Švédsku (11 %). Ozbrojené konflikty patří mezi tři nejvíce zmiňované problémy ve 23 členských státech.

Změna klimatu je jediným dalším problémem, který je v každé zemi na prvním místě, a je nejčastěji zmíněným problémem v sedmi zemích, včetně Švédska (41 %), Nizozemska a Dánska (oba 35 %). Naproti tomu 4 % respondentů v Lotyšsku, 6 % v Bulharsku a 7 % v Polsku se domnívá, že se jedná o nejzávažnější problém. Klimatická změna se celkově řadí mezi první tři v 16 zemích.

Šest dalších problémů se objevuje v prvních třech zemích alespoň v jedné zemi:

- Hospodářská situace je považována za druhý nebo třetí nejzávažnější problém v 17 zemích, včetně Řecka

(26 %), Portugalska (24 %) a Itálie (20 %). Je nejméně pravděpodobné, že bude zmíněn jako vážný problém ve Švédsku (2 %), Nizozemsku (3 %) a Finsku (4 %).

- Rostoucí světová populace je v Nizozemsku na třetím místě (16 %). Uvádí ji také nejméně jeden z deseti respondentů ve Finsku (12 %), Německu (11 %) a Dánsku (10 %).
- Šíření jaderných zbraní je v Litvě na druhém místě (14 %).
- Zhoršení přírody je třetím nejvíce zmíněným problémem ve Slovinsku (15 %) a Maďarsku (11 %).
- Zhoršení demokracie a právního státu je třetím nejvíce zmíněným problémem ve Švédsku (12 %).
- Mezinárodní terorismus je třetím nejvíce zmiňovaným problémem na Maltě (14 %).

QC1a Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (%)

	EU-27	BÝT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody	20	20	16	14	14	18	10	20	29	29	28	21	13	27	12	14	30	17	12	17	18	13	28	13	19	21	14	15
Ozbrojené konflikty	19						15	26	28	20	21	18	23	16	28	26	13	17	16	8	17	37	15	18	17	22	19	11
Změna klimatu	17	20	6	9	35	22	8	24	12	17	16	12	14	12	4	10	19	11	22	35	18	7	11	6	11	8	25	41
Hospodářská situace	11	9	17	10	6	8	16	10	26	16	6	12	20	17	15	13	5	12	9	3	11	9	24	16	7	13	4	2
Rostoucí světová populace	7	8	3	9	10	11	5	6	4	3	6	3	3	1	4	4	9	9	4	16	7	5	3	6	6	5	12	6
Šíření jaderných zbraní	5	6	6	5	2	3	4	5	4	4	4	9	5	6	9	14	3	7	7	2	4	6	3	8	8	7	6	4
Zhoršování stavu přírody	5	5	5	6	2	3	8	2	3	4	9	5	5	8	4	6	5	11	6	4	8	3	5	5	15	6	8	4
Zhoršení demokracie a právního státu	5	5	5	4	5	7	3	3	5	6	7	3	3	2	4	2	6	3	6	8	5	2	2	9	5	5	6	12
Mezinárodní terorismus	4	6	4	5	2	4	5	5	3	2	8	5	3	4	6	2	4	2	14	3	3	7	2	5	5	5	2	2
Šíření infekčních onemocnění	4	3	6	5	2	1	5	3	6	2	2	5	6	4	8	4	3	7	1	1	4	7	2	8	3	5	2	2
Zdravotní problémy způsobené znečištěním	3	3	5	2	2	1	3	4	2	2	3	7	4	3	5	4	3	4	3	1	3	4	4	5	4	3	1	1
Ostatní (spontánní)	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0
Žádné (spontánní)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nevím	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Od března do dubna 2021 jsou nejpozoruhodnějšími změnami na úrovni EU to, že respondenti mají mnohem menší pravděpodobnost, že budou tvrdit, že nejzávažnějším problémem je šíření infekčních onemocnění (−13 procentních bodů), a mnohem pravděpodobněji zmiňují ozbrojené konflikty (+15 p.b.). Tyto změny se rovněž odrážejí ve výsledcích na vnitrostátní úrovni¹³.

V každém členském státě je nyní mnohem méně pravděpodobné, že respondenti považují šíření infekčních onemocnění za jediný nejzávažnější problém na světě, a v sedmi zemích je změna nejméně 20 procentních bodů: Bulharsko (6 %, -30 p.b.), Itálie (6 %, -28 p.b.), Malta (1 %, -28 p.b.), Maďarsko (7 %, -27 p.b.), Chorvatsko a Estonsko (5 %, každý -24 p.b.) a Slovensko (5 %, -22 p.b.).

Ozbrojené konflikty jsou nyní pravděpodobněji považovány za nejzávažnější problém respondentů v každé zemi a v pěti zemích je nárůst nejméně 20 procentních bodů: Polsko (37 %, +28 p.b.), Estonsko (33 %, +28 p.b.), Bulharsko (26 %, +23 p.b.), Česko (28 %, +21 p.b.) a Itálie (23 %, +21 p.b.).

Ačkoli je nárůst menší, stojí za zmínku, že respondenti v každé zemi nyní považují šíření jaderných zbraní za nejzávažnější problém, a to zejména v Litvě (14 %, +11 procentních bodů).

Mezi další významné změny od března do dubna 2021 patří:

- U respondentů v Portugalsku je nyní méně pravděpodobné, že uvedou změnu klimatu (11 %, -11 p.b.) nebo zhoršení demokracie a právního státu (2 %, -12 p.b.)
- U Portugalska (24 %, +10 p.b.) je nyní pravděpodobnější, že hospodářskou situaci považují za nejzávažnější problém, zatímco respondenti v Itálii (20 %, -11 p.b.) a ve Španělsku (16 %, -10 p.b.) jsou nyní méně pravděpodobné, že tak učiní.
- Respondenti v Řecku (29 %, +11 procentních bodů) nyní považují chudobu, hlad a nedostatek pitné vody za nejzávažnější problém.

13 Dne 24. února 2022 v období mezi terénními pracemi pro vlny tohoto průzkumu v letech 2021 a 2023 Rusko napadlo Ukrajinu a pokračuje jeho agresivní válka. Průzkum z roku 2021 byl proveden přibližně jeden rok v souvislosti s pandemií COVID-19.

Sociodemografická analýza jediného nejzávažnějšího problému, kterému svět čelí, dokládá následující:

- Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody se častěji zmiňují ženy než muži (22 % oproti 17 %).
- Čím mladší je respondent, tím je pravděpodobnější, že se zmíní o změně klimatu, a čím méně je pravděpodobné, že zmiňují ozbrojené konflikty. Například 24 % lidí ve věku 15–24 let si myslí, že nejzávažnějším problémem světa je změna klimatu, ve srovnání se 14 % osob ve věku 55 let.
- Čím déle respondent zůstane ve vzdělávání, tím pravděpodobněji se zmíní o změně klimatu, a čím méně je pravděpodobné, že zmiňují chudobu, hlad a nedostatek pitné vody nebo ozbrojené konflikty. Například 21 % těch, kteří dokončili vzdělání ve věku 20 let, si myslí, že nejzávažnějším problémem je změna klimatu, ve srovnání s 10 % těch, kteří dokončili vzdělání ve věku 15 let nebo mladší.
- Studenti (30 %) jsou pravděpodobnější než ti v jiných socio-okupačních skupinách, a zejména osoby v domácnosti (8 %), pokud jde o změnu klimatu. U osob v důchodu je nejpravděpodobněji zmíněno ozbrojené konflikty, zejména ve srovnání se studenty (22 % oproti 14 %), zatímco u osob v domácnosti a nezaměstnaných (každý 24 %) je větší pravděpodobnost, že se zmiňují o chudobě, hladu a nedostatku pitné vody než ti z jiných skupin.
- Čím méně obtíží se respondent potýká s placením účtů, tím pravděpodobněji se zmiňuje ozbrojené konflikty a změna klimatu a tím méně je pravděpodobné, že budou hovořit o chudobě, hladu a nedostatku pitné vody a o hospodářské situaci. Například 19 %, kteří se nikdy nebo téměř nikdy neseťkají s problémy s placením účtů, zmiňuje změnu klimatu, ve srovnání s 10 % těch, kteří mají problémy většinou.
- Čím vyšší sociální žebřík si respondent umístí, tím pravděpodobněji je, že si budou myslet, že změna klimatu je nejzávažnějším problémem, a tím menší je pravděpodobnost, že zmiňují chudobu, hlad a nedostatek pitné vody. Například 23 % těch, kteří se domnívají, že patří do vyšší třídy, zmiňuje změnu klimatu, ve srovnání s 12 % těch, kteří se považují za součást dělnické třídy.

A konečně respondenti, kteří podnikli osobní kroky v boji proti změně klimatu, s větší pravděpodobností tvrdí, že změna klimatu je nejzávažnějším problémem než ti, kteří nejednali (20 % oproti 11 %)¹⁴.

14 Úplná analýza výsledků týkajících se přijetí opatření viz oddíl 2 kapitoly 2.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC1a Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (% – EU)											
	Změna klimatu	Mezinárodní terorismus	Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody	Šíření infekčních onemocnění	Hospodářská situace	Zdravotní problémy způsobené znečištěním	Šíření jaderných zbraní	Ozbrojené konflikty	Rostoucí světová populace	Zhoršování stavu přírody	Zhoršení demokracie a právního státu
EU-27	17	4	20	4	11	3	5	19	7	5	5
Pohlaví											
Muž	18	4	17	3	12	3	5	19	8	5	6
Žena	16	5	22	4	11	3	5	19	5	5	5
Věk											
15–24	24	4	20	3	12	2	4	16	5	6	4
25–39	18	4	20	4	13	3	4	17	7	5	5
40–54	17	4	19	4	12	2	4	19	7	5	7
55+	14	5	20	4	11	3	5	21	7	4	5
Vzdělávání (konec)											
—15	10	4	25	4	13	3	5	22	4	4	4
16–19	13	5	20	4	13	3	5	20	7	5	5
20+	21	4	18	3	10	2	4	18	8	5	7
Stále studuje	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Socioprofesionální kategorie											
Samostatně výdělečně činné	16	3	16	5	15	3	5	19	6	5	7
Manažeři	23	3	19	2	10	2	4	17	9	4	6
Ostatní bílé obojky	16	4	18	4	13	3	3	21	7	5	6
Manuální pracovníci	14	5	21	4	11	3	5	18	8	5	6
Osoby v domě	8	4	24	5	16	5	5	19	4	3	6
Nezaměstnaní	15	4	24	3	16	4	4	15	5	5	5
V důchodu	14	5	20	4	9	3	6	22	6	5	5
Studenti	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Potíže s placením účtů											
Většinu času	10	6	24	4	15	4	5	15	6	6	5
Čas od času	13	4	19	4	16	3	5	17	6	6	6
Téměř nikdy/nikdy	19	4	19	3	10	2	5	20	7	5	6
Zvažte příslušnost k											
Dělnická třída	12	5	24	4	12	3	4	20	6	5	4
Nižší střední třída	15	4	21	3	11	2	5	22	6	4	6
Střední třída	18	4	18	4	12	3	5	18	7	5	6
Vyšší střední třída	28	2	15	2	10	2	4	16	10	5	6
Horní třída	23	7	13	4	8	1	6	21	9	5	3
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu											
Ano	20	4	20	3	10	3	4	17	7	5	6
Žádné	11	6	18	5	14	3	5	21	6	5	5

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

V následné otázce mohli respondenti z téhož seznamu nominovat až tři další závažné problémy¹⁵. Níže uvedený výsledek kombinuje výsledky obou otázek. Vzhledem k odpovědím všech respondentů zůstávají čtyři nejlépe hodnocené problémy stejné. Téměř šest z deseti (58 %, +4 procentní body) si myslí, že chudoba, hlad a nedostatek pitné vody jsou jedním z nejzávažnějších problémů, zatímco 52 % hovoří o ozbrojených konfliktech, což je nárůst o 29 procentních bodů od března do dubna 2021. To jsou jediné problémy, které nejméně polovina respondentů považuje za závažné.

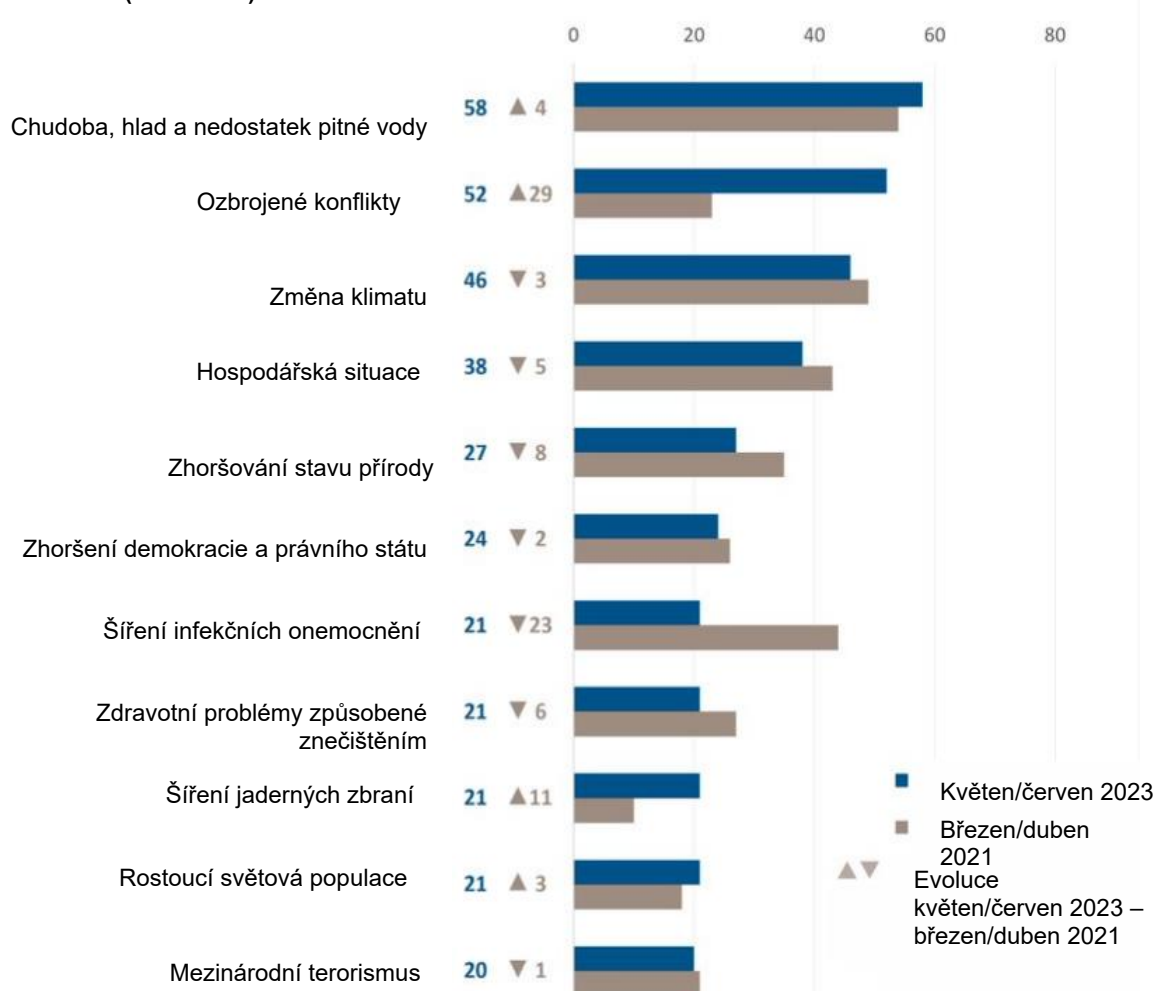
Více než čtyři z deseti (46 %, -3 p.b.) uvádějí, že změna klimatu je vážným problémem, zatímco 38 % (-5 p.b.) zmiňuje hospodářskou situaci a 27 % (-8 p.b.) zhoršení přírody.

Všechny ostatní problémy jsou zmíněny nejméně jedním z pěti: zhoršení demokracie a právního státu (24 %, -2 p.b.), šíření infekčních onemocnění (21 %, -23 p.b.), zdravotní problémy způsobené znečištěním (21 %, -6

p.b.), šíření jaderných zbraní (21 %, +11 p.b.), rostoucí světová populace (21 %, 3 procentní body) a mezinárodní terorismus (20 %, -1 p.b.).

Ve srovnání s březnem a dubnem 2021 je nyní mnohem méně pravděpodobné, že se dotázaní zmíní o šíření infekčních onemocnění, ale mnohem pravděpodobněji hovoří o ozbrojených konfliktech a šíření jaderných zbraní.

QC1T Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (% – EU-27)

15 QC1T. Který z následujících případů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek?

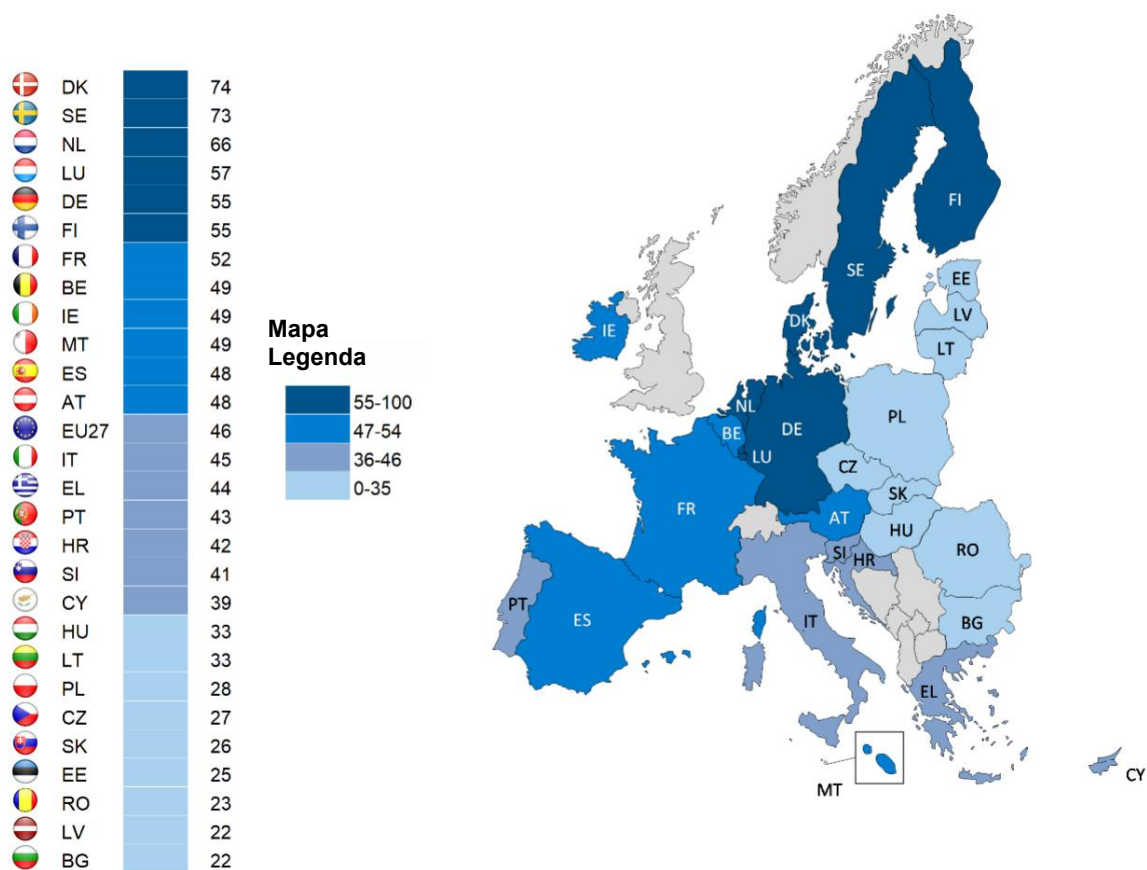
Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Národní výsledky ukazují, že více než jeden z pěti respondentů v každé zemi si myslí, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů, kterým čelí svět. Podíly se pohybují od 74 % v Dánsku, 73 % ve Švédsku a 66 % v Nizozemsku až po 22 % respondentů v Lotyšsku a Bulharsku a 23 % v Rumunsku.

Mapa ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů, se pravděpodobněji vyskytují v severních a západních oblastech EU.

QC1T Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (% Změny klimatu)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Tři problémy jsou na prvním místě na národní úrovni. V 16 zemích je nejvíce zmíněným problémem chudoba, hlad a nedostatek pitné vody, přičemž podíly se pohybují od 70 % respondentů v Řecku a 69 % ve Španělsku a Lucembursku až po 51 % v Irsku a na Maltě. Ozbrojený konflikt je nejvíce zmiňovaný v osmi zemích včetně Estonska (66 %). Ve Finsku je chudoba, hlad a nedostatek pitné vody a ozbrojené konflikty na prvním místě (oba 56 %). Nejvíce zmíněným problémem je změna klimatu v Dánsku (74 %) a ve Švédsku (73 %).

Vnitrostátní výsledky kombinovaných reakcí ukazují, že chudoba, hlad a nedostatek pitné vody jsou v každé zemi považovány za vážný problém více než jedné třetiny. Podíly se pohybují od 71 % ve Švédsku, 70 % v Řecku a 69 % ve Španělsku a Lucembursku až po 35 % v Lotyšsku a 41 % v Estonsku a Rumunsku. Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody patří mezi první tři v 26 členských státech.

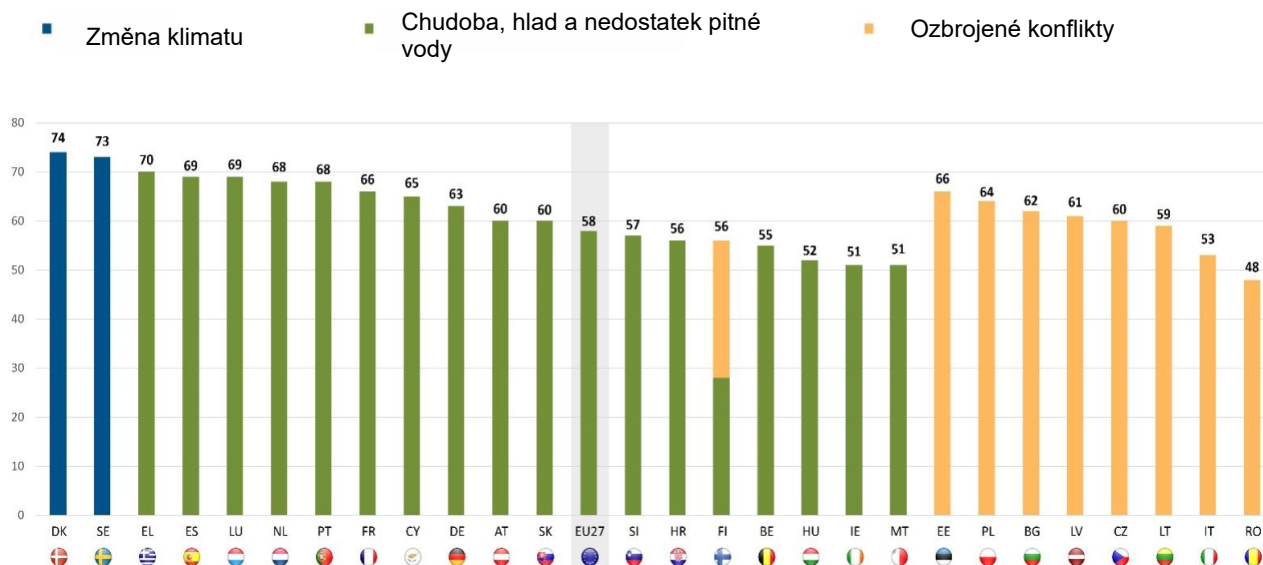
Ozbrojené konflikty jsou jedním ze tří nejvíce zmiňovaných problémů v 25 členských státech. Podíly se pohybují od 66 % v Estonsku, 64 % v Polsku a 62 % v Bulharsku až po 38 % respondentů v Řecku, 40 % na Maltě a 41 % v Portugalsku.

Změna klimatu je jediným dalším problémem, který je v každé zemi na prvním místě. Uvádí ji více než jeden z pěti respondentů v každém členském státě. V Dánsku (74 %), Švédsku (73 %) a Nizozemsku (66 %) je nejpravděpodobnější, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů, ve srovnání s 22 % v Lotyšsku a Bulharsku a 23 % v Rumunsku, kteří si myslí totéž. Změna klimatu je jedním ze tří nejvíce zmiňovaných problémů v 15 zemích.

Čtyři další problémy se objevují v prvních třech zemích alespoň v jedné zemi:

- Hospodářská situace je ve 13 zemích na druhém nebo třetím místě. Ve všech členských státech se podíl, který považuje tento problém za závažný, pohybuje od 64 % v Řecku, 59 % v Portugalsku a 56 % na Kypru po 14 % v Nizozemsku, 17 % ve Švédsku a 20 % ve Finsku.
- Zhoršení přírody je druhým nejvíce zmíněným problémem ve Slovinsku (49 %) a třetí nejvíce zmiňovaným v Maďarsku (41 %) a Finsku (38 %). To je také široce zmíněno v Rakousku (39 %), ale nejméně pravděpodobně bude zmíněno v Irsku (14 %), Polsku (18 %) a Lotyšsku (19 %).
- Zhoršení demokracie a právního státu je třetí nejvíce zmiňovanou položkou ve Švédsku (56 %, sdílené s ozbrojenými konflikty). Švédsko je jedinou zemí, kde nejméně čtyři z deseti uvádějí tento problém jako vážný problém pro svět, následovaný 37 % v Nizozemsku a 34 % v Německu. Naopak 11 % v Litvě a 12 % na Kypru to zmiňuje.
- Šíření jaderných zbraní je třetí nejvíce zmiňovanou položkou v Litvě (41 %) a Litva je jedinou zemí, kde se více než třetina zmiňuje o této otázce.

QC1T Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (% – nejzmiňovější odpověď podle zemí)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC1T Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (%)	EU-27	BÝ T	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
Ozbrojené konflikty	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
Změna klimatu	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
Hospodářská situace	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
Zhoršování stavu přírody	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
Zhoršení demokracie a právního státu	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
Šíření jaderných zbraní	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
Rostoucí světová populace	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
Zdravotní problémy způsobené znečištěním	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
Šíření infekčních onemocnění	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
Mezinárodní terorismus	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
Ostatní (spontánní)	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
Žádné (spontánní)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Nevím	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Změna klimatu

Na úrovni EU se od března do dubna 2021 změnila zejména tři problémy: ozbrojený konflikt (+29 procentních bodů), šíření jaderných zbraní (+11 procentních bodů) a šíření infekčních onemocnění (-23 p.b.). Tyto změny se odrážejí i na vnitrostátní úrovni¹⁶.

V každém členském státě došlo ke značnému nárůstu zmínek o ozbrojeném konfliktu jako o závažném problému. Ve 13 členských státech je nárůst nejméně 30 procentních bodů, přičemž největší nárůst byl zaznamenán v Bulharsku (62 %, +43 p.b.), Itálii (53 %, +38 procentních bodů) a Finsku (56 %, +36 p.b.).

Došlo také k nárůstu zmínek o šíření jaderných zbraní v každé zemi, přičemž největší počet respondentů byl zaznamenán na Maltě (33 %, +26 p.b.), v Litvě (41 %, +23 p.b.), v Chorvatsku (31 %, +18 procentních bodů) a ve Slovinsku (27 %, +18 procentních bodů).

Naproti tomu se zmínky o šíření infekčních onemocnění snížily ve všech 27 členských státech, přičemž největší respondenti byli na Maltě (18 %, -46 p.b.), v Itálii (32 %, -38 p.b.), v Bulharsku (34 %, -32 p.b.) a v Rakousku (16 %, -32 p.b.).

Ačkoli ve zmínkách o změně klimatu na úrovni EU došlo k relativně malé změně, tato skutečnost zakrývá značné rozdíly na vnitrostátní úrovni. Zmínky se snížily v 19 zemích a v devíti zemích pokles činí nejméně deset procentních bodů, přičemž největší pokles byl zaznamenán v Portugalsku (43 %, -20 p.b.), Estonsku (25 %, -19 p.b.) a Irsku (49 %, -17 p.b.). Naproti tomu zmínka o změně klimatu mírně vzrostla v sedmi zemích (1–4 p.b.) a ve Španělsku nedošlo k žádné změně (48 %).

Existuje šest dalších problémů, u nichž došlo od března do dubna 2021 ke změnám na vnitrostátní úrovni o nejméně deset procentních bodů.

- Podíl respondentů uvádějících chudobu, hlad a nedostatek pitné vody se zvýšil ve 22 zemích, včetně Švédska (71 %, +14 procentních bodů), Dánska (61 %, +12 p.b.), Slovenska (60 %, +11 procentních bodů), Finska (56 %, +11 procentních bodů) a Rakouska (60 %, +10 p.b.). Zmínky se snížily ve třech zemích včetně Rumunska (41 %, -12 procentních bodů) a na Kypru (65 %) a Lotyšsku (35 %) zůstaly nezměněny.
- Zmínky o hospodářské situaci se zvýšily v osmi zemích včetně Portugalska (59 %, +16 p.b.), ale v 17 zemích poklesly, zejména v Itálii (52 %, -19 p.b.), Chorvatsku (37 %, -17 p.b.), Španělsku (53 %, -12 p.b.) a Slovinsku (26 %, -10 p.b.). Na Slovensku (43 %) a ve Finsku (20 %) nedošlo k žádné změně.
- Podíl zmiňovaných zdravotních problémů způsobených znečištěním se snížil v 19 zemích, včetně Malty (27 %,

-16 p.b.), Rumunska (21 %, -16 p.b.), Polska (17 %, -13 p.b.), Itálie (25 %, -12 p.b.) a Německa (15 %, -10 p.b.). Oproti tomu se zmínky zvýšily ve čtyřech zemích včetně Irska (27 %, +10 procentních bodů) a ve čtyřech zemích zůstaly stabilní.

- Mezinárodní terorismus je nyní méně pravděpodobné, že budou zmíněni respondenti v 18 zemích, včetně Švédska (15 %, -20 p.b.), Dánska (17 %, -18 p.b.), Česka (22 %, -16) a Finska (19 %, -15 p.b.). Zmínky se zvýšily ve zbývajících devíti zemích, včetně Malty (39 %, +21 p.b.) a Irska (27 %, +10 p.b.).
- Zmínky o zhoršování stavu přírody se ve 25 členských státech snížily. V devíti zemích je pokles nejméně deset procentních bodů a ve dvou zemích pokles nejméně 20 bodů: Česko (28 %, -21 p.b.) a Irsko (14 %, -20 p.b.). Naproti tomu se zmínky zvýšily v Rakousku (39 %, +4 procentní body) a v Maďarsku (41 %, +1 procentní bod).
- Ve 20 zemích je nyní méně pravděpodobné, že bude zmiňováno zhoršení demokracie a právního státu než v roce 2021. V 11 zemích je pokles nejméně deset bodů, přičemž největší pokles byl zaznamenán v Portugalsku (17 %, -22 p.b.) a Irsku (20 %, -21 p.b.). Zmínky se zvýšily v šesti zemích včetně Švédska (56 %, +5 p.b.) a ve Francii zůstaly nezměněny (21 %).

16 Dne 24. února 2022 v období mezi terénními pracemi pro vlny tohoto průzkumu v letech 2021 a 2023 Rusko napadlo Ukrajinu a pokračuje jeho agresivní válka. Průzkum z roku 2021 byl proveden přibližně jeden rok v souvislosti s pandemií COVID-19.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538
Změna klimatu

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC1T Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (%)

		EU-27	BYT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Změna klimatu	Květen/červen 2023	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
	Δ Bře/duben 2021	▼3	▼12	▼6	▼11	4	▼3	▼19	▼17	3	=	1	1	4	▼3	▼9	▼11	▼1	▼4	▼13	▼4	1	▼13	▼20	▼3	▼6	▼13	4	▼1
Mezinárodní terorismus	Květen/červen 2023	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
	Δ Bře/duben 2021	▼1	▼3	7	▼16	▼18	▼2	▼4	10	▼1	4	▼4	7	3	▼5	▼2	▼3	▼6	▼1	21	▼3	▼9	6	▼7	8	4	▼1	▼15	▼20
Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody	Květen/červen 2023	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
	Δ Bře/duben 2021	4	1	3	4	12	3	2	▼7	7	7	3	1	5	=	=	8	7	1	7	5	10	3	▼2	▼12	▲31	11	11	14
Šíření infekčních onemocnění	Květen/červen 2023	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
	Δ Bře/duben 2021	▼23	▼6	▼32	▼17	▼23	▼21	▼26	▼24	▼8	▼24	▼14	▼31	▼38	▼1	▼14	▼21	▼13	▼30	▼46	▼15	▼32	▼24	▼15	▼24	▼19	▼28	▼19	▼11
Hospodářská situace	Květen/červen 2023	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
	Δ Bře/duben 2021	▼5	▼3	▼8	7	2	5	9	5	▼6	▼12	▼4	▼17	▼19	▼8	1	▼2	▼1	▼5	▼3	▼4	▼6	▼9	16	▼7	▼10	=	=	2
Zdravotní problémy způsobené znečištěním	Květen/červen 2023	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
	Δ Bře/duben 2021	▼6	=	▼8	▼3	5	▼10	▼5	10	=	▼1	=	1	▼12	▼7	▼4	▼1	▼1	▼8	▼16	▼8	▼7	▼13	9	▼16	▼6	▼6	▼6	=
Šíření jaderných zbraní	Květen/červen 2023	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
	Δ Bře/duben 2021	11	14	17	13	11	9	6	10	11	13	6	18	15	8	10	23	11	16	26	7	8	13	9	15	18	17	13	10
Ozbrojené konflikty	Květen/červen 2023	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
	Δ Bře/duben 2021	29	24	43	25	30	26	34	23	13	34	23	30	38	16	16	22	22	34	30	15	30	34	17	35	31	29	36	23
Rostoucí světová populace	Květen/červen 2023	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
	Δ Bře/duben 2021	3	▼5	2	▼3	▼4	7	▼8	▼2	3	1	4	6	2	3	▼7	1	▼6	7	8	5	9	4	▼2	2	2	3	▼8	▼8
Zhoršování stavu přírody	Květen/červen 2023	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
	Δ Bře/duben 2021	▼8	▼9	▼6	▼21	▼3	▼15	▼7	▼20	▼10	▼4	▼6	▼5	▼4	▼12	▼15	▼9	▼10	1	▼18	▼5	4	▼6	▼7	▼8	▼1	▼10	▼8	▼7
Zhoršení demokracie a právního státu	Květen/červen 2023	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
	Δ Bře/duben 2021	▼2	▼14	1	▼14	▼9	4	▼16	▼21	▼5	▼1	=	▼4	3	▼12	▼13	▼14	▼15	▼4	▼2	2	▼1	▼14	▼22	3	▼17	▼1	▼8	5
Ostatní (spontánní)	Květen/červen 2023	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
	Δ Bře/duben 2021	=	=	=	=	=	=	1	1	1	1	=	=	=	=	1	1	=	=	=	=	1	=	=	1	=	▼1	1	=
Žádné (spontánní)	Květen/červen 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	Δ Bře/duben 2021	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	▼1	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
Nevím	Květen/červen 2023	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
	Δ Bře/duben 2021	▼1	=	=	3	=	▼1	1	=	=	▼1	▼1	=	1	=	=	1	=	=	=	1	=	=	1	▼1	▼1	=	▼1	=

Sociodemografická analýza kombinovaných výsledků ukazuje, že více než jedna třetina v každé skupině zmiňuje změnu klimatu, a poukazuje také na tyto rozdíly:

- Čím mladší je respondent, tím pravděpodobněji se zmíní o změně klimatu: 52 % osob ve věku 15–24 let to činí ve srovnání se 43 % osob ve věku 55 a více let.
- Čím déle respondent zůstane ve vzdělávání, tím pravděpodobněji se zmíní o změně klimatu: 53 % respondentů, kteří dokončili vzdělání ve věku 20+, tak činí ve srovnání s 38 % respondentů, kteří ukončili vzdělávání ve věku 15 let nebo mladší.
- U studentů (59 %) a manažerů (57 %) je nejpravděpodobněji zmíněna změna klimatu, zejména ve srovnání s osobami v domácnosti (38 %).
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů (49 %), se častěji zmiňují o změně klimatu než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi.
- Respondenti, kteří se považují za součást vyšší střední třídy (60 %) nebo vyšší třídy (57 %), častěji zmiňují změnu klimatu než ti, kteří se domnívají, že patří do střední nebo dělnické třídy (40 %).

A konečně, respondenti, kteří podnikli kroky v boji proti změně klimatu, si mnohem pravděpodobněji myslí, že se jedná o jeden z nejzávažnějších problémů než ti, kteří nepřijali žádná opatření (53 % oproti 35 %).

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC1T Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek? (% – EU)											
	Změna klimatu	Mezinárodní terorismus	Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody	Šíření infekčních onemocnění	Hospodářská situace	Zdravotní problémy způsobené znečištěním	Šíření jaderných zbraní	Ozbrojené konflikty	Rostoucí světová populace	Zhoršování stavu přírody	Zhoršení demokracie a právního státu
EU-27	46	20	58	21	38	21	21	52	21	27	24
Pohlaví											
Muž	46	19	56	20	39	20	21	52	24	28	24
Žena	47	21	59	22	37	21	21	53	19	27	23
Věk											
15–24	52	18	59	19	38	21	20	49	20	32	23
25–39	48	18	58	19	39	22	20	50	22	28	25
40–54	47	20	56	20	39	20	21	53	23	27	24
55+	43	22	58	23	37	20	23	54	21	25	23
Vzdělávání (konec)											
—15	38	20	60	26	45	21	22	55	17	23	17
16–19	42	22	55	22	41	21	22	52	21	26	22
20+	53	20	59	17	33	20	20	53	25	30	28
Stále studuje	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Socioprofesionální kategorie											
Samostatně výdělečně činné	44	18	53	22	44	20	24	52	22	29	27
Manažeři	57	16	58	14	33	20	19	55	26	30	29
Ostatní bílé obojky	45	20	55	22	39	20	20	52	23	27	25
Manuální pracovníci	43	22	57	21	40	21	21	51	22	26	22
Osoby v domě	38	21	58	28	43	26	19	51	15	22	22
Nezaměstnaní	48	21	62	24	48	21	17	50	19	25	21
V důchodu	42	24	58	22	35	20	24	55	20	25	21
Studenti	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Potíže s placením účtů											
Většinu času	39	24	58	23	44	23	21	46	19	31	22
Čas od času	41	21	54	24	44	23	22	48	19	26	21
Téměř nikdy/nikdy	49	20	59	19	35	19	21	55	22	27	25
Zvažte příslušnost k											
Dělnická třída	40	21	62	24	43	23	20	53	19	27	19
Nižší střední třída	42	22	59	22	39	19	22	53	18	26	23
Střední třída	49	20	55	20	37	20	22	52	22	28	25
Vyšší střední třída	60	15	57	15	32	20	21	51	30	28	33
Horní třída	57	22	50	21	28	16	22	50	27	29	24
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu											
Ano	53	18	62	19	35	21	20	52	22	29	26
Žádné	35	24	49	25	43	20	23	53	20	23	20

2. Vnímaná závažnost změny klimatu

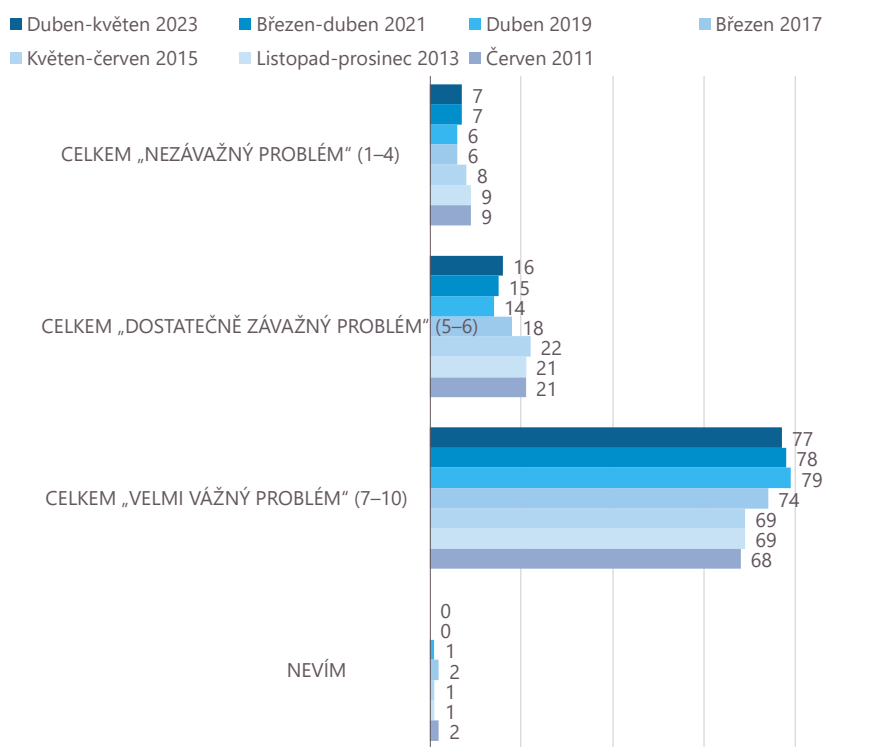
Téměř osm z deseti Evropanů si myslí, že změna klimatu je velmi vážný problém, odpůrci byli požádáni, aby řekli, jak vážný problém je podle nich změna klimatu v tuto chvíli, a to pomocí stupnice od 1–10. „1“ znamená „není to vůbec vážný problém“ a „10“, což znamená, že je to „velmi vážný problém“¹⁷. Jejich odpovědi byly rozděleny do tří skupin: respondenti, kteří považují změnu klimatu za „velmi závažný problém“ (odpověď 7 až 10), ti, kteří si myslí, že je to „dostí závažný problém“ (odpověď 5 a 6), a ti, kteří si myslí, že to není „vážný problém“ (odpověď 1 až 4).

Více než tři čtvrtiny respondentů (77 %, -1 procentní bod od března do dubna 2021) se domnívají, že změna klimatu je v současné době velmi závažným problémem. Ve skutečnosti, i když uvažujeme pouze o odpovědích 8 až 10, více než šest z deseti respondentů to považuje za vážný problém. Ještě více, 31 % mu dává maximální

skóre 10, což naznačuje, že si myslí, že je to velmi vážný problém.

Více než jeden z deseti (16 %, +1 procentní bod) si myslí, že změna klimatu je poměrně závažný problém, a 7 % (bez změny) si myslí, že změna klimatu není vážným problémem. Podíl respondentů, kteří se domnívají, že změna klimatu je velmi závažným problémem, zůstává od dubna 2019 relativně stabilní.

QC2R A jak vážný problém si myslíte, že změna klimatu je v současné době? Použijte, prosím, stupnici od 1 do 10, s'1', což znamená, že to není vůbec vážný problém' a'10', což znamená, že je to „velmi vážný problém“. (% – EU-27)

¹⁷ QC2R. A jak vážný problém je podle vás změna klimatu v tuto chvíli? Použijte, prosím, stupnici od 1 do 10, s'1', což znamená, že to není vůbec vážný problém' a'10', což znamená, že je to „velmi vážný problém“.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

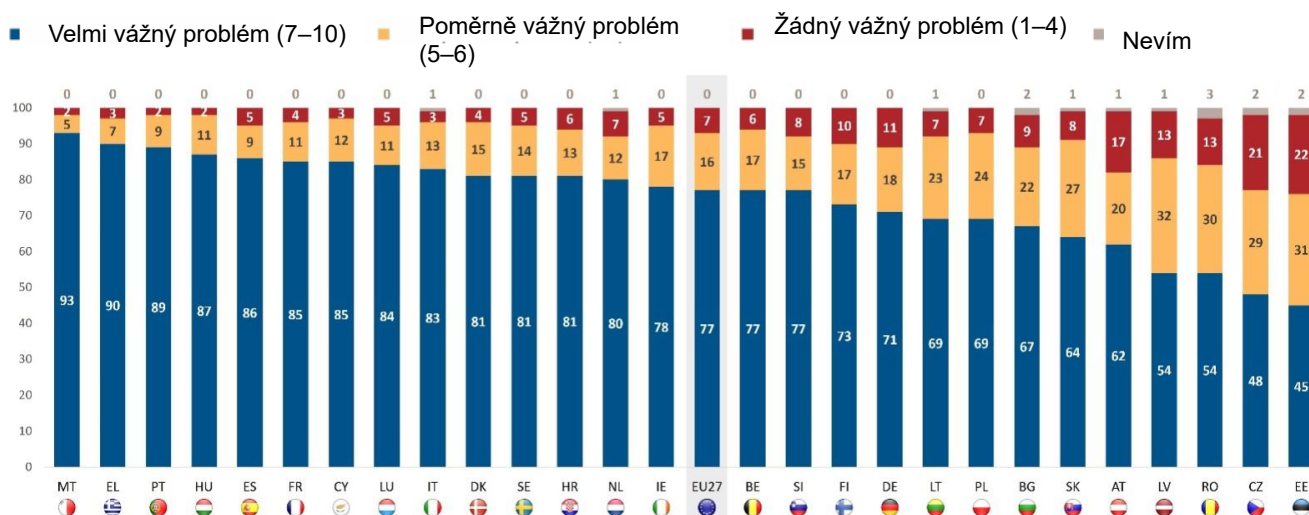
Změna klimatu

Ve všech členských státech EU se respondenti s největší pravděpodobností domnívají, že změna klimatu je v současné době velmi závažným problémem. Podíly se pohybují od 93 % na Maltě, 90 % v Řecku a 89 % v Portugalsku po 45 % v Estonsku, 48 % v Česku a 54 % v Rumunsku a Lotyšsku.

Podíl, který si myslí, že změna klimatu je poměrně závažný problém, se pohybuje od 32 % v Lotyšsku, 31 % v Estonsku a 30 % v Rumunsku po 5 % na Maltě, 7 % v Řecku a 9 % v Portugalsku a Španělsku.

Existuje sedm zemí, v nichž se nejméně jeden z deseti respondentů domnívá, že změna klimatu není vážným problémem: Estonsko (22 %), Česko (21 %), Rakousko (17 %), Lotyšsko, Rumunsko (obě 13 %), Německo (11 %) a Finsko (10 %). Tuto odpověď naopak poskytují pouze 2 % na Maltě, Portugalsku a Maďarsku.

QC2R A jak vážný problém si myslíte, že změna klimatu je v současné době? Použijte, prosím, stupnici od 1 do 10, s'1', což znamená, že to není vůbec vážný problém' a'10', což znamená, že je to „velmi vážný problém“. (%)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Změny od března do dubna 2021¹⁸ jsou smíšené. V deseti zemích je nyní pravděpodobnější, že respondenti považují změnu klimatu za velmi závažný problém, přičemž největší nárůst byl zaznamenán na Maltě (93 %, +7 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, +1 procentní bod ve srovnání s rokem 2019) a ve Finsku (73 %, +7 procentních bodů od roku 2021, -3 procentní body od roku 2019). Oproti tomu tento názor ve 14 zemích poklesl a ve čtyřech zemích byl pokles nejméně deset procentních bodů: Estonsko (45 %, -18 p.b. od roku 2021, -14 p.b. od roku 2019), Česko (48 %, -16 p.b. od roku 2021, -23 p.b. od roku 2019), Slovensko (64 %, -13 p.b.) a Rumunsko (54 %, -12 p.b.). V Nizozemsku (80 %), Slovinsku (77 %) a Polsku (69 %) nedošlo k žádné změně.

QC2R A jak vážný problém si myslíte, že změna klimatu je v současné době? Použijte, prosím, stupnici od 1 do 10, s'1', což znamená, že to není vůbec vážný problém' a'10', což znamená, že je to „velmi vážný problém“. (%)

	EU-27	MT	FI	EL	LU	HU	DK	ES	FR	HR	SE	NL	PL	SI	IT	PT	IE	LT	CY	BÝT	LV	AT	BG	DE	RO	SK	CZ	EE	
Žádný vážný problém (1-4)	Květen / červen 2023	7	2	10	3	5	2	4	5	4	6	5	7	7	8	3	2	5	7	3	6	13	17	9	11	13	8	21	22
	Δ Bře/duben 2021	=	▼3	▼8	▼2	=	▼3	▼5	1	▼1	1	▼3	1	=	=	▼1	=	▼3	▼2	▼1	=	▼4	5	5	3	2	4	6	6
Poměrně vážný problém (5-6)	Květen / červen 2023	16	5	17	7	11	11	15	9	11	13	14	12	24	15	13	9	17	23	12	17	32	20	22	18	30	27	29	31
	Δ Bře/duben 2021	1	▼3	1	▼4	▼6	▼3	=	▼5	▼2	▼3	1	▼2	=	=	1	2	6	4	5	5	8	1	2	5	9	9	8	10
Velmi vážný problém (7-10)	Květen / červen 2023	77	93	73	90	84	87	81	86	85	81	81	80	69	77	83	89	78	69	85	77	54	62	67	71	54	64	48	45
	Δ Bře/duben 2021	▼1	7	7	6	6	6	5	5	4	2	2	=	=	=	▼1	▼2	▼3	▼3	▼4	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼13	▼16	▼18
Nevím	Květen / červen 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	2	0	3	1	2	2
	Δ Bře/duben 2021	=	▼1	=	=	=	=	=	▼1	▼1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	1	1	=	1	=	2	2

18 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Sociodemografická analýza ukazuje, že v každé skupině více než sedm z deseti respondentů považuje změnu klimatu za velmi závažný problém. Existují však některé pozoruhodné rozdíly:

- Čím mladší respondent, tím je pravděpodobnější, že takto uvažuje: 81 % lidí ve věku 15–24 let si myslí, že změna klimatu je velmi závažný problém, ve srovnání se 75 % osob ve věku 55 let.
- Čím déle respondent zůstane ve vzdělávání, tím pravděpodobněji si budou myslet, že se jedná o velmi závažný problém: 81 % těch, kteří dokončili vzdělání ve věku 20+, tak činí ve srovnání se 74 % těch, kteří dokončili vzdělání ve věku 15 let nebo mladší.
- Studenti (86 %) a manažeři (82 %) si myslí, že změna klimatu je velmi závažný problém, zejména ve srovnání s osobami v domácnosti (73 %).
- Ti, kteří se řadí do vyšší střední třídy (83 %) si myslí, že změna klimatu je velmi závažný problém, zejména ve srovnání s těmi, kteří se řadí do nižší střední třídy (72 %).

Analýza také ukazuje – možná není divu – že respondenti, kteří si myslí, že změna klimatu je nejzávažnější (94 %) nebo jeden z nejzávažnějších (89 %) problémů, kterým svět čelí, mnohem pravděpodobněji říkají, že jde o velmi závažný problém, než ti, kteří si myslí, že změna klimatu není jedním z nejzávažnějších problémů na světě (64 %).

A konečně, respondenti, kteří podnikli osobní kroky v boji proti změně klimatu, si častěji myslí, že změna klimatu je velmi závažný problém než ti, kteří nepřijali žádná opatření (84 % oproti 64 %).

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

	Žádný vážný problém (1–4)	Poměrně vážný problém (5–6)	Velmi vážný problém (7–10)	Nevím
QC2R A jak vážný problém si myslíte, že změna klimatu je v současné době? Použijte, prosím, stupnici od 1 do 10, s'1', což znamená, že to není vůbec vážný problém' a'10', což znamená, že je to „velmi vážný problém“. (% – EU)				
EU-27	7	16	77	0
Pohlaví				
Muž	8	16	76	0
Žena	6	16	77	1
Věk				
15–24	4	15	81	0
25–39	7	14	79	0
40–54	8	15	77	0
55+	7	17	75	1
Vzdělávání (konec)				
—15	6	19	74	1
16–19	8	19	73	0
20+	7	12	81	0
Stále studuje	3	11	86	0
Socioprofesionální kategorie				
Samostatně výdělečně činné	10	15	75	0
Manažeři	6	12	82	0
Ostatní bílé obojky	6	17	77	0
Manuální pracovníci	9	16	75	0
Osoby v domě	6	20	73	1
Nezaměstnaní	8	16	76	0
V důchodu	7	18	74	1
Studenti	3	11	86	0
Potíže s placením účtů				
Většinu času	8	16	75	1
Čas od času	8	18	74	0
Téměř nikdy/nikdy	7	15	78	0
Zvažte příslušnost k				
Dělnická třída	7	18	74	1
Nižší střední třída	9	18	72	1
Střední třída	6	15	79	0
Vyšší střední třída	5	12	83	0
Horní třída	6	14	80	0
Změna klimatu				
Největší problém	1	5	94	0
Jeden z problémů	2	9	89	0
Žádný problém	12	23	64	1
Vnímání změny klimatu				
Žádný vážný problém	100	0	0	0
Poměrně vážný problém	0	100	0	0
Velmi vážný problém	0	0	100	0
Podnikl kroky v boji proti klimatu				
Ano	5	11	84	0
Žádné	11	24	64	1

II. PŘIJETÍ OPATŘENÍ K BOJI PROTI ZMĚNĚ KLIMATU

Tato kapitola se zaměřuje na opatření v boji proti změně klimatu. Diskutuje o tom, které subjekty si Evropané myslí, že jsou odpovědní za boj proti změně klimatu, a rovněž hodnotí opatření, která Evropané osobně přijímají v boji proti změně klimatu.

1. Odpovědnost za boj proti změně klimatu

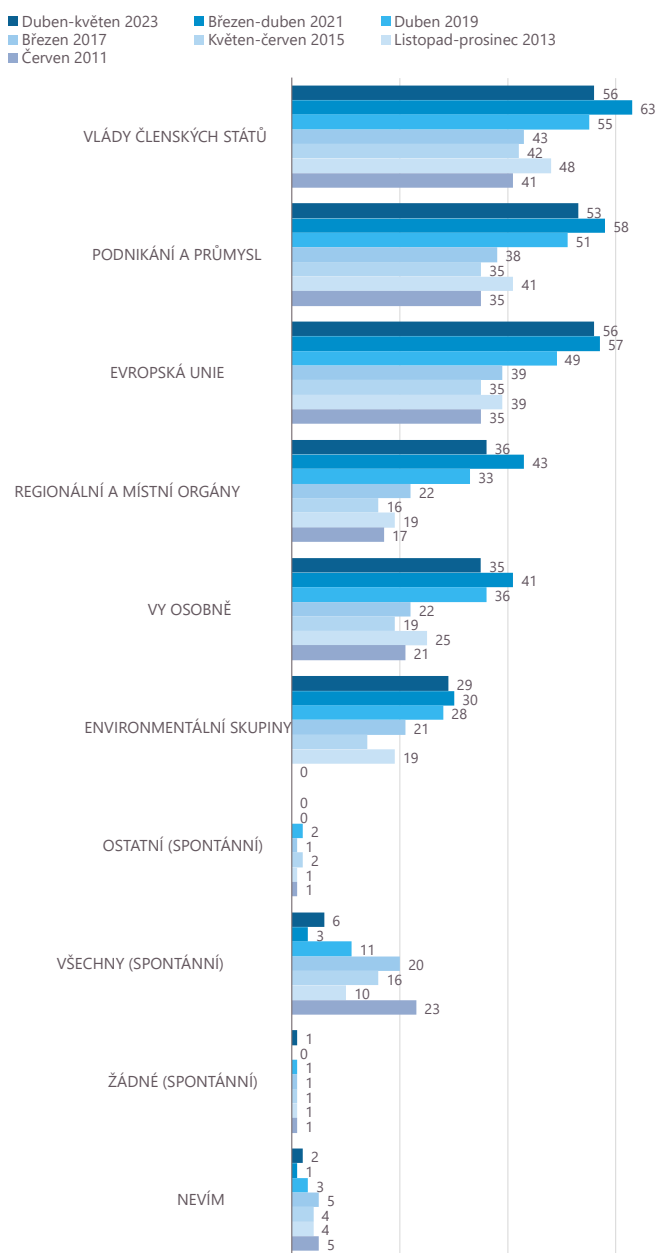
Většina Evropanů si myslí, že v rámci EU jsou odpovědné za boj proti změně klimatu Evropská unie, vlády členských států a podniky a průmysl.

Respondenti byli dotazováni, kteří aktéři v rámci EU (ze seznamu šesti), o nichž se domnívají, že jsou odpovědní za boj proti změně klimatu. Bylo možné provést více odpovědí.¹⁹ Nejvíce zmiňované jsou Evropská unie (56 %, -1 procentní body od března do dubna 2021) a vlády členských států (56 %, -6 procentních bodů), následované podniky a průmyslem (53 %, -5 p.b.). U všech z nich je méně pravděpodobné, že budou zmíněny, než tomu bylo v březnu až dubnu 2021, ale zůstávají jedinými aktéry, o nichž se zmiňuje nejméně čtyři z deseti respondentů. Pokud jde o delší pohled, respondenti nyní s větší pravděpodobností přenesou odpovědnost za boj proti změně klimatu s každým z nich než v období 2013–2017.

Více než jedna třetina respondentů uvádí, že jsou odpovědné regionální a místní orgány (36 %, -7 p.b.) nebo sami (35 %, -6 p.b.), zatímco 29 % (-1 p.b.) se domnívá, že environmentální skupiny jsou odpovědné.

O něco více než jeden z dvaceti (6 %, +3 procentní body) spontánně říká, že všichni aktéři uvedení na seznamu jsou v EU odpovědní za boj proti změně klimatu.

QC3 Kdo je podle vás v rámci EU odpovědný za boj proti změně klimatu? (MOŽNOST VÍCE ODPOVĚDÍ) (% – EU-27)

19 QC3. Kdo je podle vás v rámci EU odpovědný za boj proti změně klimatu?

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Ve 14 členských státech respondenti s největší pravděpodobností uvádějí, že za boj proti změně klimatu odpovídají vnitrostátní vlády, přičemž nejvyšší podíl respondentů byl zaznamenán na Maltě (84 %), Švédsku (80 %) a Dánsku (77 %). Naopak ve Slovinsku (35 %), Rumunsku (40 %) a Lotyšsku (43 %) si to myslí méně lidí. Národní vlády se řadí mezi první tři ve všech 27 členských státech.

Ve Španělsku se národní vlády a Evropská unie řadí na první místo (oba 56 %), zatímco v Bulharsku (obě 48 %) a v Nizozemsku (oba 68 %) jsou národní vlády na prvním místě rovnocenné s podniky a průmyslem.

Ve 27 členských státech se Evropská unie řadí mezi tři největší aktéry považované za odpovědné za boj proti změně klimatu. Je nejvíce zmíněným aktérem v šesti zemích, včetně Lucemburska (76 %), Francie a Belgie (oba 65 %) a Španělska (53 %). Evropskou unii také široce zmiňují respondenti na Maltě (79 %) a Dánsku (75 %). U respondentů v Rumunsku (37 %), Lotyšsku (38 %) a Bulharsku (39 %) je nejmenší pravděpodobnost, že EU bude odpovědná za boj proti změně klimatu.

Ve čtyřech zemích se respondenti nejčastěji domnívají, že za boj proti změně klimatu jsou odpovědné podniky a průmysl: Německo (66 %), Maďarsko (60 %), Rakousko (59 %) a Slovinsko (58 %). V Bulharsku (48 %) a v Nizozemsku (oba 68 %) se podniky a průmysl řadí na první místo s národními vládami. Podniky a průmysl jsou také široce zmiňovány v Řecku (73 %) a na Maltě (68 %). Švédsko je jedinou zemí, kde se podnikání a průmysl neřadí mezi první tři.

Nejméně jsou zmíněny v Česku (19 %) a v Polsku, Lotyšsku a Itálii (všech 26 %).

Existuje pět zemí, kde si nejméně polovina všech respondentů myslí, že jsou osobně odpovědní: Malta (63 %), Lucembursko (62 %), Švédsko (60 %), Dánsko (54 %) a Nizozemsko (53 %). Totéž si naopak myslí 16 % v Česku a 17 % v Bulharsku a Polsku. Jedná se o třetí nejvíce zmiňovanou položku ve Švédsku a Nizozemsku (53 %).

Environmentální skupiny jsou třetím nejvíce zmiňovaným aktérem v Rakousku (spolu s regionálními a místními orgány, oba 43 %). Jsou také široce zmíněny na Maltě (61 %), Lucembursku (53 %) a Litvě (43 %), ale u respondentů v Bulharsku (16 %), České republice (17 %) a v Itálii (18 %).

Stojí za zmínku, že existuje pět zemí, kde alespoň jeden z deseti spontánně říká, že všichni tito aktéři jsou odpovědní za boj proti změně klimatu: Portugalsko (32 %), Španělsko (13 %), Rakousko (11 %) a Litva a Bulharsko (10 %).

QC3 Kdo je podle vás v rámci EU odpovědný za boj proti změně klimatu? (MOŽNÁ VÍCE ODPOVĚDÍ) (%)

	EU-27	BÝ T	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Vlády členských států	56	49	48	54	77	61	55	56	74	56	61	50	46	69	43	57	63	48	84	68	52	46	47	40	35	64	62	80
Evropská unie	56	65	39	41	75	63	45	51	73	56	65	53	51	63	38	50	76	41	79	67	52	43	52	37	43	50	55	74
Podnikání a průmysl	53	52	48	46	65	66	44	42	73	54	56	47	43	67	39	56	66	60	68	68	59	34	41	33	58	63	60	55
Regionální a místní orgány	36	35	33	19	44	44	30	34	45	38	40	41	26	38	26	37	53	29	67	35	43	26	35	31	28	34	29	46
Vy osobně	35	40	17	16	54	48	22	39	32	36	46	26	20	41	24	37	62	18	63	53	40	17	28	18	22	26	42	60
Environmentální skupiny	29	29	16	17	33	31	23	30	32	29	42	42	18	39	26	43	53	24	61	19	43	22	31	21	23	28	24	28
Ostatní (spontánní)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
Všichni (spontánní)	6	3	10	4	4	4	5	9	5	13	4	3	9	4	4	10	2	8	2	2	11	3	32	5	8	3	1	1
Žádné (spontánní)	1	1	1	2	0	2	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	3	1	0	1	1	1	0	0
Neví	2	1	6	4	0	1	3	1	0	2	3	0	3	0	3	2	1	1	2	0	2	2	2	4	1	1	2	0

Regionální a místní orgány jsou třetím nejvíce zmíněným aktérem v Řecku (45 %), Rakousku (43 %), Španělsku (38 %) a Bulharsku (33 %), ale nejčastěji jsou zmíněny na Maltě (67 %), Lucembursku (53 %) a Švédsku (46 %).

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Na vnitrostátní úrovni se názory na to, kdo je odpovědný za boj proti změně klimatu, lišily od dubna do května 2021²⁰.

Na celkové úrovni EU došlo k poklesu o sedm procentních bodů v poměru, který si myslí, že jsou odpovědné vlády členských států, a v 18 členských státech se tento trend opakuje. Ve 13 zemích je pokles nejméně o deset procentních bodů, přičemž největší byl zaznamenán v Irsku (56 %, -18 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, +8 procentních bodů ve srovnání s rokem 2019), Slovinsku (35 %, -17 p.b. od roku 2019) a Itálii (46 %, -17 p.b.). Zmínky o národní vládě vzrostly v šesti zemích včetně Malty (84 %, +9 p.b. od roku 2021, +18 procentních bodů od roku 2019) a zůstaly nezměněny v Řecku (74 %), na Slovensku (64 %) a ve Francii (61 %).

Zmínky o Evropské unii vzrostly v 15 zemích včetně Litvy (50 %, +17 p.b.), Dánska (75 %, +15 procentních bodů) a Malty (79 %, +10 p.b. od roku 2021, +20 p.b. od roku 2019). Ve zbývajících 12 zemích je nyní méně pravděpodobné, že si respondenti myslí, že EU je odpovědná, přičemž největší pokles byl zaznamenán v Rumunsku (37 %, -15 p.b.), Irsku (51 %, -14 p.b. od roku 2021, +6 procentních bodů od roku 2019), Portugalsku (52 %, -12 p.b. od roku 2021, -4 procentních bodů od roku 2019) a Slovinsku (43 %, -10 p.b. od roku 2021, +4 p.b. od roku 2019).

Ve 13 zemích je nyní méně pravděpodobné, že si respondenti myslí, že jsou odpovědné regionální a místní orgány, a v pěti zemích je pokles nejméně o deset procentních bodů: Polsko (26 %, -20 p.b.), Itálie (26 %, -20 p.b.), Rumunsko (31 %, -15 p.b.), Irsko (34 %, -11 p.b. od roku 2021, +1 od roku 2019) a Španělsko (38 %, -10 p.b.). Naproti tomu v 11 zemích se nyní častěji zmiňuje regionální a místní orgány, což je obzvláště výrazné v Lucembursku (53 %, +18 procentních bodů od roku 2021, +23 procentních bodů od roku 2019), na Maltě (67 %, +14 p.b. od roku 2021, +26 procentních bodů od roku 2019) a v Litvě (37 %, +10 p.b.). Ve Francii (40 %) ani v Belgii či Portugalsku (oba 35 %) nedošlo ke změně názoru.

Na úrovni EU došlo k pětibodovému poklesu zmínek o podnikání a průmyslu a tento trend se odráží v 16 členských státech včetně Rumunska (33 %, -16 p.b.), Irsku (42 %, -14 procentních bodů od roku 2021, +3 procentních bodů od roku 2019), Bulharsku (48 %, -10 p.b.) a Itálii (43 %, -10 p.b.). Ve zbývajících 11 zemích se zvýšily zejména v Řecku (73 %, +11 p.b.), Maltě (68 %, +11 procentních bodů od roku 2021, +25 procentních bodů od roku 2019) a Litvě (56 %, +10 p.b.).

V 18 zemích je nyní méně pravděpodobné, že si respondenti myslí, že jsou osobně odpovědní za boj proti změně klimatu, přičemž největší pokles byl zaznamenán v

Portugalsku (28 %, -15 p.b. od roku 2021, -3 p.b. od roku 2019), Irsku (39 %, -13 procentních bodů od roku 2021, -4 p.b. od roku 2019) a Polsku (17 %, -13 p.b.). Zmínky se zvýšily v šesti zemích včetně Dánska (54 %, +13 procentních bodů od roku 2021, +2 p.b. od roku 2019) a na Maltě (63 %, +11 p.b. od roku 2021, +23 p.b. od roku 2019), avšak ve Francii (46 %), Chorvatsku a na Slovensku (obě země 26 %) zůstaly nezměněny.

Zmínky o ekologických skupinách se zvýšily v 15 zemích a v pěti zemích je nárůst nejméně deset procentních bodů: Lucembursko (53 %, +28 p.b. od roku 2021, +22 p.b. od roku 2019), Litva (43 %, +16 p.b. od roku 2021, +5 p.b. od roku 2019), Dánsko (33 %, +15 p.b. od roku 2021, +10 p.b. od roku 2019), Malta (61 %, +13 procentních bodů) a Lotyšsko (26 %, +10 p.b. od roku 2021, -7 p.b. od roku 2019). Naproti tomu se zmínky snížily v deseti zemích, včetně Itálie (18 %, -14 p.b.), Rumunska (21 %, -13 p.b.) a Kypru (39 %, -10 p.b.).

20 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538
Změna klimatu

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC3 Kdo je podle vás v rámci EU odpovědný za boj proti změně klimatu? (MOŽNÁ VÍCE ODPOVĚDÍ) (%)

	EU-27	MT	DK	LT	SE	LU	FI	EL	FR	SK	DE	CY	HR	NL	AT	PT	BÝT	ES	RO	EE	HU	BG	LV	CZ	PL	IT	SI	IE	
Vlády členských států	Květen /červen 2023	56	84	77	57	80	63	62	74	61	64	61	69	50	68	52	47	49	56	40	55	48	48	43	54	46	46	35	56
	Δ Bře/du ben 2021	▼7	9	5	5	4	3	1	=	=	=	▼1	▼1	▼2	▼5	▼8	▼10	▼11	▼11	▼11	▼12	▼12	▼13	▼13	▼16	▼16	▼17	▼17	▼18
Evropská unie	Květen /červen 2023	56	79	75	50	74	76	55	73	65	50	63	63	53	67	52	52	65	56	37	45	41	39	38	41	43	51	43	51
	Δ Bře/du ben 2021	▼1	10	15	17	5	10	2	8	3	3	1	▼6	2	▼3	▼5	▼12	▼4	▼2	▼15	6	▼2	▼7	3	4	2	▼5	▼10	▼14
Regionální a místní orgány	Květen /červen 2023	36	67	44	37	46	53	29	45	40	34	44	38	41	35	43	35	35	38	31	30	29	33	26	19	26	26	28	34
	Δ Bře/du ben 2021	▼7	14	7	10	2	18	2	2	=	2	▼2	▼8	5	▼5	▼3	=	=	▼10	▼15	▼2	▼8	▼7	1	2	▼20	▼20	▼7	▼11
Podnikání a průmysl	Květen /červen 2023	53	68	65	56	55	66	60	73	56	63	66	67	47	68	59	41	52	54	33	44	60	48	39	46	34	43	58	42
	Δ Bře/du ben 2021	▼5	11	9	10	4	8	▼2	11	4	3	▼8	6	▼3	▼4	▼7	▼7	▼5	▼6	▼16	▼5	▼5	▼10	1	5	▼9	▼10	▼4	▼14
Nevím	Květen /červen 2023	35	63	54	37	60	62	42	32	46	26	48	41	26	53	40	28	40	36	18	22	18	17	24	16	17	20	22	39
	Δ Bře/du ben 2021	▼6	11	13	9	4	8	▼4	▼1	=	=	▼7	▼5	=	▼4	▼8	▼15	▼1	▼6	▼8	▼4	▼5	▼4	4	▼6	▼13	▼8	▼2	▼13
Vy osobně	Květen /červen 2023	29	61	33	43	28	53	24	32	42	28	31	39	42	19	43	31	29	29	21	23	24	16	26	17	22	18	23	30
	Δ Bře/du ben 2021	▼1	13	15	16	6	28	5	7	5	2	=	▼10	2	▼4	=	8	5	▼3	▼13	3	▼3	▼7	10	7	▼9	▼14	▼2	▼6
Environmentální skupiny	Květen /červen 2023	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Δ Bře/du ben 2021	=	=	=	1	=	=	=	=	1	1	=	=	=	1	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=
Ostatní (spontánní)	Květen /červen 2023	6	2	4	10	1	2	1	5	4	3	4	4	3	2	11	32	3	13	5	5	8	10	4	4	3	9	8	9
	Δ Bře/du ben 2021	3	▼3	4	10	1	2	1	3	3	=	1	1	2	2	6	32	3	6	3	5	5	3	4	4	2	5	5	9
Všichni (spontánní)	Květen /červen 2023	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	2	0	0	1	3	0	1	1	1	1	0	1	1	2	1	1	1	0
	Δ Bře/du ben 2021	1	=	=	1	=	1	▼1	=	=	1	1	▼1	=	1	3	=	1	1	=	1	=	=	1	2	1	1	1	=
Žádné (spontánní)	Květen /červen 2023	2	2	0	2	0	1	2	0	3	1	1	0	0	0	2	2	1	2	4	3	1	6	3	4	2	3	1	1
	Δ Bře/du ben 2021	1	1	▼1	2	=	=	2	▼1	=	=	1	=	=	=	1	2	1	=	1	3	▼1	4	3	4	1	1	1	1

Analýza sociodemografických výsledků zdůrazňuje následující:

- Čím déle respondent zůstává ve vzdělávání, tím je větší pravděpodobnost, že přidělí odpovědnost každému aktérovi. Například 60 % osob, které dokončily vzdělání ve věku 20 let nebo starším, se domnívá, že EU je odpovědná, oproti 52 % osob, které dokončily studium ve věku 15 let nebo mladším.
- S výjimkou environmentálních skupin, manažeři s největší pravděpodobností říkají, že každý aktér je zodpovědný. Studenti a vedoucí pracovníci s největší pravděpodobností přidělí odpovědnost EU (každý z nich 62 %).
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů, si s největší pravděpodobností myslí, že každý herec je zodpovědný. Například 59 % to říká o národních vládách, ve srovnání s 52 % těch, kteří mají potíže s placením účtů po většinu času.
- Ti, kteří se považují za součást vyšší střední třídy, s největší pravděpodobností říkají, že každý aktér je zodpovědný, i když v případě ekologických skupin si to myslí i ti, kteří se považují za součást střední třídy (oba 30 %).

Analýza také ukazuje, že respondenti, kteří si myslí, že změna klimatu je nejzávažnější problém, nebo jeden z nejzávažnějších problémů, jsou pravděpodobněji, že budou považovat za odpovědného každého aktéra, ve srovnání s těmi, kteří si nemyslí, že změna klimatu je vážný problém. Například 70 % těch, kteří si myslí, že změna klimatu je nejzávažnějším problémem, a 64 % těch, kteří si myslí, že je to jeden z nejzávažnějších problémů, si myslí, že EU je zodpovědná, oproti 48 % z těch, kteří si nemyslí, že změna klimatu je vážným problémem pro svět.

Čím vážněji respondent vnímá změnu klimatu, tím je pravděpodobněji, že bude každý aktér považovat za odpovědného za řešení této změny. Například 58 % lidí, kteří si myslí, že změna klimatu je velmi vážný problém, si myslí, že jsou za to zodpovědné podniky a průmysl, ve srovnání s 35 %, kteří si myslí, že to není vážný problém. Stejný vzorec platí, když provedete srovnání mezi těmi, kteří učinili a nepřijali osobní opatření v boji proti změně klimatu.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC3 Kdo je podle vás v rámci EU odpovědný za boj proti změně klimatu? (MOŽNOST VÍCE ODPOVĚDÍ) (% – EU)								
	Vlády členských států	Evropská unie	Regionální a místní orgány	Podnikání a průmysl	Vy osobně	Environmentální skupiny	Ostatní (spontánní)	Všichni (spontánní)
EU-27	56	56	36	53	35	29	0	6
Pohlaví								
Muž	56	57	35	53	35	27	0	6
Žena	56	56	37	53	36	30	0	7
Věk								
15–24	56	59	34	53	34	30	0	6
25–39	56	58	38	56	37	31	0	6
40–54	57	57	36	54	37	28	0	7
55+	55	54	35	52	33	27	0	7
Vzdělávání (konec)								
—15	51	52	32	49	28	24	0	10
16–19	53	54	35	53	33	29	0	6
20+	61	60	39	56	41	31	0	5
Stále studuje	59	62	37	58	37	29	0	6
Socioprofesionální kategorie								
Samostatně výdělečně činné	53	56	35	52	32	28	0	8
Manažeři	63	62	42	59	44	31	0	5
Ostatní bílé obojky	56	58	34	53	34	28	0	6
Manuální pracovníci	52	54	35	52	35	29	0	7
Osoby v domě	52	52	30	45	27	23	0	11
Nezaměstnaní	55	58	37	55	37	37	0	6
V důchodu	55	53	35	52	33	28	0	6
Studenti	59	62	37	58	37	29	0	6
Potíže s placením účtů								
Většinu času	52	55	35	50	27	27	0	9
Čas od času	49	51	34	48	28	27	0	7
Téměř nikdy/nikdy	59	59	37	56	39	30	0	6
Zvažte příslušnost k								
Dělnická třída	55	54	37	53	32	28	0	9
Nižší střední třída	52	53	31	50	31	26	1	8
Střední třída	56	57	37	54	36	30	0	5
Vyšší střední třída	63	65	40	60	46	30	1	4
Horní třída	57	62	35	46	35	24	0	6
Změna klimatu								
Největší problém	66	70	45	61	47	35	0	5
Jeden z problémů	62	64	42	60	44	34	0	6
Žádný problém	49	48	30	47	27	24	0	7
Vnímání změny klimatu								
Žádný vážný problém	34	30	20	35	16	15	1	5
Poměrně vážný problém	44	44	27	41	23	23	0	6
Velmi vážný problém	60	62	39	58	40	31	0	7
Podnikl kroky v boji proti klimatu								
Ano	62	62	42	60	43	32	0	7
Žádné	46	46	26	42	21	22	0	6

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538
Změna klimatu

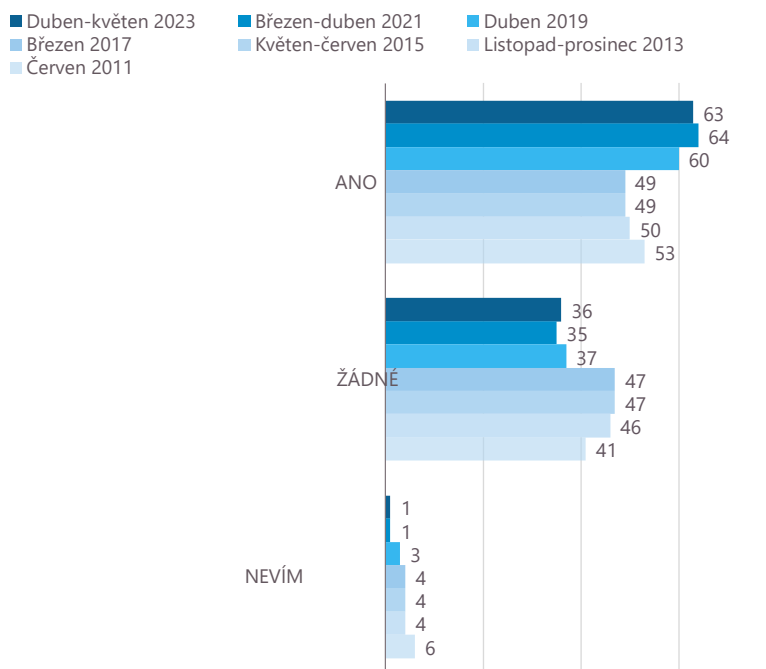
2. Osobní opatření v boji proti změně klimatu

Více než šest z deseti Evropanů v posledních šesti měsících osobně podniklo kroky v boji proti změně klimatu.

Od března do dubna 2021 došlo k malé změně v podílu respondentů, kteří tvrdí, že v posledních šesti měsících podnikli osobní kroky v boji proti změně klimatu (63 %, -1 procentní bod)²¹. Více než jedna třetina (36 %, +1 p.b.) říká, že nepodnikla žádné kroky, zatímco 1 % (bez změny) říká, že neví.

V dlouhodobějším horizontu zůstal podíl přijatých opatření od dubna 2019 relativně stabilní, ale výrazně vyšší než v období 2011–2017.

QC5 Učinil jste osobně nějaké kroky v boji proti změně klimatu za posledních šest měsíců? (% – EU-27)

21 QC5. Podnikli jste v posledních šesti měsících nějaké kroky v boji proti změně klimatu?

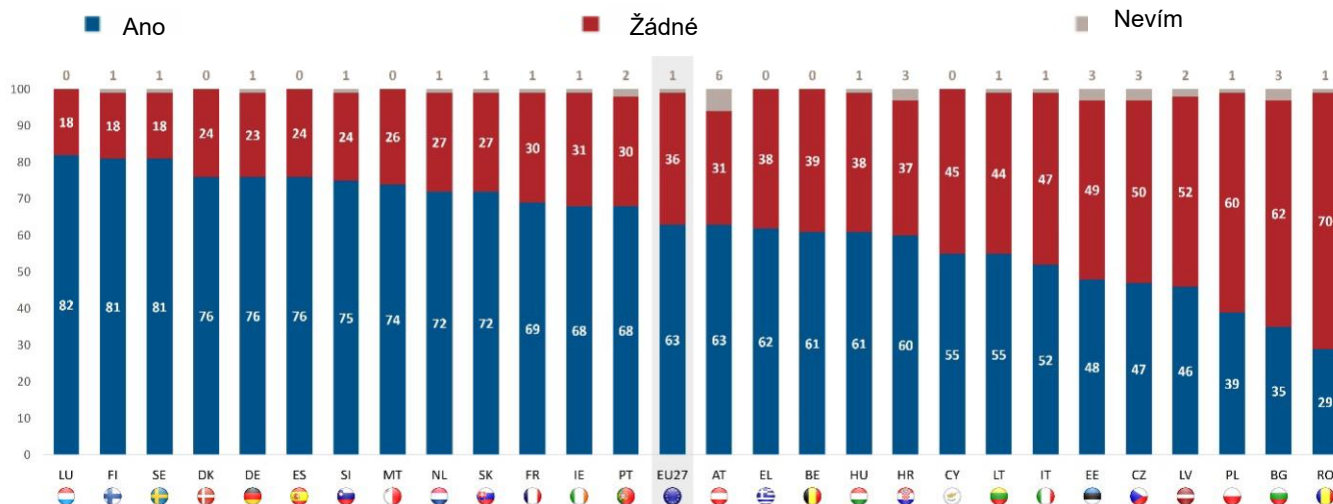
Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Na vnitrostátní úrovni většina respondentů z 21 členských států uvádí, že v posledních šesti měsících osobně podnikla opatření v boji proti změně klimatu a v sedmi zemích tak učinily nejméně tři čtvrtiny: Lucembursko (82 %), Finsko a Švédsko (po 81 %), Dánsko, Německo a Španělsko (76 % každý) a Slovinsko (75 %).

přijali boj proti změně klimatu, přičemž největší nárůst zaznamenali respondenti v Dánsku (76 %, +14 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, +1 procentní bod ve srovnání s rokem 2019), Nizozemsku (72 %, +11 procentních bodů) a Lucembursku (82 %, +9 procentních bodů od roku 2021, +1 procentní bod od roku 2019).

QC5 Učinil jste osobně nějaké kroky v boji proti změně klimatu za posledních šest měsíců? (%)

Na druhém konci žebříčku pouze 29 % lidí v Rumunsku, 35 % v Bulharsku a 39 % v Polsku uvádí, že v tomto časovém rámci podnikli osobní kroky.

Trendy od dubna do května 2021²² jsou smíšené. V deseti členských státech je nyní více pravděpodobné, že respondenti uvedli, že v posledních šesti měsících osobně

U respondentů v jedenácti zemích včetně Portugalska (68 %, -15 p.b. od roku 2021, -6 p.b. od roku 2019), v Polsku (39 %, -13 p.b.) a na Kypru (55 %, -10 p.b.) je nyní méně pravděpodobné, že uvedli, že podnikli opatření.

Ve zbývajících šesti zemích nedošlo k žádné změně.

QC5 Učinil jste osobně nějaké kroky v boji proti změně klimatu za posledních šest měsíců? (%)

	EU-27	DK	NL	LU	FI	LT	SE	EL	IT	LV	EE	ES	FR	HR	MT	SI	SK	BÝT	DE	RO	BG	CZ	IE	HU	AT	CY	PL	PT
Ano																												
Květen/červen 2023	63	76	72	82	81	55	81	62	52	46	48	76	69	60	74	75	72	61	76	29	35	47	68	61	63	55	39	68
Δ Bře/duben 2021	▼1	14	11	9	8	7	7	4	4	4	1	=	=	=	=	=	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼6	▼8	▼10	▼13	▼15
Žádné																												
Květen/červen 2023	36	24	27	18	18	44	18	38	47	52	49	24	30	37	26	24	27	39	23	70	62	50	31	38	31	45	60	30
Δ Bře/duben 2021	1	▼14	▼12	▼9	▼9	▼8	▼8	▼4	▼4	▼6	▼4	1	=	▼2	2	▼1	▼1	1	2	1	3	=	3	6	4	10	13	13
Nevím																												
Květen/červen 2023	1	0	1	0	1	1	1	0	1	2	3	0	1	3	0	1	1	0	1	1	3	3	1	1	6	0	1	2
Δ Bře/duben 2021	=	=	1	=	1	1	1	=	=	2	3	▼1	=	2	▼2	1	1	=	=	1	=	3	1	=	4	=	=	2

SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Více než polovina všech dotázaných v každé sociodemografické skupině uvádí, že osobně podnikli kroky v boji proti změně klimatu, ale existují určité pozoruhodné rozdíly:

- U respondentů ve věkové skupině 25–54 let (66 %) je větší pravděpodobnost, že uvedli opatření ve srovnání s mladšími (61 %) nebo staršími (60 %).
- Čím déle respondent zůstal ve vzdělávání, tím pravděpodobněji je, že uvedl, že podnikl kroky: 71 % osob, které ukončily školní docházku ve věku 20 let nebo starší, tak učinilo ve srovnání s 55 % těch, kteří ukončili vzdělání ve věku 15 let nebo mladší.
- U manažerů (74 %) je větší pravděpodobnost, že než v jiných socio-profesních skupinách uvedli, že podnikli kroky, zejména ve srovnání s nezaměstnanými (57 %).
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů (67 %) s větší pravděpodobností tvrdí, že podnikli kroky, než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi.
- Ti, kteří se považují za součást vyšší střední třídy (75 %), častěji tvrdí, že jednali, než ti, kteří se domnívají, že jsou součástí jiných kategorií společenského žebříčku, a zejména v dělnické třídě (59 %).

Analýza také ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (76 %) nebo jeden z nejzávažnějších (71 %) problémů, kterým svět čelí, je pravděpodobněji, že podnikli opatření ve srovnání s těmi, kteří nezahrnují změnu klimatu mezi nejzávažnější problémy (55 %).

QC5 Učinil jste osobně nějaké kroky v boji proti změně klimatu za posledních šest měsíců? (% – EU)

	Ano	Žádné	Nevím
EU-27	63	36	1
Pohlaví			
Muž	61	38	1
Žena	65	34	1
Věk			
15–24	61	38	1
25–39	66	33	1
40–54	66	33	1
55+	60	38	2
Vzdělávání (konec)			
—15	55	44	1
16–19	60	39	1
20+	71	28	1
Stále studuje	67	32	1
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	65	34	1
Manažeři	74	25	1
Ostatní bílé obojky	63	35	2
Manuální pracovníci	63	36	1
Osoby v domě	58	41	1
Nezaměstnaní	57	42	1
V důchodu	59	40	1
Studenti	67	32	1
Potíže s placením účtů			
Většinu času	58	41	1
Čas od času	55	44	1
Téměř nikdy/nikdy	67	32	1
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	59	40	1
Nižší střední třída	60	39	1
Střední třída	64	35	1
Vyšší střední třída	75	25	0
Horní třída	65	35	0
Změna klimatu			
Největší problém	76	23	1
Jeden z problémů	71	28	1
Žádný problém	55	44	1
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	41	57	2
Poměrně vážný problém	44	54	2
Velmi vážný problém	69	30	1

3. Typy jednotlivých akcí

Více než devět z deseti Evropanů přijalo alespoň jedno opatření na pomoc v boji proti změně klimatu

Respondenti obdrželi seznam 15 opatření a ptali se, která opatření osobně přijali v boji proti změně klimatu²³. Více než devět z deseti (93 %, -3 procentní body od března do dubna 2021) přijalo alespoň jedno opatření.

Zdaleka nejběžnějším zmiňovaným opatřením je snaha snížit množství odpadu a pravidelně jej oddělovat k recyklaci (70 %, -5 procentních bodů). To a snaha snížit spotřebu jednorázových položek (53 %, -6 p.b.) jsou jedinými akcemi zmíněnými nejméně polovinou všech respondentů. V obou případech je však nyní méně pravděpodobné, že respondenti řeknou, že přijmou každé opatření, než tomu bylo v roce 2021.

Téměř čtyři z deseti (37 %) uvádějí, že při nákupu nového spotřebiče pro domácnost je nižší spotřeba energie důležitým faktorem při jejich volbě: pokles o pět procentních bodů od roku 2021 a druhý po sobě jdoucí pokles od roku 2019.

O něco více než tři z deseti (31 %, žádná změna) koupit a jíst méně masa.

Více než čtvrtina respondentů uvádí, že pravidelně používají ekologické alternativy ke svému soukromému vozu, jako je chůze, jízda na kole, veřejná doprava nebo sdílení automobilů (28 %, -2 p.b.) nebo že nakupují a konzumují více biopotravin (28 %, -4 p.b.).

Jiná opatření přijala méně než jeden z pěti respondentů a od roku 2021 nedošlo k žádným změnám.

Více než jeden z deseti říká, že lépe izoloval svůj domov, aby snížil svou spotřebu energie (17 %, -1 p.b.), zvážil uhlíkovou stopu svých nákupů potravin a někdy podle toho přizpůsobil svůj nákup (15 %, -1 p.b.),

Přibližně každý desátý člověk ve svém domě instaloval zařízení pro kontrolu a snížení spotřeby energie (11 %, +1 p.b.), při plánování dovolené a jiných cest na delší vzdálenosti zvážil uhlíkovou stopu své dopravy a někdy odpovídajícím způsobem přizpůsobil své plány (11 %, beze změny) nebo přešel na dodavatele energie, který nabízí větší podíl energie z obnovitelných zdrojů než jejich předchozí (10 %, žádná změna).

Méně než jeden z deseti nainstaloval solární panely ve svém domě (9 %, +1 p.b.), koupil si nové auto a jeho nízká spotřeba paliva byla důležitým faktorem při výběru (7 %, -1 p.b.), koupila nízkoenergetický dům (4 %, beze změny) nebo si koupila elektromobil (3 %, +1 p.b.).

Podíváme-li se na dlouhodobější trendy, ukazuje se, že počet lidí, kteří se snaží snížit svůj odpad nebo snížit spotřebu jednorázových předmětů, je na nejvyšší úrovni od roku 2013.

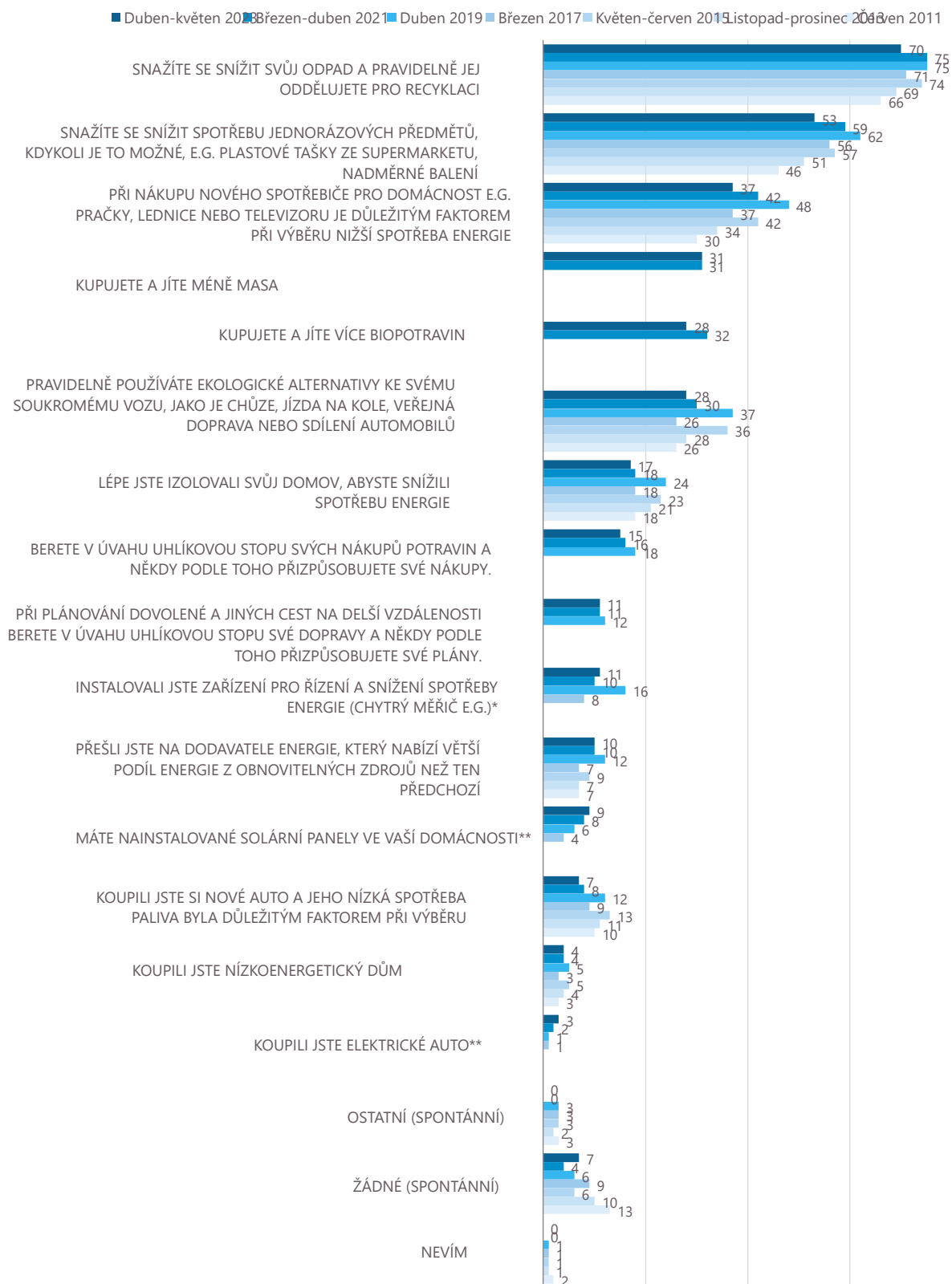
Podíl respondentů, kteří tvrdí, že nižší spotřeba energie je důležitým faktorem při nákupu nového spotřebiče pro domácnost, klesl na stejnou úroveň jako v roce 2017, zatímco podíl respondentů, kteří lépe izolovali svůj domov nebo koupili nové automobily s nízkou spotřebou paliva, je nyní na nejvyšší úrovni.

23 QC6. Které z následujících opatření, pokud existují, se na vás vztahují? (MOŽNOST VÍCE ODPOVĚDÍ)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC6 Které z následujících opatření, pokud existují, se na vás vztahují? (MOŽNÁ VÍCE ODPOVĚDÍ) (% – EU-27)

Na vnitrostátní úrovni nejméně osm z deseti respondentů v každém členském státě uvedlo, že v posledních šesti měsících podniklo alespoň jedno opatření v boji proti změně klimatu. Všichni respondenti na Maltě (100 %) to říkají, stejně jako 99 % ve Švédsku a 98 % v Lucembursku, Slovinsku a Nizozemsku. To je v porovnání s 80 % v Bulharsku, 83 % na Kypru a 85 % v Rumunsku.

Ve srovnání s březnem a dubnem 2021 je nyní u²⁴respondentů ve 21 zemích méně pravděpodobné, že uvedli alespoň jedno opatření, přičemž největší pokles byl zaznamenán v Portugalsku (87 %, -13 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, -2 procentní body ve srovnání s rokem 2019), Polsku (87 %, -10 p.b.), Česku (91 %, -8 p.b. od roku 2021, -3 p.b. od roku 2019) a Lotyšsku (89 %, -8 p.b.). Malta (100 %, +3 procentní body) a Rumunsko (85 %, +2 p.b.) jsou jedinými zeměmi, u nichž je nyní pravděpodobnější, že respondenti podnikli alespoň jedno opatření, zatímco ve Švédsku (99 %), Lucembursku (98 %), Francii (96 %) a Finsku (95 %) nedošlo k žádné změně.

Ve všech zemích kromě jedné země respondenti nejčastěji uvádějí, že se snaží snížit svůj odpad a pravidelně jej oddělovat za účelem recyklace, ačkoli podíly se pohybují od 91 % respondentů na Maltě a ve Švédsku a 82 % ve Francii a Lucembursku až po 36 % v Polsku a 49 % v Polsku. Tato akce se však řadí mezi první tři ve všech členských státech, neboť je třetí nejvíce zmiňovanou v Bulharsku (26 %).

„Při nákupu nového spotřebiče pro domácnost je při výběru důležitým faktorem nižší spotřeba energie“ je jedinou další možností, která se řadí na první místo na vnitrostátní úrovni, přičemž v Bulharsku je nejvíce zmíněnou akcí (39 %). O této akci se rovněž zmiňuje nejméně polovina všech respondentů na Maltě (67 %), Nizozemsku (54 %), Švédsku (52 %) a Slovinsku (51 %). Jedná se o třetí nejvíce zmiňovanou akci v 16 zemích.

Ve 26 členských státech, které se snaží snížit spotřebu položek na jedno použití, je to, pokud je to možné, druhou nejvíce zmiňovanou akcí, přičemž podíly se pohybují od 81 % respondentů ve Švédsku, 78 % na Maltě a 71 % v Nizozemsku až po 31 % v Rumunsku, 32 % v Bulharsku a 36 % v Polsku. Tato akce se řadí mezi první tři v každém členském státě a v Bulharsku zaujímá druhou pozici s lepší izolací domu, aby se snížila spotřeba energie.

Nákup a konzumace méně masa je třetí nejvíce zmiňovanou akcí v Nizozemsku (58 %), Německu (47 %) a Francii (41 %) a uvádí ji také nejméně polovina všech respondentů ve Švédsku a Lucembursku (oba 53 %). Naopak pouze 11 % v Polsku a 13 % v Portugalsku a Litvě uvádí, že toto opatření podniká.

Pravidelné používání alternativ k soukromému automobilu šetrných k životnímu prostředí je třetí nejčastěji zmiňovanou akcí ve Švédsku (63 %), Finsku (45 %) a

Irsku (29 %) a je rovněž široce zmiňována v Nizozemsku (56 %) a Lucembursku (47 %). Nejméně zmiňují respondenti v Polsku (12 %), Itálii a Chorvatsku (oba 14 %).

Ve čtyřech zemích je nákup a konzumace více ekologických potravin třetí nejvíce zmiňovanou akcí: Lucembursko (60 %), Slovinsko (56 %), Dánsko (47 %) a Rakousko (41 %). To je také zmíněno nejméně polovina ve Švédsku (52 %). Naopak 11 % v Maďarsku, 12 % v Polsku a 14 % v Bulharsku uvádí, že toto opatření podnikají.

V Bulharsku je lepší izolace domu pro snížení spotřeby energie na druhém místě spolu s pokusem o snížení spotřeby jednorázových předmětů (oba 32 %). Lepší izolaci domu zmiňuje také 43 % respondentů v Nizozemsku a 32 % ve Slovinsku.

Žádné další akce se neobjeví v první tři v žádné zemi. Pozoruhodné výsledky zbývajících opatření zahrnují:

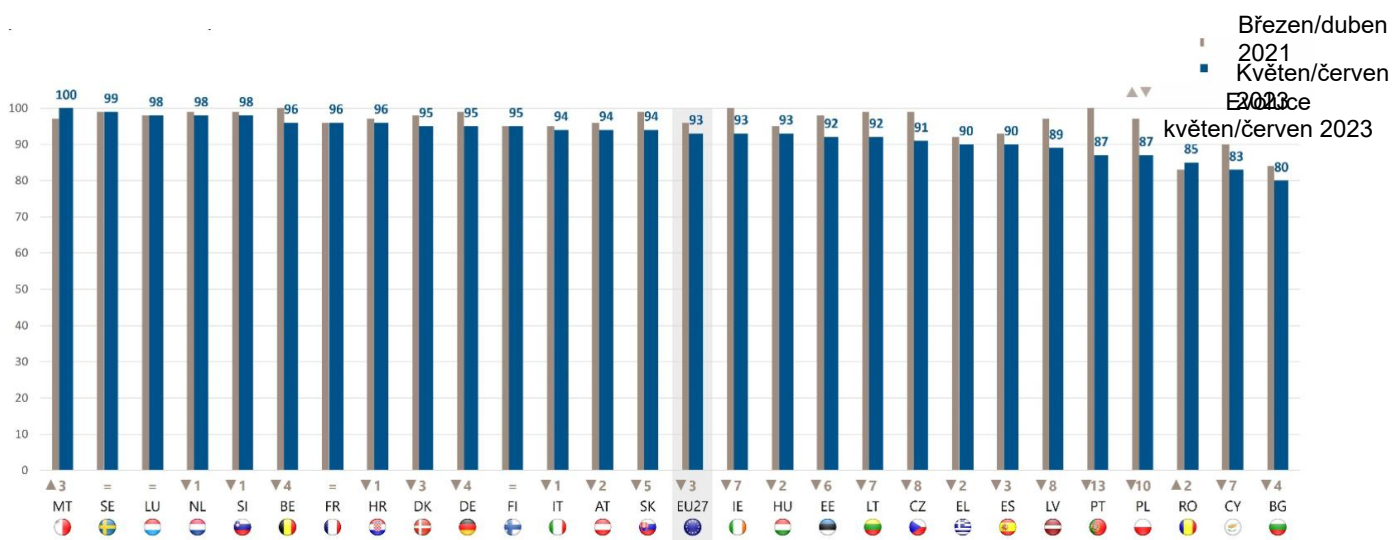
- Respondenti ve Švédsku (46 %) a Nizozemsku (41 %) s větší pravděpodobností než v jiných zemích uvádějí, že zvažují uhlíkovou stopu svých nákupů potravin a někdy přizpůsobují své nákupy.
- U respondentů v Nizozemsku (44 %) je větší pravděpodobnost, že než v jiných zemích uvedli, že ve svém domě instalovali zařízení pro kontrolu a snížení spotřeby energie. Malta (33 %) a Lucembursko (20 %) jsou jedinými dalšími zeměmi, kde alespoň jeden z pěti uvedl, že to udělal.
- U respondentů ve Švédsku (43 %) je větší pravděpodobnost, že než v jiných zemích zvaží uhlíkovou stopu své dopravy při plánování dovolené nebo delších cest.
- Švédsko (25 %) je také jedinou zemí, kde nejméně jeden z pěti uvedl, že přešel na dodavatele energie, který nabízí větší podíl energie z obnovitelných zdrojů.
- Nizozemsko (43 %), Kypr (25 %) a Malta (21 %) jsou jedinými zeměmi, kde alespoň jeden z pěti instaloval solární panely ve svém domě.
- Téměř každý pátý respondent v Lucembursku (19 %) uvedl, že koupil nízkoenergetický dům, přičemž nejméně jeden z deseti v Nizozemsku (12 %) a na Kypru (10 %) uvedl, že tak učinil.

24 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

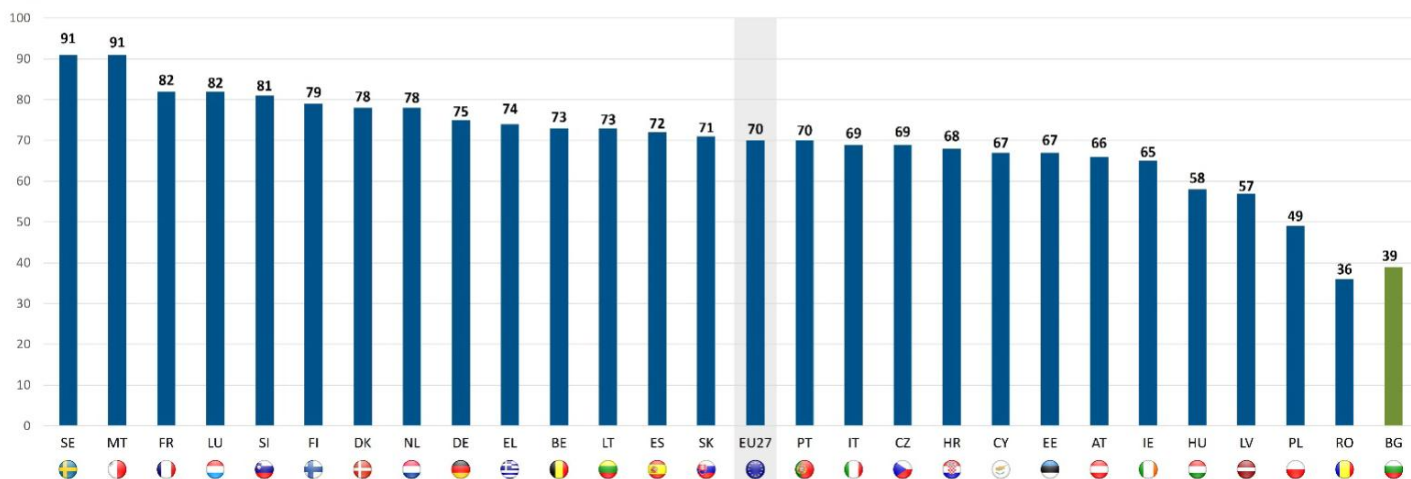
Změna klimatu

QC6 Které z následujících opatření, pokud existují, se na vás vztahují? (Více možností ANSWERS) (% celkem „alespoň jedna akce“)

QC6. Která z následujících akcí se na vás případně vztahuje? (Možná více odpovědí) (% – Nejvíce zmiňovaná odpověď podle země)

- Snažíte se snížit svůj odpad a pravidelně jej oddělujete pro recyklaci
- Při nákupu nového spotřebiče pro domácnost (např. pračky, lednice nebo televizoru) je při výběru důležitým faktorem nižší spotřeba energie.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC6 Které z následujících opatření, pokud existují, se na vás vztahují? (MOŽNÁ VÍCE ODPOVĚDÍ) (%)

	EU-27	B ^Y _T	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Snažíte se snížit svůj odpad a pravidelně jej oddělujete pro recyklaci	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91
Snažíte se snížit spotřebu jednorázových předmětů, kdykoli je to možné (např. plastové sáčky ze supermarketu, přebytečné obaly)	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81
Při nákupu nového spotřebiče pro domácnost (např. pračky, lednice nebo televizoru) je při výběru důležitým faktorem nižší spotřeba energie.	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52
Kupujete a jíte méně masa	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53
Pravidelně používáte ekologické alternativy ke svému soukromému vozu, jako je chůze, jízda na kole, veřejná doprava nebo sdílení automobilů	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63
Kupujete a jíte více biopotravin	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52
Lépe jste izolovali svůj domov, abyste snížili spotřebu energie	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17
Berete v úvahu uhlíkovou stopu svých nákupů potravin a někdy podle toho přizpůsobujete své nákupy.	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46
Instalovali jste zařízení pro řízení a snížení spotřeby energie (např. inteligentní měřič)	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17
Při plánování dovolené a jiných cest na delší vzdálenosti berete v úvahu uhlíkovou stopu své dopravy a někdy podle toho přizpůsobujete své plány.	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43
Přešli jste na dodavatele energie, který nabízí větší podíl energie z obnovitelných zdrojů než ten předchozí	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25
Instalovali jste solární panely ve vaší domácnosti	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9
Koupili jste si nové auto a jeho nízká spotřeba paliva byla důležitým faktorem při výběru	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	16	6	13	17
Koupili jste nízkoeenergetický dům	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4
Koupili jste elektrické auto	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9
Ostatní (spontánní)	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Žádné (spontánní)	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1
Nevím	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0
Celkem „alespoň jedna akce“	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99

Na celkové úrovni EU byly od dubna do května 2021 obecně zaznamenány pouze malé změny²⁵. Tyto masky

²⁵ Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI,

však maskují větší změny na vnitrostátní úrovni o nejméně deset procentních bodů u 13 z 15 dotazovaných opatření.

Ve 20 zemích je nyní méně pravděpodobné, že se dotázaní pokusí snížit svůj odpad a oddělit jej za účelem

SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

recyklace, a v pěti zemích je pokles nejméně deset procentních bodů: Irsko (65 %, -24 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, -5 procentních bodů ve srovnání s rokem 2019), Česko (69 %, -19 p.b. od roku 2021, -7 p.b. od roku 2019), Belgie (73 %, -13 p.b. od roku 2021, -5 p.b. od roku 2019), Portugalsko (70 %, -12 p.b. od roku 2021, -6 p.b. od roku 2019) a Polsko (49 %, -11 p.b.). V šesti zemích, včetně Malty (91 %, +9 procentních bodů), je nyní pravděpodobnější, že toto opatření podniknou, zatímco ve Slovinsku nedošlo k žádné změně (81 %).

Ve 21 zemích se podíl respondentů, kteří tvrdí, že se snaží snížit spotřebu položek na jedno použití tam, kde je to možné, snížil, a ve třech zemích o více než 20 procentních bodů: Portugalsko (49 %, -26 p.b. od roku 2021, -4 p.b. od roku 2019), Irsko (52 %, -25 p.b. od roku 2021, -8 p.b. od roku 2019) a Česko (49 %, -22 p.b. od roku 2021, -5 p.b. od roku 2019). Mezi respondenty došlo rovněž k výraznému poklesu (61 %, -15 p.b. od roku 2021, -7 p.b. od roku 2019), Itálie (40 %, -11 p.b.), Lotyšsko (48 %, -10 p.b.) a Polska (36 %, -10 p.b.). Naproti tomu zmínka o této akci vzrostla v pěti zemích včetně Malty (78 %, +7 p.b. od roku 2021, +17 procentních bodů od roku 2019), zatímco v Maďarsku nedošlo k žádné změně (55 %).

Došlo k ještě větším vnitrostátním změnám v podílu respondentů, kteří říkají, že při nákupu nového spotřebiče pro domácnost je důležitým faktorem při jejich výběru nižší spotřeba energie, přičemž značný pokles byl zaznamenán v Portugalsku (31 %, -42 p.b. od roku 2021, -11 procentních bodů od roku 2019), Irsku (28 %, -28 p.b. od roku 2021, -10 p.b. od roku 2019), Česku (46 %, -22 p.b. od roku 2021, -5 p.b. od roku 2019) a Estonsku (40 %, -22 p.b. od roku 2021, -18 p.b. od roku 2019). Pokles zmínek je zaznamenán v celkem 19 zemích. Existuje pět zemí, včetně Švédska (52 %, +11 p.b. od roku 2021, -9 p.b. od roku 2019) a Finska (42 %, +12 p.b. od roku 2021, -9 p.b. od roku 2019), kde je nyní pravděpodobnější, že respondenti uvedli, že toto opatření přijali. V Lucembursku (48 %) nebo v Rakousku (38 %) nedošlo k žádné změně.

Evoluce pro nákup a jíst méně masa se mísí. Respondenti v 15 zemích nyní častěji uvádějí, že tak činí, přičemž největší nárůst byl zaznamenán v Lucembursku (53 %, +7 procentních bodů) a ve Švédsku (53 %, +7 p.b.). Naproti tomu se zmínky snížily v devíti zemích, zejména v Portugalsku (13 %, -26 p.b.) a Irsku (26 %, -12 p.b.). Ve Francii (41 %), Lotyšsku (17 %) nebo ve Španělsku (15 %) nedošlo k žádné změně.

Ve srovnání s rokem 2021 je nyní u respondentů v 19 zemích méně pravděpodobné, že nakupují a konzumují více ekologických potravin, a to zejména v Portugalsku (17 %, -18 p.b.), Francii (28 %, -13 p.b.) a Irsku (21 %, -12 p.b.). Ve zbývajících osmi členských státech je nyní pravděpodobnější, že toto opatření podniknou respondenti, přičemž největší nárůst byl zaznamenán v Lucembursku (60 %, +12 p.b.). V Itálii nedošlo k žádné změně (29 %).

Zmínka o pravidelném používání alternativ k soukromému automobilu šetrných k životnímu prostředí se snížila v 15

zemích, včetně Portugalska (16 %, -22 p.b. od roku 2021, +2 p.b. od roku 2019), Irska (29 %, -11 p.b. od roku 2021, -7 procentních bodů od roku 2019) a Česka (24 %, -11 p.b. od roku 2021, -5 procentních bodů od roku 2019) a ve Finsku (45 %, +14 p.b. od roku 2021, -3 p.b. od roku 2019). V Lotyšsku nedošlo k žádné změně (26 %).

Podíl respondentů, kteří lépe izolují svůj domov za účelem snížení spotřeby energie, se snížil ve 13 zemích včetně Irska (22 %, -15 p.b. od roku 2021, -10 p.b. od roku 2019) a Portugalsku (11 %, -18 p.b. od roku 2021, -7 p.b. od roku 2019). Naproti tomu se zmínky zvýšily ve 12 zemích, zejména v Lucembursku (28 %, +13 procentních bodů od roku 2021, -2 p.b. od roku 2019) a ve Finsku (19 %, +11 p.b. od roku 2021, -3 p.b. od roku 2019). Ve Slovinsku (32 %) nebo Lotyšsku (16 %) nedošlo k žádné změně.

V 16 zemích došlo k poklesu podílu respondentů, kteří uvádějí, že zvažují uhlíkovou stopu svých nákupů potravin a někdy odpovídajícím způsobem přizpůsobují své nákupy, přičemž největší podíl byl zaznamenán v Portugalsku (8 %, -21 p.b. od roku 2021, +3 procentních bodů od roku 2019), Irsku (22 %, -18 p.b. od roku 2021, -3 p.b. od roku 2019), Česku (10 %, -14 p.b. od roku 2021, +1 p.b. od roku 2019) a Belgii (22 %, -11 p.b. od roku 2021, -7 p.b. od roku 2019). Toto chování se zvýšilo v devíti zemích včetně Švédska (46 %, +12 p.b. od roku 2021, -1 p.b. od roku 2019) a ve čtyřech zemích zůstává beze změny.

Podíl respondentů, kteří ve svém domě instalovali zařízení pro kontrolu a snížení spotřeby energie, se zvýšil v 18 zemích včetně Finska (17 %, +10 p.b. od roku 2021, -4 p.b. od roku 2019). V šesti zemích včetně Portugalska poklesla (7 %, -9 procentních bodů od roku 2021, +1 procentní bod od roku 2019) a v Rakousku (20 %), Chorvatsku (7 %) a Bulharsku (3 %).

Respondenti ve Švédsku (43 %, +16 procentních bodů od roku 2021, +1 procentní bod od roku 2019) mají nyní mnohem větší pravděpodobnost, že při plánování dovolené a jiných cest na delší vzdálenosti zvaží uhlíkovou stopu své dopravy a někdy odpovídajícím způsobem upraví své plány. Celkově se podíl respondentů, kteří toto opatření přijali, ve 14 zemích zvýšil, ve 12 zemích poklesl a ve Slovinsku zůstal beze změny (10 %).

Ve srovnání s rokem 2021 mají respondenti v deseti zemích včetně Belgie (14 %, -11 p.b.) a Irska (13 %, -10 p.b. od roku 2021, -1 p.b. od roku 2019) menší pravděpodobnost, že přejdou na dodavatele energie, který nabízí větší podíl energie z obnovitelných zdrojů. Ve 13 zemích je nyní pravděpodobnější, že toto opatření podniknou respondenti, zatímco ve zbývajících čtyřech zemích nedošlo k žádné změně.

Instalace solárních panelů v domácnostech klesla v sedmi zemích včetně Portugalska (5 %, -12 procentních bodů od roku 2021, +1 procentní bod od roku 2019), vzrostla v 16 zemích včetně Nizozemska (43 %, +7 procentních bodů od roku 2021, +20 procentních bodů od roku 2019) a ve čtyřech zemích zůstala beze změny.

A konečně, respondenti v Lucembursku (19 %, +10 p.b.) nyní s větší pravděpodobností tvrdí, že si koupili

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

nízkoenergetický dům. Kypr (10 %, +6 p.b.) je jedinou další zemí, kde je vývoj více než čtyři procentní body v obou směrech.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC6 Které z následujících opatření, pokud existují, se na vás vztahují? (MOŽNÁ VÍCE ODPOVĚDÍ) (%)		EU-27	BÝT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Snažíte se snížit svůj odpad a pravidelně jej oddělujete pro recyklaci	Květen/červen 2023	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91
	Δ Bře/duben 2021	▼5	▼13	▼5	▼19	▼2	▼6	▼6	▼24	5	▼6	▼1	1	▼5	▼8	▼2	4	▼1	▼5	9	▼9	▼1	▼11	▼12	▼2	=	▼5	4	5
Snažíte se snížit spotřebu jednorázových předmětů, kdykoli je to možné (např. plastové sáčky ze supermarketu, přebytečné obaly)	Květen/červen 2023	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81
	Δ Bře/duben 2021	▼6	▼5	▼7	▼22	▼6	▼9	▼15	▼25	▼2	▼4	3	▼1	▼11	1	▼10	▼9	▼4	=	7	▼2	▼3	▼10	▼26	▼3	▼1	▼9	1	1
Při nákupu nového spotřebiče pro domácnost (např. pračky, lednice nebo televizoru) je při výběru důležitým faktorem nižší spotřeba energie.	Květen/červen 2023	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52
	Δ Bře/duben 2021	▼5	▼14	▼2	▼22	▼3	▼8	▼22	▼28	▼11	5	▼3	1	▼5	1	▼13	▼14	=	▼4	9	▼11	=	▼4	▼42	▼3	▼6	▼4	12	11
Kupujete a jíte méně masa	Květen/červen 2023	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53
	Δ Bře/duben 2021	=	▼5	4	▼8	2	▼2	2	▼12	▼7	=	=	4	3	3	=	▼6	7	4	5	3	6	▼3	▼26	2	1	▼5	5	7
Kupujete a jíte více biopotravin	Květen/červen 2023	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52
	Δ Bře/duben 2021	▼4	▼6	2	▼5	▼4	▼6	▼5	▼12	▼6	3	▼13	4	=	▼6	▼1	▼5	12	▼1	9	▼2	▼7	▼7	▼18	▼7	7	▼1	2	8
Pravidelně používáte ekologické alternativy ke svému soukromému vozu, jako je chůze, jízda na kole, veřejná doprava nebo sdílení automobilů	Květen/červen 2023	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63
	Δ Bře/duben 2021	▼2	3	▼3	▼11	7	▼7	▼3	▼11	▼9	▼3	4	▼3	▼3	1	=	▼6	8	3	16	=	▼1	▼2	▼22	▼1	2	▼5	14	21
Lépe jste izolovali svůj domov, abyste snížili spotřebu energie	Květen/červen 2023	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17
	Δ Bře/duben 2021	▼1	▼3	1	▼9	5	▼6	▼9	▼15	▼5	2	▼1	▼2	3	4	=	▼5	13	4	2	6	▼1	▼1	▼18	▼3	=	5	11	7
Berete v úvahu uhlíkovou stopu svých nákupů potravin a někdy podle toho přizpůsobujete své nákupy.	Květen/červen 2023	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46
	Δ Bře/duben 2021	▼1	▼11	=	▼14	2	▼1	▼4	▼18	▼3	2	2	=	▼1	3	3	▼3	▼2	▼3	=	6	=	▼2	▼21	▼1	▼3	▼1	▼1	12
Instalovali jste zařízení pro řízení a snížení spotřeby energie (např. inteligentní měřič)	Květen/červen 2023	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17
	Δ Bře/duben 2021	1	5	=	▼2	8	=	4	▼6	▼2	2	4	1	▼2	3	=	3	8	1	4	1	5	1	▼9	3	4	▼3	10	8
Při plánování dovolené a jiných cest na delší vzdálenosti berete v úvahu uhlíkovou stopu své dopravy a někdy podle toho přizpůsobujete své plány.	Květen/červen 2023	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43
	Δ Bře/duben 2021	=	▼2	1	▼6	4	▼4	▼2	▼3	▼2	1	4	▼1	2	4	3	▼3	9	▼1	6	6	3	▼1	▼3	1	=	▼3	8	16
Přesli jste na dodavatele energie, který nabízí větší podíl energie z obnovitelných zdrojů než ten předchozí	Květen/červen 2023	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25
	Δ Bře/duben 2021	=	▼11	=	▼1	2	▼2	4	▼10	▼3	3	▼1	2	1	1	2	=	9	1	=	▼2	▼2	▼1	▼4	2	=	1	6	8
Instalovali jste solární panely ve vaší domácnosti	Květen/červen 2023	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9
	Δ Bře/duben 2021	1	▼7	=	2	▼1	1	=	▼5	▼3	3	2	2	1	6	2	▼1	=	=	2	7	5	▼2	▼12	2	4	3	3	4
Koupili jste si nové auto a jeho nízká spotřeba paliva byla důležitým faktorem při výběru	Květen/červen 2023	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	16	6	13	17
	Δ Bře/duben 2021	▼1	=	2	▼1	4	▼6	▼6	▼4	▼5	3	2	▼2	▼1	▼1	▼1	▼1	6	▼1	3	1	▼1	▼2	▼6	=	2	▼1	3	4
Koupili jste nízkoeNERGETICKÝ DŮM	Květen/červen 2023	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4
	Δ Bře/duben 2021	=	▼2	▼1	▼2	4	▼1	▼2	1	▼3	2	2	▼1	=	6	=	=	10	1	2	2	1	▼3	▼4	2	1	1	3	2
Koupili jste elektrické auto	Květen/červen 2023	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9
	Δ Bře/duben 2021	1	=	1	1	6	=	1	1	=	1	1	2	1	1	2	=	2	1	5	4	4	▼1	▼2	=	1	▼1	4	5
Ostatní (spontánní)	Květen/červen 2023	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
	Δ Bře/duben 2021	=	=	=	=	2	1	1	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1	=	=	1	=	=	▼1	=
Žádné (spontánní)	Květen/červen 2023	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1
	Δ Bře/duben 2021	3	4	2	8	3	4	6	5	1	3	1	=	2	6	6	7	=	2	▼1	1	3	9	12	▼1	1	5	▼1	=
Nevím	Květen/červen 2023	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0
	Δ Bře/duben 2021	=	=	1	1	=	=	=	1	=	=	▼1	=	▼1	=	1	1	▼1	▼1	▼1	=	▼1	=	1	▼1	=	1	1	=
Celkem „alespoň jedna akce“	Květen/červen 2023	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99
	Δ Bře/duben 2021	▼3	▼4	▼4	▼8	▼3	▼4	▼6	▼7	▼2	▼3	=	▼1	▼1	▼7	▼8	▼7	=	▼2	3	▼1	▼2	▼10	▼13	2	▼1	▼5	=	=

Mezi hlavní body ze sociodemografické analýzy patří:

- Ženy častěji než muži tvrdí, že se snaží snížit spotřebu jednorázových předmětů (56 % oproti 50 %), že nakupují a jedí méně masa (35 % oproti 26 %) nebo že kupují a jedí více biopotravin (31 % oproti 24 %).
- Čím mladší je odpůrce, tím je pravděpodobnější, že budou pravidelně používat alternativy ke svému soukromému automobilu šetrné k životnímu prostředí: 33 % lidí ve věku 15–24 let to uvádí ve srovnání s 26 % osob ve věku 55 let a starších.
- Respondenti, kteří dokončili vzdělání ve věku nad 20 let, mají větší pravděpodobnost, že provedli každé z těchto opatření než ti, kteří ukončili vzdělání v mladším věku. Například 34 % nakupuje a konzumuje více ekologických potravin ve srovnání s 20 %, kteří dokončili vzdělání ve věku 15 let nebo mladší.
- Manažeři jsou konzistentně mezi socio-profesionálními skupinami, které s největší pravděpodobností přijaly každé z těchto opatření. Například 61 % tvrdí, že se snaží omezit používání jednorázových předmětů, ve srovnání s 50 % manuálních pracovníků.
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů, mají větší pravděpodobnost, že přijmou každé z těchto opatření než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi. Například 73 % se snaží snížit svůj odpad a recyklovat, ve srovnání s 65 %, kteří mají potíže s placením účtů po většinu času.
- U každého z 15 opatření jsou respondenti, kteří se považují za součást vyšší střední nebo vyšší třídy, pravděpodobnější než respondenti, kteří se považují za součást jiných kategorií sociálního žebříčku.

Analýza také ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější nebo jeden z nejzávažnějších problémů, kterým svět čelí, je pravděpodobnější, že podniknou každé z těchto opatření než ti, kteří si myslí, že změna klimatu není vážným problémem. Kromě toho respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je velmi závažný problém, mají větší pravděpodobnost, že přijaly každé z těchto opatření než ti, kteří si myslí, že je to méně závažné.

A konečně je zajímavé poznamenat, že část respondentů, kteří tvrdí, že nepřijala opatření v boji proti změně klimatu, ve skutečnosti uvádí, že každé z těchto opatření přijala. Například 50 % těch, kteří tvrdí, že nejednali, také tvrdí, že se snaží snížit svůj odpad a oddělit ho za účelem recyklace.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538
Změna klimatu

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC6 Které z následujících opatření, pokud existují, se na vás vztahují? (MOŽNOST VÍCE ODPOVĚDÍ) (% – EU)

	Koupili jste si nové auto a jeho nízká spotřeba paliva byla důležitým faktorem při výběru	Koupili jste elektrické auto	Pravidelně používáte ekologické alternativy ke svému soukromému vozu, jako je kole, veřejná doprava nebo sdílení automobilů	Lépe jste izolovali svůj domov, abyste snížili spotřebu energie	Koupili jste nízkoe energetický dům	Při nákupu nového spotřebiče pro domácnost (např. pračky, lednice nebo televize) je při výběru důležitým faktorem nižší spotřeba energie.	Prešli jste na dodavatele energie, který nabízí větší podíl energie z obnovitelných zdrojů než předchozí	Instalovali jste zařízení pro snížení spotřeby energie (např. inteligentní měřič)	Instalovali jste solární panely ve vaší domácnosti	Berete v úvahu uhlíkovou stopu svých nákupů potravín a někdy podle toho přizpůsobujete své nákupy.	Při plánování dovolené a jiných cest na delší vzdálenosti berete v úvahu uhlíkovou stopu své dopravy a někdy podle toho přizpůsobujete své plány.	Kupujete a jíte méně masa	Kupujete a jíte více biopotravin	Snažíte se snížit svůj odpad a pravidelně jej odděluje te pro recyklaci	Snažíte se snížit spotřebu jednorázových předmětů, kdykoli je to možné (např. plastové sáčky ze supermarketu, přebytečné obaly)	Ostatní (spontánní)	Žádné (spontánní)	Nevím	Celkem „alespoň jedna akce“
EU-27	7	3	28	17	4	37	10	11	9	15	11	31	28	70	53	0	7	0	93
Pohlaví																			
Muž	8	4	28	18	4	37	10	12	9	14	11	26	24	68	50	0	8	0	92
Žena	6	3	29	16	3	37	10	10	8	17	12	35	31	72	56	0	6	0	94
Věk																			
15–24	4	3	33	9	2	24	8	8	6	17	14	32	28	68	50	0	7	0	92
25–39	7	4	31	17	5	41	12	11	7	17	12	32	31	68	55	0	5	0	94
40–54	9	5	27	20	5	41	11	13	10	16	13	29	28	70	53	0	6	0	94
55+	7	2	26	17	3	36	8	11	9	13	10	31	25	71	53	0	8	1	91
Vzdělávání (konec)																			
—15	3	1	20	10	2	30	6	5	4	6	3	24	20	70	47	0	11	0	88
16–19	6	3	23	16	4	37	8	10	7	12	8	26	24	67	50	0	7	0	93
20+	11	5	35	23	5	44	14	17	13	22	18	38	34	74	60	0	4	0	96
Stále studuje	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Socioprofesionální kategorie																			
Samostatně výdělečně činné	9	7	27	24	5	46	16	15	16	14	12	30	32	71	55	1	4	0	95
Manažeři	12	7	35	22	6	46	15	17	13	23	19	39	37	72	61	0	3	0	97
Ostatní bílé obojky	7	4	28	19	6	40	12	13	8	16	12	30	28	68	51	0	7	0	93
Manuální pracovníci	8	3	26	16	4	36	8	10	7	13	10	25	24	67	50	0	7	0	93
Osoby v domě	4	3	20	13	4	33	7	9	7	9	5	24	23	64	51	1	9	0	91
Nezaměstnaní	3	1	22	9	1	31	8	6	5	13	9	27	18	69	51	0	11	1	89
V důchodu	7	2	26	17	3	35	7	11	8	13	9	31	24	72	53	0	9	1	91
Studenti	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Potíže s placením účtů																			
Většinu času	4	3	23	10	2	30	6	8	5	11	8	27	20	65	48	0	11	1	89
Čas od času	5	2	23	14	3	33	9	8	6	12	8	25	23	62	46	1	9	0	90
Téměř nikdy/nikdy	8	4	31	19	4	39	10	13	10	17	13	34	31	73	57	0	5	0	94
Zvažte příslušnost k																			
Dělnická třída	5	1	23	12	2	30	5	8	4	11	6	22	18	69	50	0	9	1	90
Nižší střední třída	6	1	24	14	3	36	9	9	6	13	9	29	22	68	53	1	9	0	91
Střední třída	8	4	30	18	4	39	11	12	9	16	12	33	31	70	54	0	6	0	94
Vyšší střední třída	12	9	42	27	7	42	16	22	19	27	24	45	44	74	60	0	3	0	97
Horní třída	11	11	35	25	13	49	15	23	21	25	19	35	34	72	63	0	2	2	96
Změna klimatu																			
Největší problém	9	5	43	19	4	43	13	14	11	26	23	46	39	77	63	0	4	0	96
Jeden z problémů	8	4	32	19	4	41	11	13	9	19	13	36	32	78	61	0	3	0	96
Žádný problém	6	3	22	15	4	33	8	10	7	10	7	23	22	63	46	1	10	1	90
Vnímání změny klimatu																			
Žádný vážný problém	7	3	18	14	4	29	5	10	7	7	5	15	16	55	38	1	14	0	85
Poměrně vážný problém	7	3	21	13	4	29	7	10	8	10	6	22	19	54	41	1	12	1	87
Velmi vážný problém	7	4	31	18	4	39	11	12	9	17	13	34	31	74	57	0	5	0	95
Podnikli kroky v boji proti změně klimatu																			
Ano	9	4	36	20	4	44	12	15	11	21	15	39	35	81	64	0	0	0	99
Žádné	5	2	14	11	3	24	6	6	5	6	5	17	15	50	33	0	18	1	81

III. POSTOJE K BOJI PROTI ZMĚNĚ KLIMATU A PŘECHODU NA ČISTOU ENERGIÍ

Tato kapitola zkoumá postoje Evropanů k boji proti změně klimatu a k přechodu na čistou energii. To zahrnuje potenciální pozitivní dopady snížení dovozu fosilních paliv, přizpůsobení se změně klimatu, zvýšenou veřejnou finanční podporu přechodu na čistou energii a zdravotní dopady změny klimatu.

pro občany EU, včetně 23 %, kteří „zcela souhlasí“.
(*poznámka*: chyba v kopírování/vložení?)

Více než osm z deseti Evropanů si myslí, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví.

Respondenti byli dotazováni, do jaké míry souhlasili nebo nesouhlasili s šesti prohlášeními týkajícími se boje proti změně klimatu a přechodu na čistou energii²⁶. Více než šest z deseti souhlasí s každým prohlášením.

Více než osm z deseti respondentů (84 %, -3 procentní body od března do dubna 2021) souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví, přičemž 41 % uvedlo, že „zcela souhlasí“.

Téměř osm z deseti (78 %, -3 p.b.) souhlasí s tím, že na přechod na čistou energii by mělo být poskytnuto více veřejné finanční podpory, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy, přičemž 36 % plně souhlasí s tímto tvrzením.

Tři čtvrtiny (75 %, -3 p.b.) se shodují na tom, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost evropských společností, včetně 29 %, kteří „zcela souhlasí“. Téměř tolik (73 %, -1 p.b.) souhlasí s tím, že náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci, včetně 33 %, kteří „zcela souhlasí“.

Sedm z deseti respondentů (70 %, žádná změna) souhlasí s tím, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky prospět EU, přičemž 27 % plně souhlasí. 63 % respondentů (-1 p.b.) souhlasí s tím, že přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU, včetně 23 %, kteří „zcela souhlasí“.

26 QC4. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? QC4.1 Boj proti změně klimatu a otázkám životního prostředí by měl být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví; QC4.2 Náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci; QC4.3 Snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU; QC 4.4 Přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost podniků z EU; QC4.5 Měla by být poskytnuta větší veřejná finanční podpora na přechod na čistou energii, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy; QC4.6 Přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC4. Do jaké míry souhlasíte s každým z následujících tvrzení? (% – EU-27)

Řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví.

Květen/červen

2023

Březen/duben

2021

Větší veřejná finanční podpora by měla být poskytnuta na přechod na čistou energii, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy.

Květen/červen

2023

Březen/duben

2021

Přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, díky nimž bude EU konkurenceschopnější.

Květen/červen

2023

Březen/duben

2021

Náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci.

Květen/červen

2023

Březen/duben

2021

Snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU

Květen/červen

2023

Březen/duben

2021

Čištění způsobené se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU

Květen/červen

2023

Březen/duben

2021

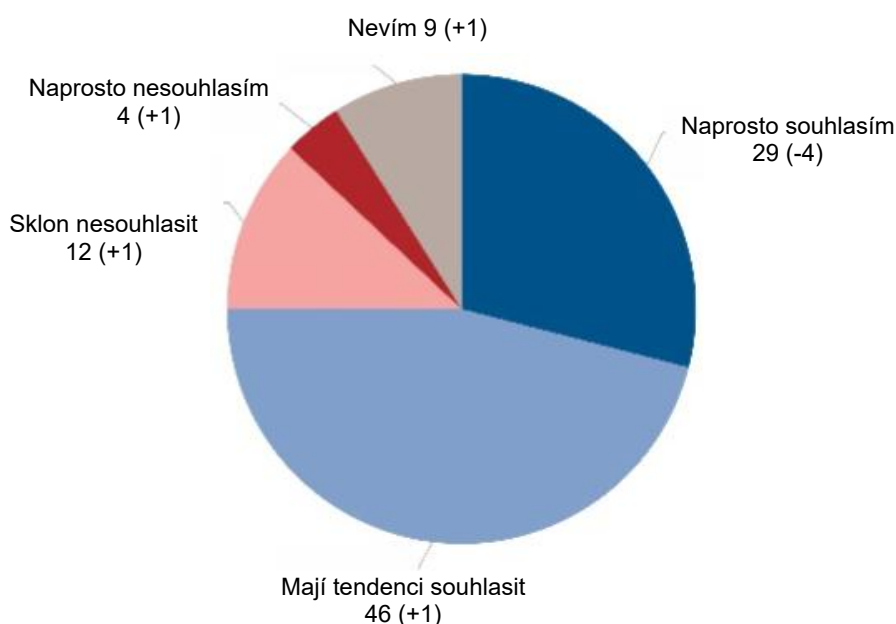
1. Postoje k přijetí opatření v oblasti změny klimatu

Podíl respondentů, kteří říkají, že „nevím“ je obzvláště vysoký v Lotyšsku a Estonsku (20 % každý).

Tři čtvrtiny Evropanů souhlasí s tím, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost evropských společností.

Tři čtvrtiny respondentů (75 %, -3 p.b.) souhlasí s tím, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost evropských společností, včetně 29 % (-4 p.b.), které „zcela souhlasí“. O něco více než jeden z deseti (16 %, -2 p.b.) nesouhlasí, zatímco 9 % (+1 p.b.) říká, že neví.

QC4.4 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? Přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost EU (% – EU-27)

(Květen/červen 2023 – březen/duben 2021)

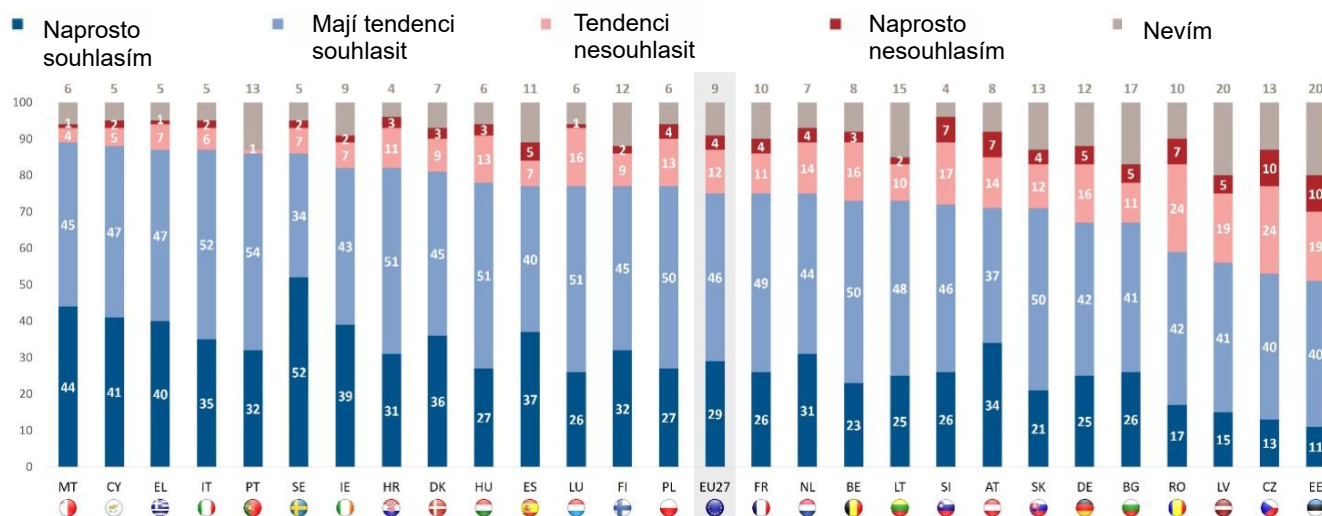
V každém členském státě více než polovina všech respondentů souhlasí s tím, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost podniků z EU, přičemž úrovně se pohybují od 89 % na Maltě, 88 % na Kypru a 87 % v Řecku a Itálii až po 51 % v Estonsku, 53 % v Česku a 56 % v Lotyšsku.

Ve 23 zemích alespoň jeden z pěti „zcela souhlasí“ s tímto prohlášením, přičemž nejvyšší podíl byl zaznamenán ve Švédsku (52 %), na Maltě (44 %) a na Kypru (41 %). Naopak 11 % v Estonsku, 13 % v Česku a 15 % v Lotyšsku rovněž „zcela souhlasí“.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC4.4 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? (% – přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, díky nimž bude EU konkurenceschopnější)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Ve srovnání s březnem a dubnem 2021 je nyní méně pravděpodobné, že se²⁷respondenti ve 21 zemích shodnou na tom, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, díky nimž budou podniky v EU konkurenceschopnější. Pokles v Estonsku (51 %, -26 p.b.) je podstatně větší než v kterékoli jiné zemi (při srovnání s výsledky za rok 2019 je však pokles o -5 p.b.), ačkoli v dalších pěti zemích je pokles nejméně deset procentních bodů: Lotyšsko (56 %, -13 p.b.), Česko (53 %, -13 p.b.), Belgie (73 %, -13 p.b. od roku 2021, -9 p.b. od roku 2019), Slovensko (71 %, -12 p.b.) a Lucembursko (77 %, -10 p.b. od roku 2021, +4 procentní body od roku 2019). Naproti tomu dohoda vzrostla v pěti zemích včetně Itálie (87 %, +5 p.b.) a v Maďarsku nedošlo k žádné změně (78 %).

Za zmínku stojí, že míra „nevím“ se v šesti zemích zvýšila o více než deset procentních bodů, přičemž nejvyšší nárůst byl zaznamenán v Estonsku (20 %, +20 p.b. od roku 2021, -9 procentních bodů od roku 2019), Lotyšsku (20 %, +20 p.b. od roku 2021, +2 procentních bodů od roku 2019).

QC4.4 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, díky nimž budou podniky v EU konkurenceschopnější (%)

	EU-27	IT	MT	CY	EL	PL	HU	FR	BG	HR	SE	DE	AT	IE	FI	DK	ES	NL	LT	PT	RO	SI	LU	SK	BÝT	CZ	LV	EE	
„Souhlasím“ celkem	Květen/červen 2023	75	87	89	88	87	77	78	75	67	82	86	67	71	82	77	81	77	75	73	86	59	72	77	71	73	53	56	51
Δ	Bře/duben 2021	▼3	5	3	2	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼6	▼8	▼8	▼8	▼10	▼12	▼13	▼13	▼13	▼26	
Celkem „Nesouhlasím“	Květen/červen 2023	16	8	5	7	8	17	16	15	16	14	9	21	21	9	11	12	12	18	12	1	31	24	17	16	19	34	24	29
Δ	Bře/duben 2021	2	▼4	=	1	=	4	4	1	7	2	▼3	2	4	▼4	▼7	=	6	4	▼7	▼4	10	6	4	7	6	1	▼7	6
Nevím	Květen/červen 2023	9	5	6	5	5	6	6	10	17	4	5	12	8	9	12	7	11	7	15	13	10	4	6	13	8	13	20	20
Δ	Bře/duben 2021	1	▼1	▼3	▼3	▼1	▼5	▼4	=	▼5	=	5	2	=	9	12	6	=	2	15	12	▼2	2	6	5	7	12	20	20

27 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že více než dvě třetiny respondentů v každé skupině souhlasí s tím, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost evropských společností. Rovněž ilustruje následující:

- Čím mladší je odpůrce, tím pravděpodobnější je, že se dohodnou: 83 % osob ve věku 15–24 let to činí ve srovnání se 71 % osob ve věku 55 let a starších.
- Respondenti, kteří ukončili školní docházku ve věku 20 let nebo starší (79 %), se shodnou spíše než respondenti, kteří dokončili vzdělávání v mladším věku.
- U studentů (84 %) je větší pravděpodobnost, že se dohodnou než jiné socio-profesionální skupiny, a zejména důchodci (69 %).
- Respondenti, kteří se považují za součást horní střední třídy (82 %) nebo vyšší třídy (81 %), se shodnou spíše než ti, kteří se považují za součást nižších kategorií sociálního žebříčku.

Analýza také ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (86 %) nebo jeden z nejzávažnějších problémů (81 %), shodnou se častěji než ti, kteří se domnívají, že změna klimatu není jedním z nejzávažnějších problémů (69 %). Kromě toho respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je velmi závažný problém (81 %) se shodnou spíše než ti, kteří si myslí, že je to méně závažné. A konečně, respondenti, kteří přijali opatření v boji proti změně klimatu, se shodnou s větší pravděpodobností než ti, kteří to neudělali (80 % oproti 68 %).

QC4_4 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, díky nimž budou podniky v EU konkurenceschopnější.

(% – EU)

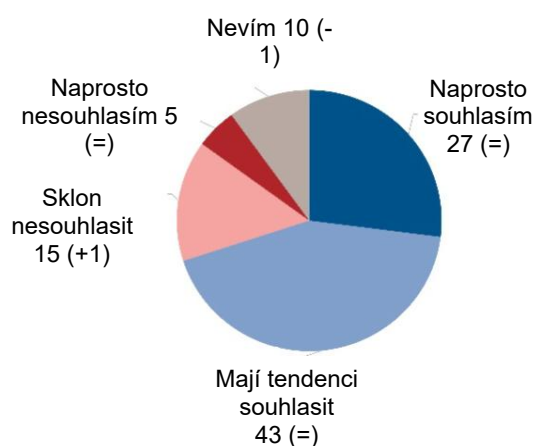
	„Souhlasím“ celkem	Celkem „Nesouhlasím“	Nevím
EU-27	75	16	9
Pohlaví			
Muž	76	17	7
Žena	73	16	11
Věk			
15–24	83	11	6
25–39	77	16	7
40–54	75	18	7
55+	71	16	13
Vzdělávání (konec)			
—15	70	12	18
16–19	72	19	9
20+	79	15	6
Stále studuje	84	10	6
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	76	18	6
Manažeři	79	16	5
Ostatní bílé obojky	78	16	6
Manuální pracovníci	74	18	8
Osoby v domě	72	15	13
Nezaměstnaní	72	17	11
V důchodu	69	16	15
Studenti	84	10	6
Potíže s placením účtů			
Většinu času	72	17	11
Čas od času	71	19	10
Téměř nikdy/nikdy	76	15	9
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	70	15	15
Nižší střední třída	72	18	10
Střední třída	77	16	7
Vyšší střední třída	82	15	3
Horní třída	81	17	2
Změna klimatu			
Největší problém	86	10	4
Jeden z problémů	81	11	8
Žádný problém	69	20	11
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	42	47	11
Poměrně vážný problém	63	26	11
Velmi vážný problém	81	11	8
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	80	13	7
Žádné	68	21	11

2. Postoje ke snížení dovozu fosilních paliv

Velká většina Evropanů souhlasí s tím, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU.

Sedm z deseti respondentů (70 %, od března do dubna 2021 žádná změna) souhlasí s tím, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a prospět EU ekonomicky, přičemž 27 % (bez změny) zcela souhlasí. Srovnatelně 20 % (+1 p.b.) říká, že

QC4.3 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? Snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU (% – EU27)

(Květen/červen 2023 –
březen/duben 2021)

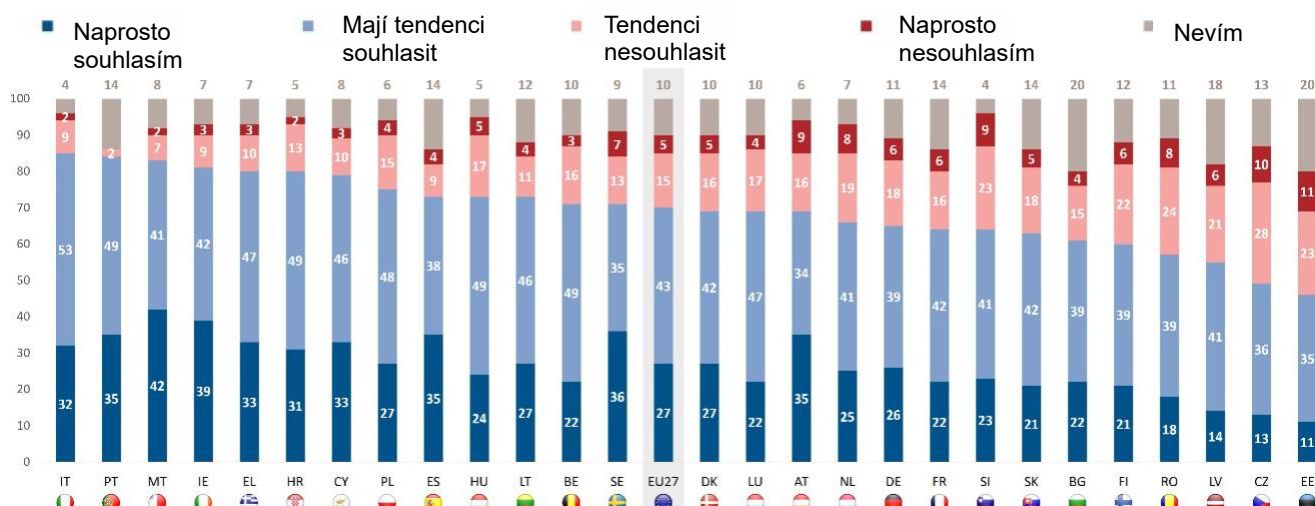
nesouhlasí, a 10 % (-1 p.b.) říká, že neví.

bezpečnost a z hospodářského hlediska EU prospět. Nejvyšší úrovně dohody jsou zaznamenány v Itálii (85 %), Portugalsku (84 %) a na Maltě (83 %) a nejnižší v Estonsku (46 % souhlasí oproti 34 % nesouhlasu), Česku (49 % oproti 38 %) a Lotyšsku (55 %).

V deseti zemích nejméně tři z deseti „zcela souhlasí“ s tímto prohlášením, přičemž nejvyšší hodnoty byly zaznamenány na Maltě (42 %), Irsku (39 %) a Švédsku (36 %). Naopak 11 % respondentů v Estonsku, 13 % v Česku a 14 % v Lotyšsku říká, že „zcela souhlasí“. Podíl respondentů, kteří tvrdí, že neví, je obzvláště vysoký v Bulharsku, Estonsku (po 20 %) a Lotyšsku (18 %).

Ve všech členských státech se respondenti s největší pravděpodobností shodnou na tom, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou

QC4.3 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? (% – snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

V 17 členských státech je nyní méně pravděpodobné, že respondenti než v březnu a dubnu 2021²⁸ souhlasí s tím, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a prospět EU hospodářsky, přičemž největší pokles byl zaznamenán v Estonsku (46 %, -28 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, -2 procentních bodů ve srovnání s rokem 2019), na Slovensku (63 %, -15 p.b. od roku 2021, -11 p.b. od roku 2019), Česko (49 %, -15 p.b. od roku 2021, -8 p.b. od roku 2019) a Dánsku (69 %, -10 p.b. od roku 2021, -2 p. b. od roku 2019).

Ve zbývajících deseti zemích se úroveň dohody zvýšila, přičemž největší míra byla zaznamenána na Kypru (79 %, +9 procentních bodů), v Itálii (85 %, +7 procentních bodů) a na Maltě (83 %, +6 procentních bodů od roku 2021, +1 procentní bod od roku 2019) a v Řecku (80 %, +6 procentních bodů od roku 2021, beze změny oproti roku 2019).

Úroveň „nevím“ se zvýšila nebo klesla alespoň o deset procentních bodů v devíti zemích, zejména v Estonsku (20 %, +20 p.b. od roku 2021, -13 procentních bodů od roku 2019), Lotyšsku (18 %, +18 procentních bodů od roku 2021, -3 procentních bodů od roku 2019) a Portugalsku (14 %, +13 procentních bodů od roku 2021, +2 procentních bodů od roku 2019).

QC4.3 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU (v %)

	EU-27	CY	IT	EL	MT	FR	PL	BG	HR	HU	NL	BÝT	DE	LT	AT	PT	RO	IE	ES	SI	FI	LV	LU	SE	DK	CZ	SK	EE	
Nevím	Květen/červen 2023	70	79	85	80	83	64	75	61	80	73	66	71	65	73	69	84	57	81	73	64	60	55	69	71	69	49	63	46
	Δ Bře/duben 2021	=	9	7	6	6	5	4	3	3	1	1	▼1	▼1	▼1	▼3	▼3	▼4	▼6	▼6	▼7	▼7	▼8	▼9	▼9	▼10	▼15	▼15	▼28
„Souhlasím“ celkem	Květen/červen 2023	20	13	11	13	9	22	19	19	15	22	27	19	24	15	25	2	32	12	13	32	28	27	21	20	21	38	23	34
	Δ Bře/duben 2021	1	▼2	▼3	▼3	=	2	3	7	=	5	=	▼9	2	▼11	5	▼10	9	▼1	6	6	▼5	▼10	▼1	=	1	3	10	8
Celkem „Nesouhlasím“	Květen/červen 2023	10	8	4	7	8	14	6	20	5	5	7	10	11	12	6	14	11	7	14	4	12	18	10	9	10	13	14	20
	Δ Bře/duben 2021	▼1	▼7	▼4	▼3	▼6	▼7	▼7	▼10	▼3	▼6	▼1	10	▼1	12	▼2	13	▼5	7	=	1	12	18	10	9	9	12	5	20

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že více než šest z deseti respondentů v každé skupině souhlasí s tím, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU. Zdůrazňuje rovněž tyto rozdíly:

- Čím mladší je odpůrce, tím pravděpodobnější je, že se dohodnou: 76 % osob ve věku 15–24 let to činí ve srovnání s 67 % osob ve věku 55 let a starších.
- Čím déle respondent zůstává ve vzdělávání, tím pravděpodobnější je, že budou souhlasit: 72 %, kteří dokončili školní docházku ve věku 20 let nebo starší, souhlasí s tím, že 64 % dovršilo 15 let nebo mladší.
- Studenti (76 %), manažeři (75 %) a další dělníci bílých límečků (74 %) se shodnou nejvíce, zejména ve srovnání s důchodci (65 %).
- Čím vyšší sociální žebřík se respondent považuje za sebe, tím pravděpodobnější je, že budou souhlasit.

Analýza také ilustruje respondenty, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (78 %) nebo jeden z nejzávažnějších problémů (76 %), kterým svět čelí, než ti, kteří si nemyslí, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů (64 %). Podobnější je, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je velmi závažným problémem (76 %) souhlasí, spíše než ti, kteří si myslí, že je to méně závažné. A konečně, respondenti, kteří přijali opatření v boji proti změně klimatu, se shodnou s větší pravděpodobností než ti, kteří to neudělali (74 % oproti 65 %).

QC4_3 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU (% – EU)

	„Souhlasím“ celkem	Celkem „Nesouhlasím“	Nevím
EU-27	70	20	10
Pohlaví			
Muž	71	22	7
Žena	69	18	13
Věk			
15–24	76	15	9
25–39	71	21	8
40–54	72	20	8
55+	67	20	13
Vzdělávání (konec)			
—15	64	17	19
16–19	69	21	10
20+	72	21	7
Stále studuje	76	15	9
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	72	21	7
Manažeři	75	19	6
Ostatní bílé obojky	74	19	7
Manuální pracovníci	69	22	9
Osoby v domě	67	18	15
Nezaměstnaní	72	16	12
V důchodu	65	20	15
Studenti	76	15	9
Potíže s placením účtů			
Většinu času	67	20	13
Čas od času	69	20	11
Téměř nikdy/nikdy	71	19	10
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	65	19	16
Nižší střední třída	69	21	10
Střední třída	72	20	8
Vyšší střední třída	76	20	4
Horní třída	79	16	5
Změna klimatu			
Největší problém	78	15	7
Jeden z problémů	76	15	9
Žádný problém	64	24	12
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	40	49	11
Poměrně vážný problém	60	28	12
Velmi vážný problém	76	15	9
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	74	17	9
Žádné	65	23	12

3. Postoje k veřejné finanční podpoře čistých energií oproti dotacím na fosilní paliva

Více než tři čtvrtiny Evropanů souhlasí s tím, že na přechod na čistou energii by mělo být poskytnuto více veřejné finanční podpory, i když by mělo dojít ke snížení dotací na fosilní paliva.

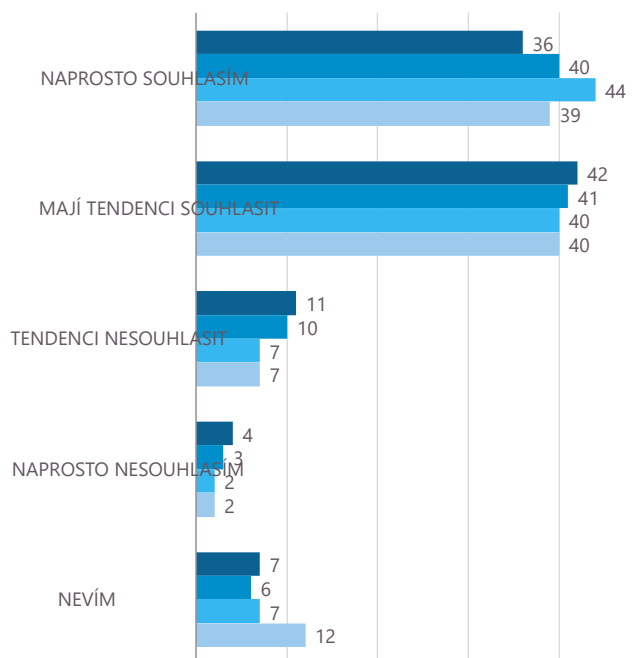
Téměř osm z deseti respondentů (78 %, -3 p.b.) souhlasí s tím, že na přechod na čistou energii by měla být poskytnuta více veřejné finanční podpory, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy, přičemž 36 % (-4 p.b.) uvedlo, že s tímto tvrzením „zcela souhlasí“. Více než jeden z deseti (15 %, +2 p.b.) nesouhlasí, zatímco 7 % (+1 p.b.) říká, že neví.

Dlouhodobější trend ukazuje, že se jedná o nejnižší úroveň celkové shody, neboť tato otázka byla poprvé položena v roce 2017 a podíl respondentů, kteří zcela souhlasí, je také na své nejnižší úrovni.

QC4.5 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Větší veřejná finanční podpora by měla být poskytnuta na přechod na čistou energii, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy (% – EU-27)

■ Duben – květen 2023 ■ Březen-duben 2021 ■ Duben 2019 ■ Březen 2017

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

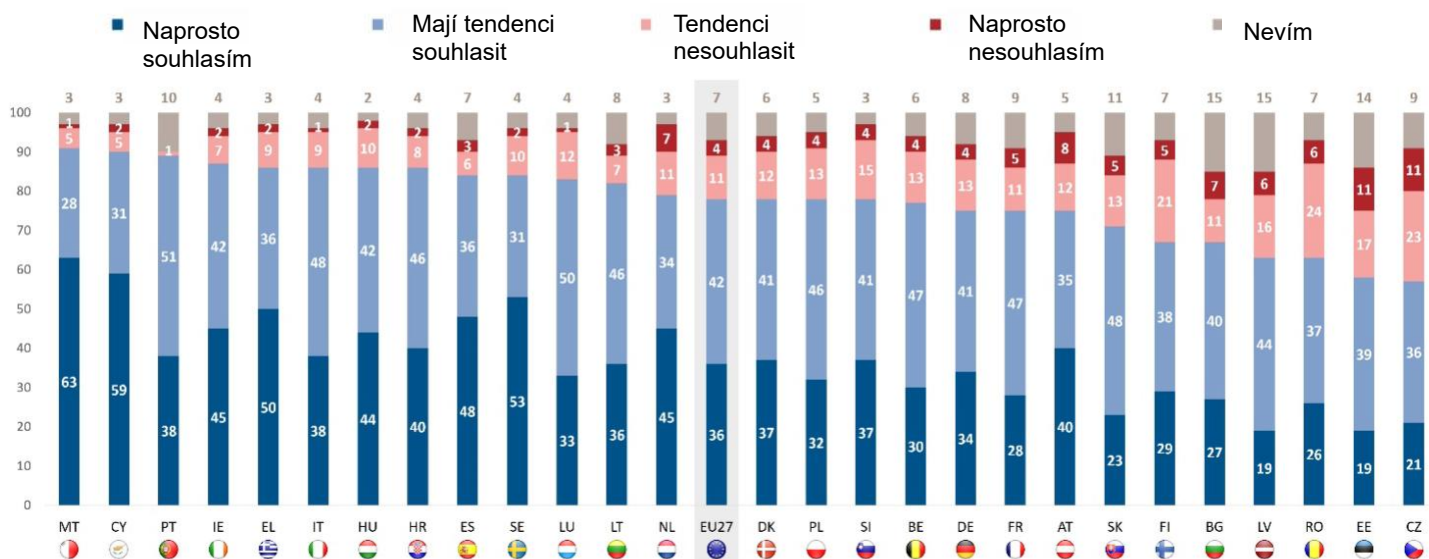
Změna klimatu

Na vnitrostátní úrovni se více než polovina respondentů v každé zemi shoduje s tím, že na přechod na čistou energii by měla být poskytnuta více veřejné finanční podpory, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy. Nejvyšší podpora je na Maltě (91 %), na Kypru (90 %) a v Portugalsku (89 %), avšak 57 % v Česku, 58 % v Estonsku a 63 % v Lotyšsku a Rumunsku.

Existují čtyři země, kde většina naprosto souhlasí s tímto prohlášením: Malta (63 %), Kypr (59 %), Švédsko (53 %) a Řecko (50 %). Na druhém konci stupnice pouze 19 % v Lotyšsku a Estonsku naprosto souhlasí.

QC4.5 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

(% – větší veřejná finanční podpora by měla být poskytnuta na přechod na čistou energii, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Souhlas s prohlášením se od března do dubna 2021 snížil v 21 zemích, přičemž nejvýraznější pokles²⁹ byl zaznamenán v Estonsku (58 %, -23 p.b. ve srovnání s rokem 2021, -16 procentních bodů ve srovnání s rokem 2019), Česku (57 %, -18 p.b.), Slovensku (71 %, -13 procentních bodů) a Belgii (77 %, -13 p.b. od roku 2021, -8 p.b. od roku 2019). Ve třech zemích došlo k malému nárůstu (1–2 p.b.) a ve třech zemích zůstává názor beze změny.

Míra „nevím“ se ve třech zemích zvýšila nejméně o deset procentních bodů: Lotyšsko (15 %, +15 p.b. od roku 2021, beze změny oproti roku 2019), Estonsko (14 %, +14 procentních bodů od roku 2021, -3 p.b. od roku 2019) a Portugalsko (10 %, +10 p.b. od roku 2021, beze změny oproti roku 2019).

QC4.5 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Větší veřejná finanční podpora by měla být poskytnuta na přechod na čistou energii, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy (%)

		EU-27	IT	CY	MT	BG	PL	SE	DE	HU	ES	EL	HR	LU	AT	IE	LT	RO	FR	FI	DK	PT	SI	NL	LV	BÝT	SK	CZ	EE
„Souhlasím“ celkem	Květen/červen 2023	78	86	90	91	67	78	84	75	86	84	86	83	75	87	82	63	75	67	78	89	78	79	63	77	71	57	58	
	Δ Bře/duben 2021	▼3	2	1	1	=	=	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼9	▼13	▼13	▼18	▼23
Celkem „Nesouhlasím“	Květen/červen 2023	15	10	7	6	18	17	12	17	12	9	11	10	13	20	9	10	30	16	26	16	1	19	18	22	17	18	34	28
	Δ Bře/duben 2021	2	=	3	2	8	3	▼4	1	3	2	4	2	▼1	4	=	▼4	8	5	▼2	1	▼4	5	6	▼6	7	9	9	9
Nevím	Květen/červen 2023	7	4	3	3	15	5	4	8	2	7	3	4	4	5	4	8	7	9	7	6	10	3	3	15	6	11	9	14
	Δ Bře/duben 2021	1	▼2	▼4	▼3	▼8	▼3	4	=	▼2	=	▼1	1	4	▼1	4	8	▼4	=	7	5	10	2	2	15	6	4	9	14

SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že více než sedm z deseti respondentů v každé skupině souhlasí s tím, že přechod na čistou energii by měl být poskytnut více veřejné finanční podpory, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy. Zdůrazňuje rovněž následující:

- Čím mladší je odpůrce, tím pravděpodobnější je, že se dohodnou: 84 % osob ve věku 15–24 let tak činí ve srovnání se 75 % osob ve věku 55 let a starších.
- Čím déle respondent zůstává ve vzdělávání, tím pravděpodobnější je, že budou souhlasit: 81 %, kteří dokončili vzdělání ve věku 20 let nebo starší, souhlasí, ve srovnání se 73 %, kteří dokončili 15 let nebo mladší.
- U studentů (87 %) je větší pravděpodobnost, že se dohodnou než jiné socio-profesní skupiny, a zejména osoby v domácnosti a důchodci (oba 74 %).
- Čím méně obtíží se respondent potýká s placením účtů, tím je pravděpodobnější, že se dohodnou: 80 % těch, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže, se shodují ve srovnání se 72 % těch, kteří se většinou potýkají s obtížemi.

Analýza také ilustruje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnějším problémem (90 %), se shodnou s větší pravděpodobností než ti, kteří se domnívají, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů (84 %) či nikoli (71 %). Kromě toho respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je velmi závažný problém (84 %) se shodnou spíše než ti, kteří si myslí, že je to méně závažné. A konečně, respondenti, kteří přijali opatření v boji proti změně klimatu, se shodnou s větší pravděpodobností než ti, kteří to neudělali (83 % oproti 70 %).

QC4_5 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Větší veřejná finanční podpora by měla být poskytnuta na přechod na čistou energii, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy (% – EU)

	„Souhlasím“ celkem	Celkem „Nesouhlasím“	Nevím
EU-27	78	15	7
Pohlaví			
Muž	79	16	5
Žena	78	14	8
Věk			
15–24	84	12	4
25–39	80	16	4
40–54	79	16	5
55+	75	16	9
Vzdělávání (konec)			
—15	73	13	14
16–19	76	17	7
20+	81	15	4
Stále studuje	87	9	4
Socioprofesní kategorie			
Samostatně výdělečně činné	80	16	4
Manažeři	83	14	3
Ostatní bílé obojky	79	16	5
Manuální pracovníci	76	18	6
Osoby v domě	74	17	9
Nezaměstnaní	75	16	9
V důchodu	74	15	11
Studenti	87	9	4
Potíže s placením účtů			
Většinu času	72	18	10
Čas od času	76	17	7
Téměř nikdy/nikdy	80	14	6
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	75	14	11
Nižší střední třída	76	17	7
Střední třída	79	16	5
Vyšší střední třída	84	14	2
Horní třída	83	17	0
Změna klimatu			
Největší problém	90	7	3
Jeden z problémů	84	10	6
Žádný problém	71	21	8
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	44	49	7
Poměrně vážný problém	62	28	10
Velmi vážný problém	84	10	6
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	83	12	5
Žádné	70	21	9

4. Postoje k přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu

Více než šest z deseti Evropanů souhlasí s tím, že přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může mít pro občany EU pozitivní výsledky.

Téměř dvě třetiny respondentů (63 %, +1 procentní bod) souhlasí s tím, že přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může mít přínos pro občany EU, včetně 23 % (bez změny), kteří „zcela souhlasí“. Naopak více než čtvrtina (26 %, -2 p.b.) nesouhlasí, zatímco 11 % (+1 p.b.) říká, že nevědí.

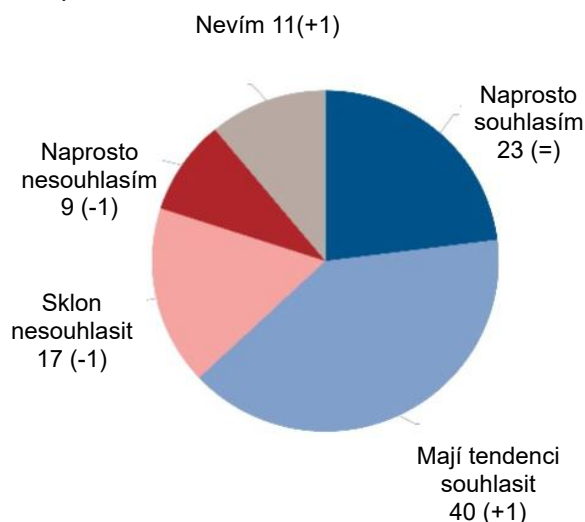
Ve všech členských státech kromě jednoho se respondenti s největší pravděpodobností shodnou na tom, že přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může mít přínos pro občany EU, i když se jejich podíl značně liší: z 87 % v Irsku, 86 % na Maltě a 85 % v Portugalsku na 48 % v Česku (oproti 42 % nesouhlasí) a 53 % ve Finsku.

Respondenti v Estonsku naopak s větší pravděpodobností nesouhlasí než souhlasí (45 % oproti 36 %).

Existuje sedm zemí, kde nejméně tři z deseti respondentů zcela souhlasí, přičemž největší podíl je zaznamenán na Maltě (54 %) a v Irsku (43 %). Naopak 8 % v Estonsku naprosto souhlasí.

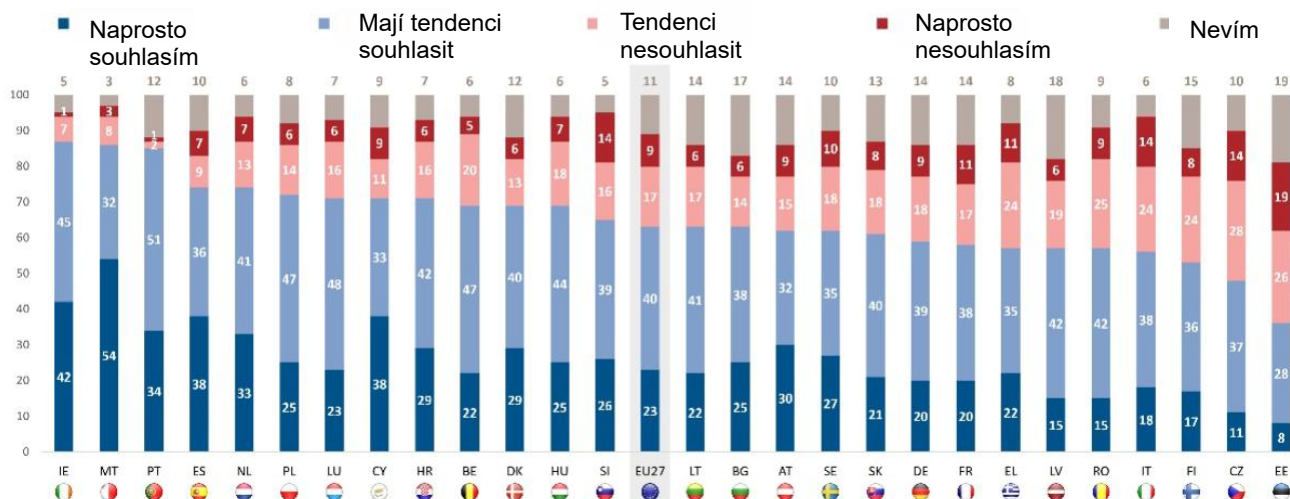
Stojí také za zmínku, že existuje 14 zemí, kde nejméně jeden z deseti respondentů tvrdí, že neví, s nejvyššími hodnotami zaznamenanými v Estonsku (19 %).

QC4.6 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? Přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU (% – EU27)

(Květen/červen 2023 – březen/duben 2021)

QC4.6 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? (% – přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může mít přínos pro občany v EU)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Pokud jde o souhlas s prohlášením „přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může mít přínos pro občany EU“,³⁰ jsou trendy od března do dubna 2021 smíšené.

Dohoda se zvýšila ve 13 zemích včetně Portugalska (85 %, +15 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, – 2 p.b. ve srovnání s rokem 2019), Bulharsku (63 %, +9 procentních bodů) a Polsku (72 %, +6 p.b.). Naopak dohoda poklesla ve 13 zemích, zejména v Dánsku (69 %, -13 p.b.), Estonsku (36 %, -12 p.b. od roku 2021, -3 p.b. od roku 2019) a na Slovensku (61 %, -9 p.b. od roku 2021, -14 p.b. od roku 2019). Ve Francii nedošlo ke změně názoru (58 %).

Míra „nevím“ se zvýšila nejméně o deset procentních bodů v osmi zemích, nejvíce dramaticky v Estonsku (19 %, +19 procentních bodů od roku 2021, –4 procentních bodů od roku 2019), Lotyšsku (18 %, +18 od roku 2021, +1 procentní bod od roku 2019) a Finsku (15 %, +14 procentních bodů od roku 2021, +4 procentních bodů od roku 2019) a Litvě (14 %, +14 procentních bodů od roku 2021, -5 p.b. od roku 2019).

QC4.6 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU (%)

		EU-27	PT	BG	PL	IT	LU	MT	DE	IE	BÝ T	HU	AT	RO	SI	FR	CY	HR	FI	EL	LV	LT	CZ	ES	NL	SE	SK	EE	DK
„Souhlasím“ celkem	Květen/červen 2023	63	85	63	72	56	71	86	59	87	69	69	62	57	65	58	71	71	53	57	57	63	48	74	74	62	61	36	69
	Δ Bře/duben 2021	1	15	9	6	5	5	5	2	2	1	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼5	▼5	▼5	▼8	▼9	▼12	▼13
Celkem „Nesouhlasím“	Květen/červen 2023	26	3	20	20	38	22	11	27	8	25	25	24	34	30	28	20	22	32	35	25	23	42	16	20	28	26	45	19
	Δ Bře/duben 2021	▼2	▼26	=	=	▼5	▼12	=	▼1	▼7	▼6	3	▼3	5	▼4	3	4	1	▼12	4	▼15	▼11	▼5	5	3	▼2	5	▼7	2
Nevím	Květen/červen 2023	11	12	17	8	6	7	3	14	5	6	6	14	9	5	14	9	7	15	8	18	14	10	10	6	10	13	19	12
	Δ Bře/duben 2021	1	11	▼9	▼6	=	7	▼5	▼1	5	5	▼4	2	▼6	3	▼3	▼3	1	14	▼1	18	14	10	=	2	10	4	19	11

30 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že více než dvě třetiny respondentů v každé skupině souhlasí s tím, že přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU. Ukazuje také:

- U respondentů ve věku 55 let a starších (58 %) je menší pravděpodobnost, že souhlasí než mladší respondenti, a zejména ve věku 25–39 let (69 %).
- Čím déle respondent zůstává ve vzdělávání, tím pravděpodobnější je, že budou souhlasit: 66 % osob, které dokončily školní docházku ve věku 20 let nebo starší, tak činí ve srovnání s 57 %, kteří dokončili 15 let nebo mladší.
- U důchodců (56 %) je méně pravděpodobné, že budou souhlasit než lidé v jiných sociálně-profesních skupinách.
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů (65 %), s větší pravděpodobností souhlasí, než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi.
- Respondenti, kteří se považují za vyšší třídu (77 %) se shodnou spíše než ti, kteří se považují za součást nižších kategorií sociálního žebříčku, a zejména v dělnické třídě (61 %).

Analýza také ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (70 %) nebo jeden z nejzávažnějších problémů (66 %), s větší pravděpodobností souhlasí s těmi, kteří se domnívají, že změna klimatu není jedním z nejzávažnějších problémů (59 %).

Kromě toho, čím vážněji respondenti hodnotí změnu klimatu jako problém, tím pravděpodobněji se shodnou: 67 % lidí, kteří si myslí, že změna klimatu je velmi vážný problém, souhlasí, ve srovnání s 42 % těch, kteří si myslí, že to není vážný problém. A konečně, respondenti, kteří přijali opatření v boji proti změně klimatu, se shodnou s větší pravděpodobností než ti, kteří to neudělali (66 % oproti 58 %).

QC4_6 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU (% – EU)

	„Souhlasím“ celkem	Celkem „Nesouhlasím“	Nevím
EU-27	63	26	11
Pohlaví			
Muž	64	27	9
Žena	62	26	12
Věk			
15–24	66	27	7
25–39	69	23	8
40–54	65	27	8
55+	58	28	14
Vzdělávání (konec)			
—15	57	25	18
16–19	62	28	10
20+	66	26	8
Stále studuje	67	26	7
Socioprofesní kategorie			
Samostatně výdělečně činné	66	28	6
Manažeři	68	25	7
Ostatní bílé obojky	66	27	7
Manuální pracovníci	64	27	9
Osoby v domě	61	23	16
Nezaměstnaní	64	23	13
V důchodu	56	28	16
Studenti	67	26	7
Potíže s placením účtů			
Většinu času	57	31	12
Čas od času	59	30	11
Téměř nikdy/nikdy	65	25	10
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	61	24	15
Nižší střední třída	60	28	12
Střední třída	65	27	8
Vyšší střední třída	68	26	6
Horní třída	77	18	5
Změna klimatu			
Největší problém	70	23	7
Jeden z problémů	66	25	9
Žádný problém	59	29	12
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	42	43	15
Poměrně vážný problém	54	33	13
Velmi vážný problém	67	24	9
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	66	25	9
Žádné	58	30	12

5. Postoje k řešení otázek změny klimatu a životního prostředí jako prioritou ke zlepšení veřejného zdraví

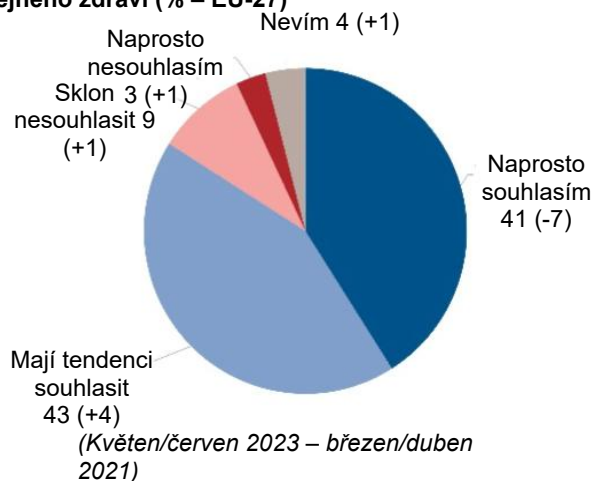
Nejméně šest z deseti v každém členském státě souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví.

O něco více než osm z deseti respondentů v EU souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví (84 %, -3 procentní body od března do dubna 2021), přičemž 41 % (-7 procentních bodů) uvedlo, že „zcela souhlasí“. O něco více než jeden z deseti respondentů (12 %, +2 procentní body) nesouhlasí, zatímco 4 % (+1 p.b.) tvrdí, že nevědí.

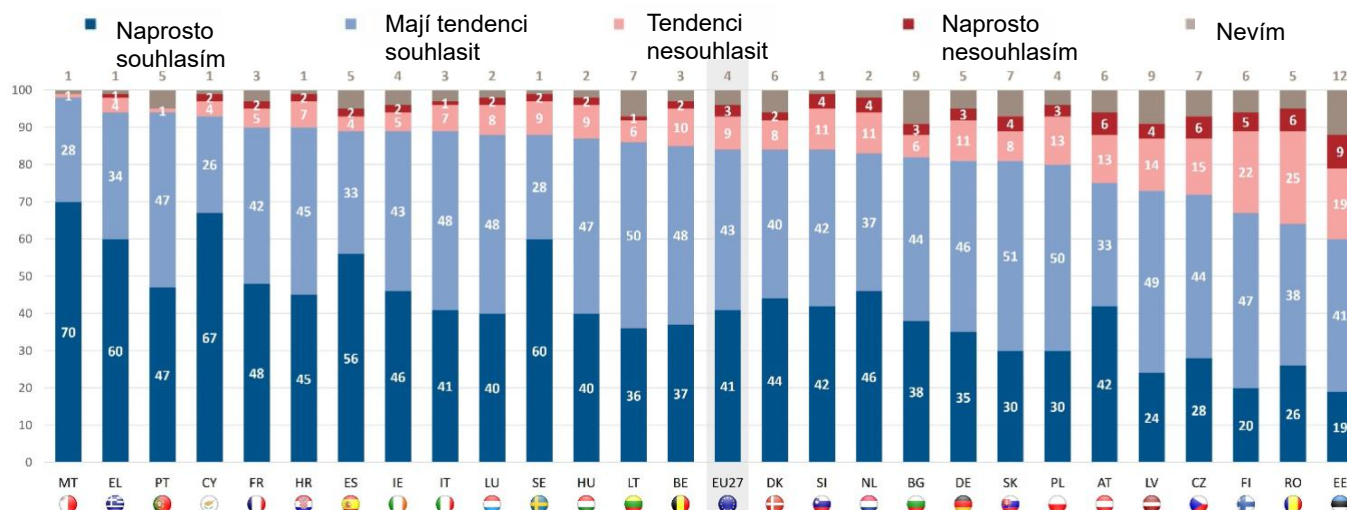
Nejméně šest z deseti respondentů v každém členském státě souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví, přičemž podíl se pohybuje od 98 % na Maltě a 94 % v Řecku a Portugalsku po 60 % v Estonsku, 64 % v Rumunsku a 67 % ve Finsku.

Existuje pět zemí, kde alespoň polovina „zcela souhlasí“: Malta (70 %), Kypr (67 %), Řecko a Švédsko (obě 60 %) a Španělsko (56 %). Naproti tomu 19 % v Estonsku a 20 % ve Finsku uvedlo, že „zcela souhlasí“.

QC4.1 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? Řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví (% – EU-27)

QC4.1 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? (% Řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Podíl respondentů, kteří souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví, se ve 20 zemích od března do dubna 2021 snížil,³¹ přičemž největší pokles byl zaznamenán v Estonsku (60 %, -16 procentních bodů), v Česku (72 %, -14 procentních bodů) a na Slovensku (81 %, -8 procentních bodů). Míra dohody se zvýšila v pěti zemích včetně Malty (98 %, +5 procentních bodů), ale v Řecku (94 %) a ve Francii (90 %) zůstává nezměněna.

QC4.1 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví (%)

		EU-27	MT	IT	HU	CY	SE	EL	FR	HR	FI	DK	IE	ES	LT	LU	SI	PL	PT	BÝ T	BG	NL	LV	AT	DE	RO	SK	CZ	EE
„Souhlasím“ celkem	Květen / červen 2023	84	98	89	87	93	88	94	90	90	67	84	89	89	86	88	84	80	94	85	82	83	73	75	81	64	81	72	60
	Δ Bře/duben 2021	▼3	5	4	2	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼7	▼8	▼14	▼16
Celkem „Nesouhlasím“	Květen / červen 2023	12	1	8	11	6	11	5	7	9	27	10	7	6	7	10	15	16	1	12	9	15	18	19	14	31	12	21	28
	Δ Bře/duben 2021	2	▼2	▼3	=	2	▼2	=	1	1	▼5	▼3	▼2	1	▼5	1	2	5	▼1	1	5	3	▼4	2	5	11	6	7	4
Nevím	Květen / červen 2023	4	1	3	2	1	1	1	3	1	6	6	4	5	7	2	1	4	5	3	9	2	9	6	5	5	7	7	12
	Δ Bře/duben 2021	1	▼3	▼1	▼2	▼3	1	=	▼1	=	6	5	4	1	7	1	=	▼2	4	3	▼1	1	9	3	1	▼4	2	7	12

³¹ ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. V roce 2021 se jednalo o nový bod, proto neexistuje žádné srovnání v roce 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že nejméně osm z deseti respondentů v každé skupině souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví. Vzhledem k vysoké míře shody existuje poměrně málo pozoruhodných rozdílů:

- Čím mladší je odpůrce, tím pravděpodobnější je, že se dohodnou: 88 % osob ve věku 15–24 let tak činí ve srovnání s 82 % osob ve věku 55 let a starších.
- Čím déle respondenti zůstávají ve vzdělávání, tím větší je pravděpodobnost, že budou souhlasit: 86 % osob, které dokončily školní docházku ve věku 20 let nebo starší, tak činí ve srovnání s 80 %, kteří dokončili 15 let nebo mladší.

Názory na změnu klimatu však mají vliv. Respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnějším (93 %) nebo jedním z nejzávažnějších problémů (90 %), s větší pravděpodobností souhlasí s těmi, kteří se domnívají, že změna klimatu není jedním z nejzávažnějších problémů (78 %).

Kromě toho respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je velmi závažný problém (91 %) souhlasí spíše než ti, kteří si myslí, že je to poměrně závažné (70 %) nebo nezávažné (45 %). A konečně, respondenti, kteří přijali opatření v boji proti změně klimatu, se shodou s větší pravděpodobností než ti, kteří to neudělali (89 % oproti 75 %).

QC4_1 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví (% – EU)

	„Souhlasím“ celkem	Celkem „Nesouhlasím“	Nevím
EU-27	84	12	4
Pohlaví			
Muž	84	13	3
Žena	84	11	5
Věk			
15–24	88	10	2
25–39	85	12	3
40–54	84	13	3
55+	82	12	6
Vzdělávání (konec)			
—15	80	10	10
16–19	84	13	3
20+	86	12	2
Stále studuje	90	8	2
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	85	13	2
Manažeři	87	12	1
Ostatní bílé obojky	85	12	3
Manuální pracovníci	83	14	3
Osoby v domě	82	12	6
Nezaměstnaní	82	13	5
V důchodu	82	11	7
Studenti	90	8	2
Potíže s placením účtů			
Většinu času	82	13	5
Čas od času	81	14	5
Téměř nikdy/nikdy	86	10	4
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	82	11	7
Nižší střední třída	82	14	4
Střední třída	86	11	3
Vyšší střední třída	86	13	1
Horní třída	86	13	1
Změna klimatu			
Největší problém	93	5	2
Jeden z problémů	90	7	3
Žádný problém	78	16	6
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	45	49	6
Poměrně vážný problém	70	23	7
Velmi vážný problém	91	6	3
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	89	8	3
Žádné	75	19	6

6. Postoje k kompromisu mezi náklady způsobenými změnou klimatu a náklady na ekologickou transformaci

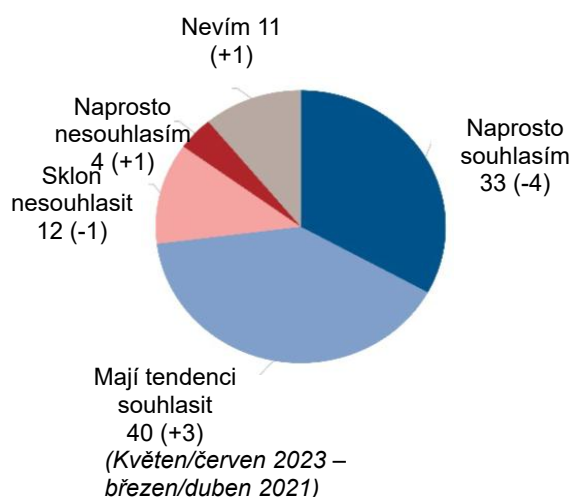
Téměř tři čtvrtiny Evropanů souhlasí s tím, že náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci.

Více než sedm z deseti respondentů (73 %, -1 procentní bod od března do dubna 2021) souhlasí s tím, že náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci, včetně 33 % (-4 p.b.), kteří „zcela souhlasí“. Naopak 16 % (bez změny) s tímto tvrzením nesouhlasí, zatímco 11 % (+1 p.b.) říká, že „nevím“.

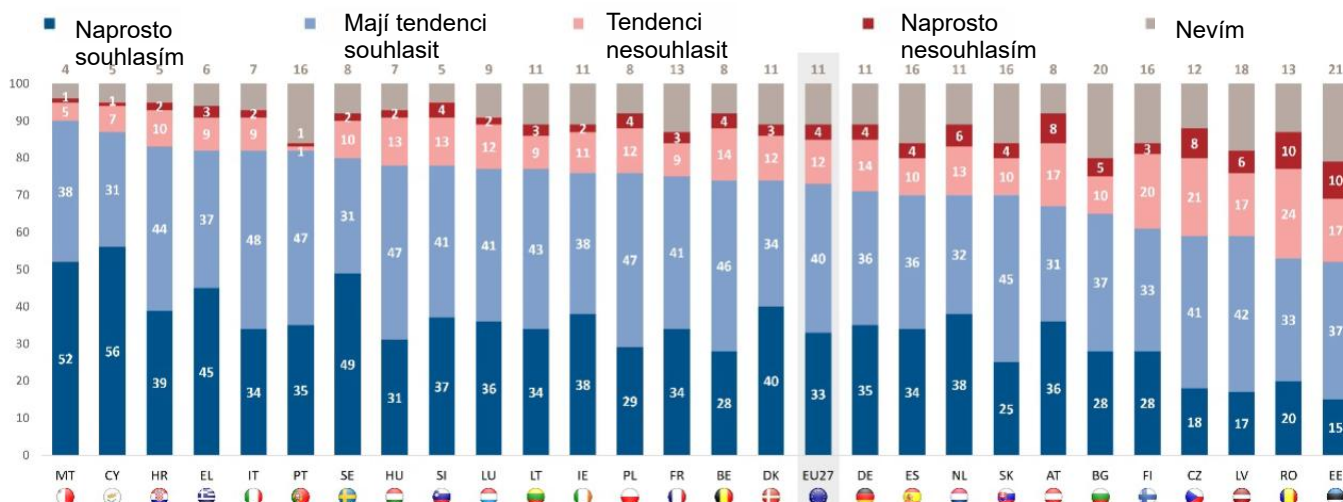
Většina respondentů v každém členském státě souhlasí s tím, že náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci. Nejvyšší míru shody zaznamenali respondenti na Maltě (90 %), na Kypru (87 %) a v Chorvatsku (83 %), zatímco více než polovina v Estonsku (52 %), Rumunsku (53 %), Lotyšsku a Česku (v každém případě 59 %).

Kypr (56 %) a Malta (52 %) jsou jedinými zeměmi, kde alespoň polovina tvrdí, že s tímto prohlášením „zcela souhlasí“, ačkoli 49 % ve Švédsku také takto reaguje. Na druhém konci stupnice 15 % v Estonsku, 17 % v Lotyšsku a 18 % v Česku „zcela souhlasí“.

QC4.2 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? Náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci (% – EU-27)

QC4.2 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení? (% Nákladů na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Od března³² do dubna 2021 se úroveň prohlášení snížila v 18 členských státech, včetně Estonska (52 %, -23 p.b.), Slovenska (70 %, -12 p.b.), Česka (59 %, -12 p.b.), Lotyšska (59 %, -10 p.b.) a Irska (76 %, -10 p.b.). Na druhé straně se dohoda zvýšila v osmi zemích, včetně Malty (90 %, +9 p.b.), Francie (75 %, +6 procentních bodů) a Maďarska (78 %, +6 p.b.). V Nizozemsku nedošlo ke změně názoru (70 %).

Míra „nevím“ se zvýšila nejméně o deset procentních bodů v osmi zemích, zejména v Estonsku (21 %, +21 p.b.), Lotyšsku (18 %, +18 procentních bodů) a Finsku (16 %, +16 procentních bodů).

QC4.2 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci (v %)

		EU-27	MT	FR	HU	IT	BG	PL	ES	CY	NL	DE	SE	DK	EL	HR	LT	AT	LU	SI	RO	B ^Y _T	PT	FI	IE	LV	CZ	SK	EE
„Souhlasím“ celkem	Květen/ červen 2023	73	90	75	78	82	65	76	70	87	70	71	80	74	82	83	77	67	77	78	53	74	82	61	76	59	59	70	52
	Δ Bře/duben 2021	▼1	9	6	6	4	3	3	1	1	=	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼6	▼6	▼8	▼9	▼9	▼9	▼10	▼10	▼12	▼12	▼23
Celkem „Nesouhlasím“	Květen/ červen 2023	16	6	12	15	11	15	16	14	8	19	18	12	15	12	12	12	25	14	17	34	18	2	23	13	23	29	14	27
	Δ Bře/duben 2021	=	▼1	▼1	▼1	▼4	6	=	=	1	▼1	2	▼6	▼7	1	2	▼7	5	▼3	2	11	1	▼6	▼7	▼1	▼8	1	6	2
Nevím	Květen/ červen 2023	11	4	13	7	7	20	8	16	5	11	11	8	11	6	5	11	8	9	5	13	8	16	16	11	18	12	16	21
	Δ Bře/duben 2021	1	▼8	▼5	▼5	=	▼9	▼3	▼1	▼2	1	=	8	10	2	1	11	▼1	9	4	▼3	8	15	16	11	18	11	6	21

32 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. V roce 2021 se jednalo o nový bod, proto neexistuje žádné srovnání v roce 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Ze sociodemografické analýzy vyplývá, že nejméně dvě třetiny respondentů v každé skupině souhlasí s tím, že náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci. Zdůrazňuje rovněž následující:

- Čím mladší je odpůrce, tím pravděpodobnější je, že se dohodnou: 80 % osob ve věku 15–24 let tak činí ve srovnání s 68 % osob ve věku 55 let a starších.
- Čím déle respondent zůstává ve vzdělávání, tím pravděpodobnější je, že budou souhlasit: 77 %, kteří dokončili vzdělání ve věku 20 let nebo starší, souhlasí, ve srovnání s 66 %, kteří dokončili 15 let nebo mladší.
- U studentů (80 %) je větší pravděpodobnost, že se dohodnou než jiné socio-profesionální skupiny, a zejména důchodci a osoby v domácnosti (obě 67 %).
- Respondenti, kteří se považují za vyšší střední třídu (80 %) souhlasí, zejména ve srovnání s těmi, kteří se považují za součást dělnické třídy (67 %).

Z analýzy rovněž vyplývá, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnějším (85 %) nebo jedním z nejzávažnějších problémů (79 %), s největší pravděpodobností souhlasí s těmi, kteří si nemyslí, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších problémů (67 %). Ukazuje také, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je velmi závažným problémem (80 %) souhlasí spíše než ti, kteří si myslí, že je to poměrně závažné (60 %) nebo nevážené (36 %). A konečně, respondenti, kteří přijali opatření v boji proti změně klimatu, se shodnou s větší pravděpodobností než ti, kteří to neudělali (78 % oproti 66 %).

QC4_2 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

Náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci (% – EU)

	„Souhlasím“ celkem	Celkem „Nesouhlasím“	Nevím
EU-27	73	16	11
Pohlaví			
Muž	74	17	9
Žena	72	15	13
Věk			
15–24	80	12	8
25–39	76	16	8
40–54	76	16	8
55+	68	16	16
Vzdělávání (konec)			
—15	66	12	22
16–19	72	18	10
20+	77	15	8
Stále studuje	80	12	8
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	75	17	8
Manažeři	79	15	6
Ostatní bílé obojky	78	15	7
Manuální pracovníci	72	18	10
Osoby v domě	67	17	16
Nezaměstnaní	70	17	13
V důchodu	67	15	18
Studenti	80	12	8
Potíže s placením účtů			
Většinu času	71	16	13
Čas od času	72	17	11
Téměř nikdy/nikdy	75	14	11
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	67	15	18
Nižší střední třída	73	16	11
Střední třída	76	16	8
Vyšší střední třída	80	15	5
Horní třída	75	17	8
Změna klimatu			
Největší problém	85	9	6
Jeden z problémů	79	11	10
Žádný problém	67	20	13
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	36	52	12
Poměrně vážný problém	60	26	14
Velmi vážný problém	80	10	10
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	78	13	9
Žádné	66	20	14

IV. POHLED DO BUDOUCNOSTI

1. Současná opatření národních vlád v boji proti změně klimatu

Téměř sedm z deseti Evropanů si myslí, že jejich vláda nedělá dost pro boj se změnou klimatu.

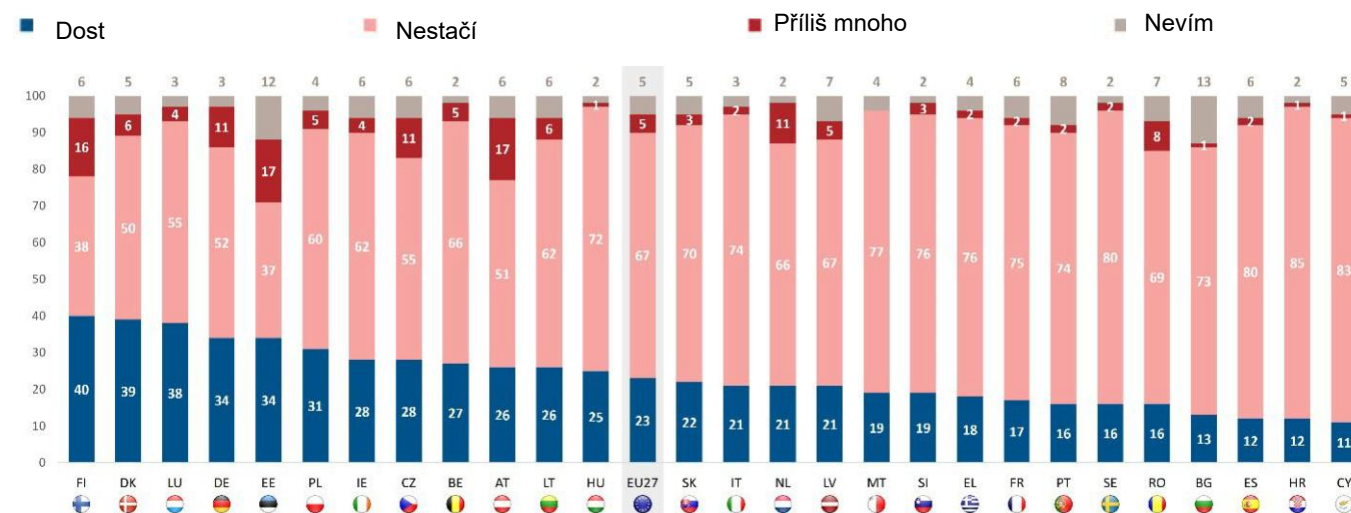
67 % respondentů si myslí, že jejich vláda nedělá dost pro boj se změnou klimatu. To představuje pokles o osm procentních bodů od března do dubna 2021.³³ Téměř jedna čtvrtina (23 %, +4 procentní body) si myslí, že jejich národní vláda dělá dost, zatímco 5 % (+2 p.b.) říká, že je toho příliš mnoho. Jeden z dvaceti (5 %, +2 pp) říká, že neví.

Ve všech členských státech, kromě jednoho, respondenti s největší pravděpodobností tvrdí, že jejich vnitrostátní vláda nedělá pro boj se změnou klimatu dost. Alespoň osm z deseti v Chorvatsku (85 %), na Kypru (83 %) a ve Španělsku a Švédsku (po 80 %) si to myslí, stejně jako 37 % v Estonsku (oproti 34 %, kteří říkají „dost“), 50 % v Dánsku a 51 % v Rakousku.

Výjimkou je Finsko, kde 40 % tvrdí, že jejich vláda dělá dost a 38 % tvrdí, že to nedělá dost. Nejméně tři z deseti respondentů v Dánsku (39 %), Lucembursku (38 %), Německu, Estonsku (oba 34 %) a Polsku (31 %) se rovněž domnívají, že jejich vláda dělá dost.

V šesti zemích se nejméně jeden z deseti respondentů

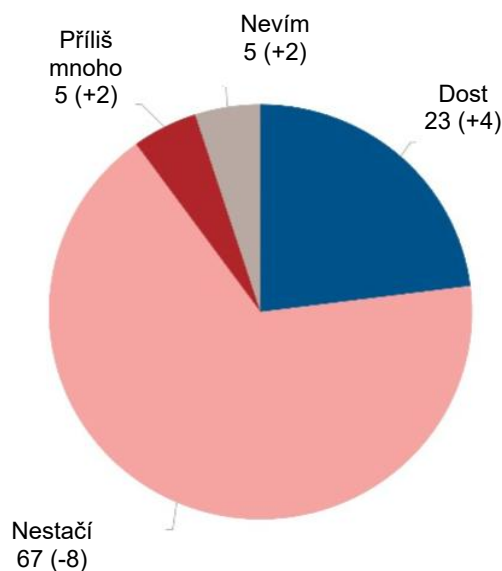
QC7. Myslíte si, že vláda (NATIONALITY) dělá dost, málo nebo příliš mnoho pro boj se změnou klimatu? (%)

domnívají, že jejich vláda dělá pro boj se změnou klimatu

příliš mnoho: Rakousko a Estonsko (17 % každý), Finsko (16 %) a Nizozemsko, Česko a Německo (11 % každý).

QC7. Myslíte si, že vláda (NATIONALITY) dělá dost, málo nebo příliš mnoho pro boj se změnou klimatu? (% E127)

(Květen/červen 2023 – březen/duben 2021)

33 QC7. Myslíte si, že vláda (NATIONALITY) dělá dost, málo nebo příliš mnoho pro boj se změnou klimatu?

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Vývoj na vnitrostátní úrovni od března do dubna 2021³⁴ obecně odpovídá celkovému trendu EU: respondenti mají nyní větší pravděpodobnost, že si myslí, že národní vláda dělá dost a je méně pravděpodobné, že si myslí, že nedělá dost.

Podíl respondentů, kteří se domnívají, že jejich národní vláda dělá pro boj se změnou klimatu dostatečné úsilí, se zvýšil v 19 zemích, včetně Belgie (27 %, +13 procentních bodů) a Irska (28 %, +10 p.b.). Ve čtyřech zemích včetně Rakouska poklesla (26 %, -7 p.b.) a ve čtyřech zemích zůstala stabilní.

Ve 23 členských státech je nyní méně pravděpodobné, že respondenti řeknou, že jejich vláda nedělá dost. V deseti zemích je pokles nejméně deset procentních bodů, přičemž největší byl zaznamenán v Estonsku (37 %, -29 p.b.), v Česku (55 %, -22 p.b.) a v Litvě (62 %, -18 p.b.). Ve zbývajících čtyřech zemích je tento trend obrácen, přičemž největší nárůst byl zaznamenán ve Švédsku (80 %, +11 procentních bodů).

Estonsko (17 %, +11 p.b.) je jedinou zemí, kde došlo ke změně nejméně deseti bodů v poměru respondentů, kteří se domnívají, že jejich vláda dělá příliš mnoho.

QC7 Myslíte si, že vláda (NATIONALITY) dělá dost, málo nebo příliš mnoho pro boj se změnou klimatu?

(%)

		EU-27	BÝT	IE	IT	LT	SK	CZ	DE	LU	RO	EE	FR	BG	EL	PL	SI	DK	HR	MT	PT	ES	LV	HU	FI	NL	SE	CY	AT
Dost	Květen/červen 2023	23	27	28	21	26	22	28	34	38	16	34	17	13	18	31	19	39	12	19	16	12	21	25	40	21	16	11	26
	Δ Bře/duben 2021	4	13	10	9	9	9	8	8	8	7	6	5	3	3	3	3	2	2	2	2	=	=	=	=	▼2	▼5	▼6	▼7
Nestačí	Květen/červen 2023	67	66	62	74	62	70	55	52	55	69	37	75	73	76	60	76	50	85	77	74	80	67	72	38	66	80	83	51
	Δ Bře/duben 2021	▼8	▼16	▼15	▼10	▼18	▼12	▼22	▼15	▼8	▼10	▼29	▼6	▼5	▼2	▼7	▼6	▼6	▼4	▼2	▼11	▼2	▼4	1	4	▼5	11	7	▼3
Příliš mnoho	Květen/červen 2023	5	5	4	2	6	3	11	11	4	8	17	2	1	2	5	3	6	1	0	2	2	5	1	16	11	2	1	17
	Δ Bře/duben 2021	2	2	▼1	1	3	2	8	7	▼2	1	11	=	=	=	2	2	▼1	1	▼1	1	1	▼3	=	▼9	6	▼8	▼2	9
Nevím	Květen/červen 2023	5	2	6	3	6	5	6	3	3	7	12	6	13	4	4	2	5	2	4	8	6	7	2	6	2	2	5	6
	Δ Bře/duben 2021	2	1	6	=	6	1	6	=	2	2	12	1	2	▼1	2	1	5	1	1	8	1	7	▼1	5	1	2	1	1

34 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. V roce 2021 se jednalo o novou otázku, proto neexistuje žádné srovnání v roce 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza se zaměřuje na respondenty, kteří si myslí, že jejich vláda nedělá dost pro boj se změnou klimatu. Zdůrazňuje, že nejméně šest z deseti v každé skupině zastává toto stanovisko, a rovněž ilustruje, že:

- Čím mladší je odpůrce, tím pravděpodobněji tvrdí, že jejich vláda nedělá dost: 75 % lidí ve věku 15–24 let to říká, ve srovnání s 63 % osob ve věku 55 let a starších.
- Čím déle respondent zůstává ve vzdělávání, tím pravděpodobněji si myslí, že jejich vláda nedělá dost: 69 % osob, které dokončily věk 20 let nebo starší, ve srovnání s 61 %, kteří dosáhli věku 15 let nebo mladší.
- Studenti (76 %) jsou mnohem pravděpodobněji než jiné socio-profesionální skupiny tvrdí, že vláda nedělá dost.
- Čím vyšší sociální žebřík se respondent považuje za sebe, tím pravděpodobněji je, že řekne, že národní vláda nedělá dost.

Analýza rovněž zdůrazňuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je pro svět nejzávažnějším problémem (80 %) s větší pravděpodobností, že si myslí, že změna klimatu je jedním z nejzávažnějších (72 %) nebo ne jedním z nejzávažnějších problémů (60 %). Ukazuje také, že respondenti, kteří si myslí, že změna klimatu je velmi závažným problémem (74 %), si mnohem pravděpodobněji myslí, že jejich vláda nedělá dost ve srovnání s těmi, kteří si myslí, že je to méně závažné. A konečně, respondenti, kteří podnikli kroky v boji proti změně klimatu, mají větší pravděpodobnost, že si myslí, že národní vláda nedělá dost, než ti, kteří nepřijali opatření (70 % oproti 61 %).

QC7 Myslíte si, že vláda (NATIONALITY) dělá dost, málo nebo příliš mnoho pro boj se změnou klimatu?

(% – EU)

	Dost	Nestačí	Příliš mnoho	Nevím
EU-27	23	67	5	5
Pohlaví				
Muž	23	66	7	4
Žena	23	68	4	5
Věk				
15–24	18	75	2	5
25–39	21	70	6	3
40–54	25	66	6	3
55+	25	63	6	6
Vzdělávání (konec)				
—15	26	61	4	9
16–19	25	65	6	4
20+	22	69	5	4
Stále studuje	18	76	2	4
Socioprofesionální kategorie				
Samostatně výdělečně činné	22	69	7	2
Manažeři	23	69	6	2
Ostatní bílé obojky	24	67	6	3
Manuální pracovníci	24	65	7	4
Osoby v domě	24	65	4	7
Nezaměstnaní	21	68	6	5
V důchodu	24	63	5	8
Studenti	18	76	2	4
Potíže s placením účtů				
Většinu času	19	70	6	5
Čas od času	23	67	5	5
Téměř nikdy/nikdy	24	66	6	4
Zvažte příslušnost k				
Dělnická třída	23	65	4	8
Nižší střední třída	23	67	6	4
Střední třída	24	68	5	3
Vyšší střední třída	22	71	5	2
Horní třída	20	75	5	0
Změna klimatu				
Největší problém	16	80	1	3
Jeden z problémů	22	72	2	4
Žádný problém	26	60	8	6
Vnímání změny klimatu				
Žádný vážný problém	32	31	32	5
Poměrně vážný problém	35	49	9	7
Velmi vážný problém	20	74	2	4
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu				
Ano	23	70	4	3
Žádné	25	61	8	6

2. Cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie

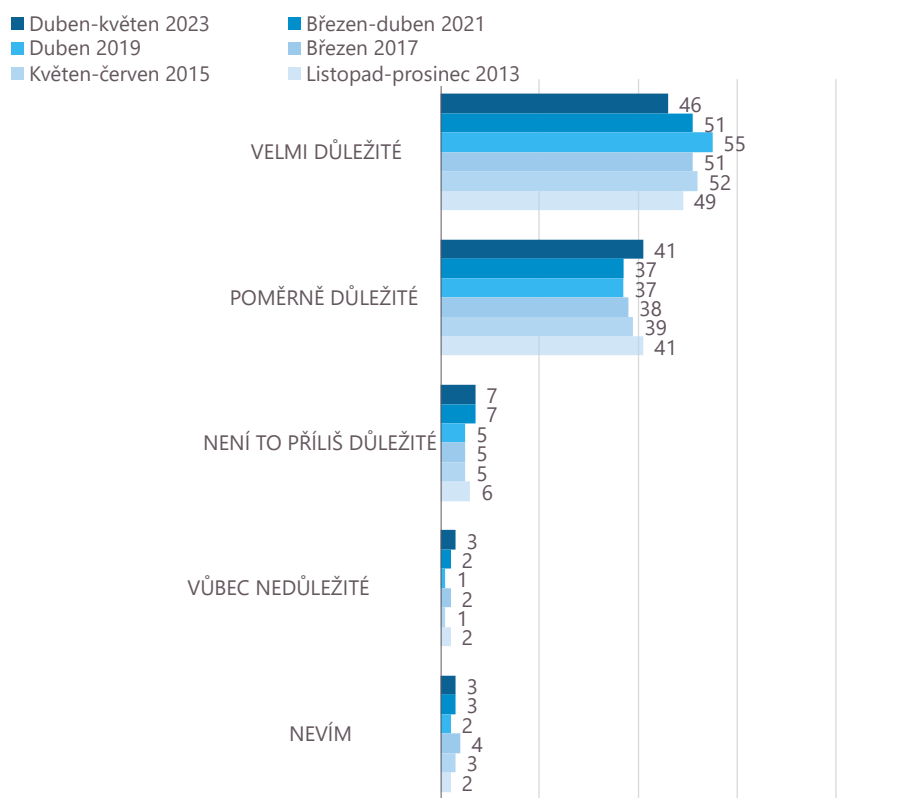
Téměř devět z deseti Evropanů si myslí, že je důležité, aby jejich vláda a Evropská unie stanovily ambiciózní cíle pro zvýšení množství energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030.

Respondenti byli dotazováni, jak důležité si myslí, že je to jejich národní vláda, a Evropská unie si stanovila ambiciózní cíle zvýšit do roku 2030 množství využití energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie.³⁵

Téměř devět z deseti (87 %, -1 procentní bod od března do dubna 2021) si myslí, že je důležité, aby jejich vláda stanovila ambiciózní cíle v této oblasti, přičemž 46 % (-5 procentních bodů) si myslí, že je to „velmi důležité“. Naproti tomu 10 % (+1 p.b.) si myslí, že to není důležité, zatímco 3 % (bez změny) říkají, že nevědí.

Dlouhodobý trend ukazuje, že celková dohoda je nyní na nejnižší úrovni. Kromě toho podíl respondentů, kteří si myslí, že ambiciózní cíle jsou „velmi důležité“, je také na své nejnižší úrovni, což je o tři body méně než předchozí minimum v roce 2013.

Otázka 8.1 Jak důležité je, aby následující orgány stanovily ambiciózní cíle pro zvýšení množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030? Vláda (NATIONALITY) (% – EU-27)

35 QC8. Jak důležité je podle vás, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030? QC8.1 Vláda (NATIONALITY); QC8.2 Evropská unie.

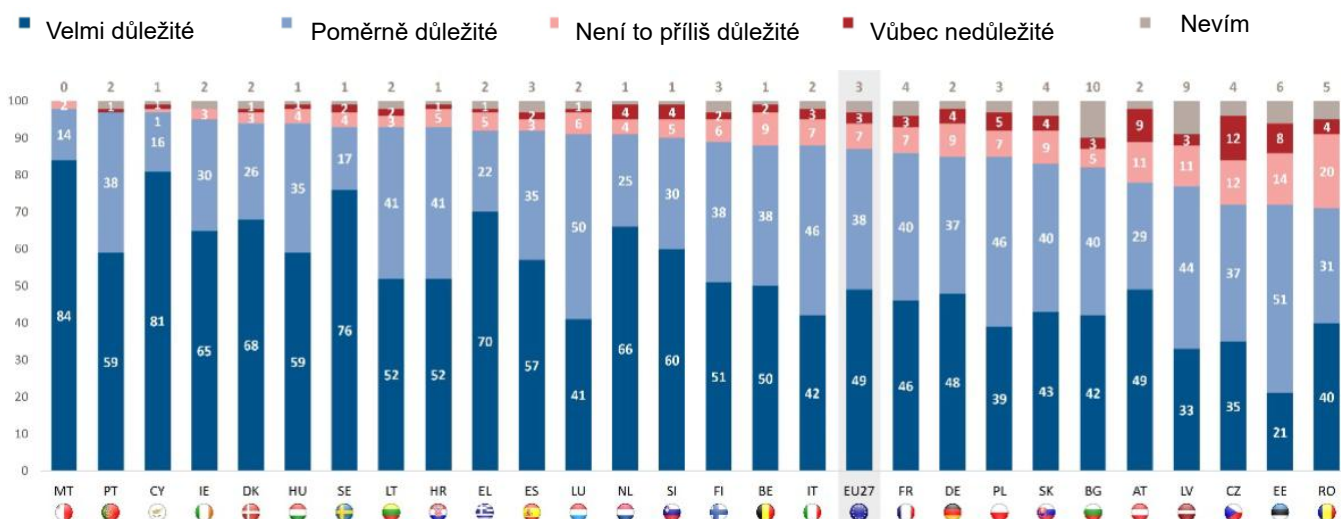
Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Na vnitrostátní úrovni se více než dvě třetiny respondentů v každé zemi domnívají, že je důležité, aby jejich vláda stanovila ambiciózní cíle pro zvýšení spotřeby energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030. Tento názor je téměř univerzální na Maltě a Portugalsku (po 98 %) a na Kypru (97 %), přičemž 69 % v Estonsku, 71 % v Česku a 75 % v Lotyšsku rovněž souhlasí.

Ve 12 členských státech si alespoň polovina všech respondentů myslí, že je to „velmi důležité“ jejich vnitrostátní vláda, a na Maltě (83 %), na Kypru (79 %) a ve Švédsku (70 %) si to myslí nejméně sedm z deseti. Naproti tomu 19 % v Estonsku, 30 % v Lotyšsku a 31 % v Polsku se domnívá, že je to „velmi důležité“.

Otázka 8.2 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030? (% – Evropská unie)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Trendy na vnitrostátní úrovni od března do dubna 2021³⁶ jsou smíšené. Podíl respondentů, kteří si myslí, že je důležité, aby vnitrostátní vláda zvýšila množství energie z obnovitelných zdrojů spotřebované do roku 2030, vzrostla ve 12 zemích včetně Finska (86 %, +11 p.b. ve srovnání s rokem 2021, -3 p.b. ve srovnání s rokem 2019), ale ve 14 zemích včetně Estonska (69 %, -14 p.b. od roku 2021, -19 p.b. od roku 2019) a v Česku (71 %, -10 p.b.). V Lucembursku nedošlo ke změně stanoviska (92 %).

Otázka 8.1 Jak důležité je podle vás, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030?

Vláda (NATIONALITY) (%)

		EU-27	FI	MT	LT	PL	IT	SE	DK	IE	FR	EL	CY	PT	LU	HU	NL	HR	BÝ T	DE	ES	SI	AT	LV	RO	BG	SK	CZ	EE
„Důležité“ celkem	Květen/červen 2023	87	86	98	92	85	89	92	93	96	87	92	97	98	92	94	91	91	89	85	91	89	81	75	76	82	82	71	69
	Δ Bře/duben 2021	▼1	11	5	4	4	3	3	2	2	2	1	1	1	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼6	▼7	▼8	▼8	▼10	▼14
Celkem „nedůležité“	Květen/červen 2023	10	12	1	6	12	9	7	5	3	9	6	3	1	6	5	7	8	10	13	6	10	16	16	21	9	14	25	25
	Δ Bře/duben 2021	1	▼13	▼1	▼6	▼2	▼2	▼4	▼4	▼3	▼1	▼1	1	▼2	▼2	1	▼1	1	2	3	2	3	3	▼3	9	5	8	6	8
Nevím	Květen/červen 2023	3	2	1	2	3	2	1	2	1	4	2	0	1	2	1	2	1	1	2	3	1	3	9	3	9	4	4	6
	Δ Bře/duben 2021	=	2	▼4	2	▼2	▼1	1	2	1	▼1	=	▼2	1	2	=	2	1	1	=	1	=	1	9	▼2	3	=	4	6

³⁶ Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza zdůrazňuje, že více než osm z deseti v každé skupině si myslí, že je důležité, aby národní vláda zvýšila množství energie z obnovitelných zdrojů spotřebované do roku 2030. Vzhledem k vysoké míře obecné shody existuje jen málo pozoruhodných rozdílů:

- U osob ve věku 15–24 let je to nejpravděpodobnější, zejména ve srovnání s osobami ve věku 55 let a staršími (91 % oproti 85 %).
- Ti, kteří zřídka nebo nikdy nemají potíže s placením účtů (89 %) si myslí, že je to důležitější, než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi.

Analýza však ilustruje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (95 %) nebo jeden z nejzávažnějších (93 %) problémů, kterým svět čelí, je pravděpodobnější, že si myslí, že tato akce ze strany vlády je důležitá než ti, kteří si nemyslí, že změna klimatu je vážným problémem (81 %). Ukazuje také, že čím vážněji respondenti vnímají změnu klimatu, tím pravděpodobněji si myslí, že je důležité, aby vlády členských států přijaly opatření ke zvýšení spotřeby energie z obnovitelných zdrojů: 93 % lidí, kteří si myslí, že je to velmi vážný problém, si myslí, že je to důležité, ve srovnání s 50 %, kteří tvrdí, že změna klimatu není vážný problém.

QC8_1

Jak důležité je podle vás, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030?

Vláda (NATIONALITY) (% – EU)

	„Důležité“ celkem	Celkem „nedůležité“	Nevím
EU-27	87	10	3
Pohlaví			
Muž	86	12	2
Žena	88	9	3
Věk			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	87	11	2
55+	85	11	4
Vzdělávání (konec)			
—15	85	9	6
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Stále studuje	93	5	2
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	89	9	2
Manažeři	90	9	1
Ostatní bílé obojky	88	10	2
Manuální pracovníci	84	14	2
Osoby v domě	87	10	3
Nezaměstnaní	87	9	4
V důchodu	85	11	4
Studenti	93	5	2
Potíže s placením účtů			
Většinu času	84	12	4
Čas od času	83	14	3
Téměř nikdy/nikdy	89	9	2
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	86	10	4
Nižší střední třída	86	12	2
Střední třída	88	10	2
Vyšší střední třída	91	8	1
Horní třída	93	7	0
Změna klimatu			
Největší problém	95	4	1
Jeden z problémů	93	5	2
Žádný problém	81	15	4
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	50	46	4
Poměrně vážný problém	74	21	5
Velmi vážný problém	93	5	2
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	92	6	2
Žádné	79	17	4

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

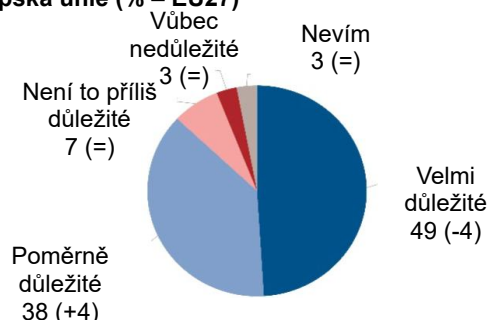
Změna klimatu

Téměř devět z deseti respondentů (87 %, od března do dubna 2021 žádná změna) souhlasí s tím, že je důležité, aby Evropská unie stanovila ambiciózní cíle pro zvýšení množství energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030, přičemž 49 % (-4 p.b.) se domnívá, že je to „velmi důležité“. Naproti tomu 10 % (bez změny) říká, že to není důležité, zatímco 3 % (bez změny) říká, že „nevím“.

Více než sedm z deseti respondentů v každé zemi uvádí, že je důležité, aby Evropská unie stanovila ambiciózní cíle v této oblasti s podílem od 98 % na Maltě a 97 % na Kypru a Portugalsku až po 71 % v Rumunsku a 72 % v Česku a Estonsku.

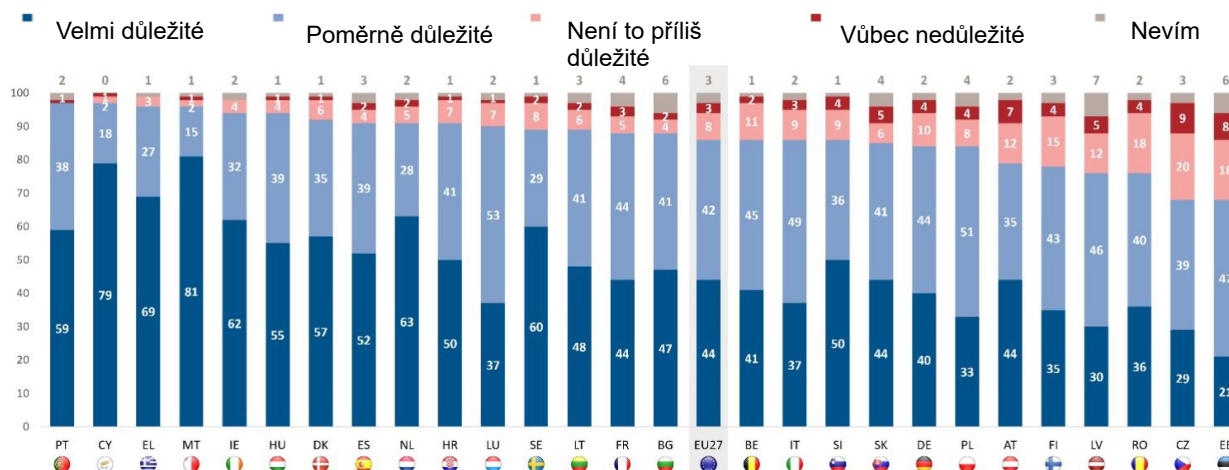
Nejméně tři čtvrtiny respondentů na Maltě (84 %), na Kypru (81 %) a ve Švédsku (76 %) se domnívají, že stanovení ambiciózních cílů v této oblasti je velmi důležité, ve srovnání s 21 % v Estonsku, 33 % v Lotyšsku a 35 % v Česku, kteří si myslí totéž.

Otázka 8.2 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030? Evropská unie (% – EU27)

(Květen/červen 2023
– březen/duben 2021)

Otázka 9.1 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)? (% Vláda (NATIONALITY))

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Trendy na vnitrostátní úrovni od března do dubna 2021³⁷ jsou opět smíšené. Podíl respondentů, kteří se domnívají, že je důležité, aby EU zvýšila množství energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030, vzrostl ve 12 zemích včetně Finska (89 %, +7 p.b.), ale ve 14 zemích včetně Estonska (72 %, -13 p.b.) a Lotyšska (77 %, -10 p.b.) kleslo. V Maďarsku nedošlo ke změně názoru (94 %).

Otázka 8.2 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030?

Evropská unie (%)

		EU-27	FI	MT	IT	DK	FR	SE	HR	PL	EL	CY	LT	NL	HU	IE	DE	ES	PT	LU	SI	BÝ T	AT	BG	RO	SK	CZ	LV	EE
„Důležité“ celkem	Květen/červen 2023	87	89	98	88	94	86	93	93	85	92	97	93	91	94	95	85	92	97	91	90	88	78	82	71	83	72	77	72
	Δ Bře/duben 2021	=	7	5	4	3	3	3	2	2	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼7	▼8	▼8	▼9	▼10
Celkem „nedůležité“	Květen/červen 2023	10	8	2	10	4	10	6	6	12	6	2	5	8	5	3	13	5	1	7	9	11	20	8	24	13	24	14	22
	Δ Bře/duben 2021	=	▼10	=	▼3	▼5	▼1	▼4	▼2	1	=	=	▼3	▼1	=	▼1	3	2	=	1	3	3	6	4	9	7	5	1	7
Nevím	Květen/červen 2023	3	3	0	2	2	4	1	1	3	2	1	2	1	1	2	2	3	2	2	1	1	2	10	5	4	4	9	6
	Δ Bře/duben 2021	=	3	▼5	▼1	2	▼2	1	=	▼3	▼1	▼1	2	=	=	2	▼1	=	2	2	=	1	▼2	3	▼1	1	4	9	6

³⁷ Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. V roce 2021 se jednalo o nový bod, proto neexistuje žádné srovnání v roce 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že více než osm z deseti v každé skupině považuje za důležité, aby EU do roku 2030 zvýšila množství energie z obnovitelných zdrojů. Vysoká celková úroveň dohody znamená, že existuje pouze jeden významný rozdíl: ti, kteří zřídka nebo nikdy nemají potíže s placením účtů (89 %) si myslí, že je to důležitější než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi (83 %).

Z analýzy však vyplývá, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (95 %) nebo jeden z nejzávažnějších (93 %) problémů, jsou pravděpodobněji, že si myslí, že je to důležité, než ti, kteří to neudělali (81 %). Ukazuje také, že čím vážněji respondenti vnímají změnu klimatu, tím pravděpodobněji si myslí, že je důležité, aby EU přijala opatření ke zvýšení využívání energie z obnovitelných zdrojů: 93 % lidí, kteří si myslí, že je to velmi vážný problém, si myslí, že je to důležité, ve srovnání s 51 %, kteří tvrdí, že změna klimatu není vážný problém.

QC8_2 Jak důležité je, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030?

Evropská unie (% – EU)

	„Důležité“ celkem	Celkem „nedůležité“	Nevím
EU-27	87	10	3
Pohlaví			
Muž	85	12	3
Žena	88	9	3
Věk			
15–24	91	7	2
25–39	88	10	2
40–54	86	12	2
55+	86	10	4
Vzdělávání (konec)			
—15	84	9	7
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Stále studuje	92	6	2
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	88	10	2
Manažeři	90	9	1
Ostatní bílé obojky	88	10	2
Manuální pracovníci	84	13	3
Osoby v domě	84	12	4
Nezaměstnaní	88	9	3
V důchodu	85	10	5
Studenti	92	6	2
Potíže s placením účtů			
Většinu času	83	13	4
Čas od času	83	14	3
Téměř nikdy/nikdy	89	9	2
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	86	9	5
Nižší střední třída	85	13	2
Střední třída	87	11	2
Vyšší střední třída	91	8	1
Horní třída	91	9	0
Změna klimatu			
Největší problém	95	4	1
Jeden z problémů	93	5	2
Žádný problém	81	15	4
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	51	44	5
Poměrně vážný problém	74	21	5
Velmi vážný problém	93	5	2
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	92	6	2
Žádné	78	17	5

3. Cíle v oblasti energetické účinnosti

Více než osm z deseti Evropanů si myslí, že je důležité, aby jejich vláda a Evropská unie přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030.

Respondenti byli dotazováni, jak důležité je, aby jejich vláda a Evropská unie přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily).³⁸³⁹

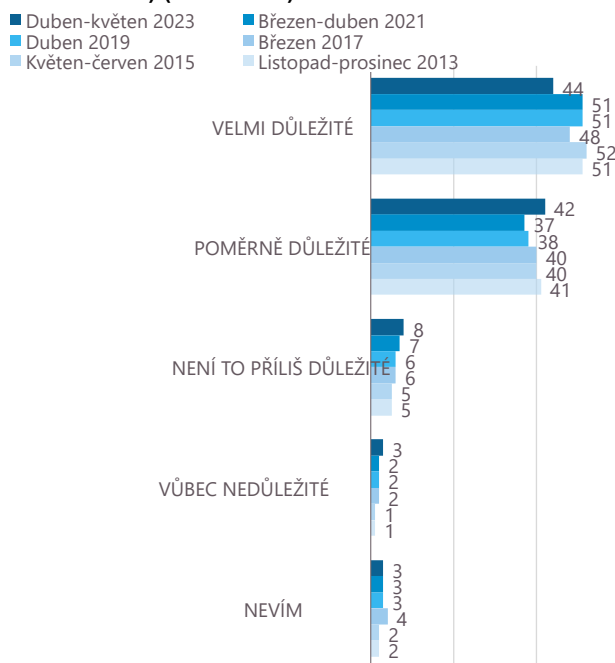
Podstatná většina (86 %, -2 procentní body od března do dubna 2021) se domnívá, že je důležité, aby jejich vláda přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030, přičemž 44 % (-7 procentních bodů) uvedlo, že je to

„velmi důležité“. Na druhou stranu, 11 % (+2 p.b.) si myslí, že to není důležité, zatímco 3 % (=) říkají, že nevědí.

Dlouhodobější trend ukazuje, že podíl, který si myslí, že je to důležité, je nyní na nejnižší úrovni, dva body pod předchozím minimem z března a dubna 2021 a o šest bodů nižší než maxima v letech 2013–2015. Podíl, který považuje za „velmi důležité“ pro národní vládu, je také na své nejnižší úrovni.

Otázka 9.1 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)?

Vláda (NATIONALITY) (% – EU-27)

38 QC9. Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)? QC9.1 Vláda (NATIONALITY); QC9.2 Evropská unie.

39 Znění otázky se od roku 2021 změnilo, kdy bylo důležité, aby následující orgány podpořily zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. tím, že povzbudí lidi, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily). Výsledkem je, že výsledky trendů by měly být interpretovány s opatrností.

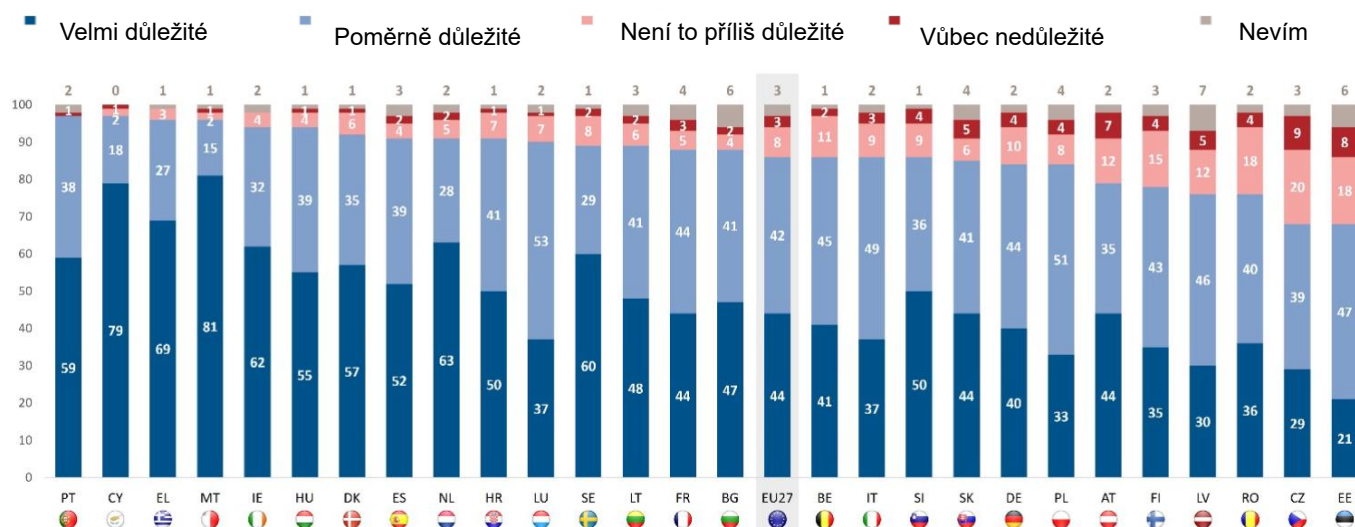
Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Více než dvě třetiny respondentů v každém členském státě se domnívají, že je důležité, aby jejich vláda přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti, přičemž podíl se pohybuje od 97 % na Kypru a Portugalsku a 96 % v Řecku a na Maltě až po 68 % v Estonsku a Česku a 76 % v Lotyšsku a Rumunsku.

Ve 12 zemích nejméně polovina uvádí, že je „velmi důležité“, aby jejich vláda přijala tato opatření, přičemž nejvyšší hodnoty byly zaznamenány na Maltě (81 %), na Kypru (79 %) a v Řecku (69 %). Naproti tomu 21 % v Estonsku, 29 % v Česku a 30 % v Lotyšsku se domnívá, že je to velmi důležité.

Otázka 9.1 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)? (% Vláda (NATIONALITY))

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Vnitrostátní vývoj od března do dubna 2021⁴⁰ ukazuje, že v 18 zemích je nyní méně pravděpodobné, že si respondenti myslí, že je důležité, aby vnitrostátní vláda přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030, přičemž největší pokles byl zaznamenán v Estonsku (68 %, -19 p.b.), Česku (68 %, -14 p.b.) a Rumunsku (76 %, -8 p.b.). Naproti tomu podíl, který považuje za důležitý, se zvýšil v osmi zemích včetně Finska (78 %, +5 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021, -5 procentních bodů ve srovnání s rokem 2019). Ve Francii nedošlo ke změně názoru (88 %).

Otázka 9.1 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. tím, že motivují lidi, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kúpovali elektromobily)?

Vláda (NATIONALITY) (%)

		EU-27	FI	MT	DK	EL	HR	IT	CY	SE	FR	IE	ES	LT	LU	PL	BG	HU	PT	NL	AT	DE	SK	LV	SI	BÝT	RO	CZ	EE
„Důležité“ celkem	Květen/červen 2023	86	78	96	92	96	91	86	97	89	88	94	91	89	90	84	88	94	97	91	79	84	85	76	86	86	76	68	68
	Δ Bře/duben 2021	▼2	5	3	2	1	1	1	1	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼3	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼14	▼19
Celkem „nedůležité“	Květen/červen 2023	11	19	3	7	3	8	12	3	10	8	4	6	8	8	12	6	5	1	7	19	14	11	17	13	13	22	29	26
	Δ Bře/duben 2021	2	▼8	=	▼3	▼1	▼1	=	1	▼2	=	▼1	2	▼2	▼1	2	2	1	=	1	5	5	5	▼1	5	6	10	11	13
Nevím	Květen/červen 2023	3	3	1	1	1	1	2	0	1	4	2	3	3	2	4	6	1	2	2	2	2	4	7	1	1	2	3	6
	Δ Bře/duben 2021	=	3	▼3	1	=	=	▼1	▼2	1	=	2	▼1	3	2	▼1	=	1	2	2	▼1	=	=	7	1	1	▼2	3	6

40 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že více než osm z deseti respondentů v každé skupině si myslí, že je důležité, aby národní vláda přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030. V důsledku této vysoké míry shody existuje jen málo pozoruhodných rozdílů:

- Respondenti ve věku 15–24 let (91 %) si častěji myslí, že je důležité, aby národní vláda přijala opatření, než starší respondenti.
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů, si myslí, že je to důležitější než ti, kteří se potýkají s obtížemi častěji (88 % oproti 83 %).
- Čím vyšší respondent se domnívá, že je na společenském žebříčku, tím pravděpodobnější je, že si myslí, že je to důležité.

Z analýzy vyplývá, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (95 %) nebo jeden z nejzávažnějších (92 %) problémů, kterým svět čelí, je pravděpodobnější, že si myslí, že by měla být přijata opatření, než ti, kteří to neudělali (80 %). Kromě toho, čím vážněji respondenti vnímají změnu klimatu, tím pravděpodobnější je, že si budou myslet, že je důležité, aby vnitrostátní vlády přijaly opatření ke zvýšení spotřeby energie z obnovitelných zdrojů: 92 % lidí, kteří si myslí, že je to velmi vážný problém, si myslí, že je to důležité, ve srovnání s 52 %, kteří tvrdí, že změna klimatu není vážný problém.

Otázka 9_1 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)? Vláda (NATIONALITY)

(% – EU)

	„Důležité“ celkem	Celkem „nedůležité“	Nevím
EU-27	86	11	3
Pohlaví			
Muž	86	12	2
Žena	87	10	3
Věk			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	86	12	2
55+	84	12	4
Vzdělávání (konec)			
—15	84	10	6
16–19	85	13	2
20+	88	10	2
Stále studuje	93	6	1
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	88	10	2
Manažeři	88	11	1
Ostatní bílé obojky	87	11	2
Manuální pracovníci	84	13	3
Osoby v domě	86	11	3
Nezaměstnaní	87	9	4
V důchodu	83	12	5
Studenti	93	6	1
Potíže s placením účtů			
Většinu času	83	13	4
Čas od času	83	14	3
Téměř nikdy/nikdy	88	10	2
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	85	10	5
Nižší střední třída	85	12	3
Střední třída	87	11	2
Vyšší střední třída	90	9	1
Horní třída	91	9	0
Změna klimatu			
Největší problém	95	4	1
Jeden z problémů	92	6	2
Žádný problém	80	16	4
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	52	44	4
Poměrně vážný problém	74	21	5
Velmi vážný problém	92	6	2
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	91	7	2
Žádné	78	18	4

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

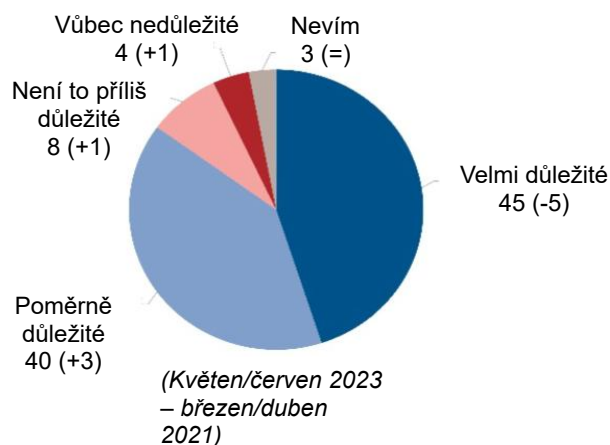
Změna klimatu

Více než osm z deseti respondentů (85 %, -2 procentní body od března do dubna 2021) se domnívá, že je důležité, aby Evropská unie přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030, přičemž 45 % (-5 procentních bodů) uvedlo, že je to „velmi důležité“. O něco více než jeden z deseti (12 %, +2 procentní body) si myslí, že to není důležité pro akty EU, a 3 % (bez změny) tvrdí, že neví.

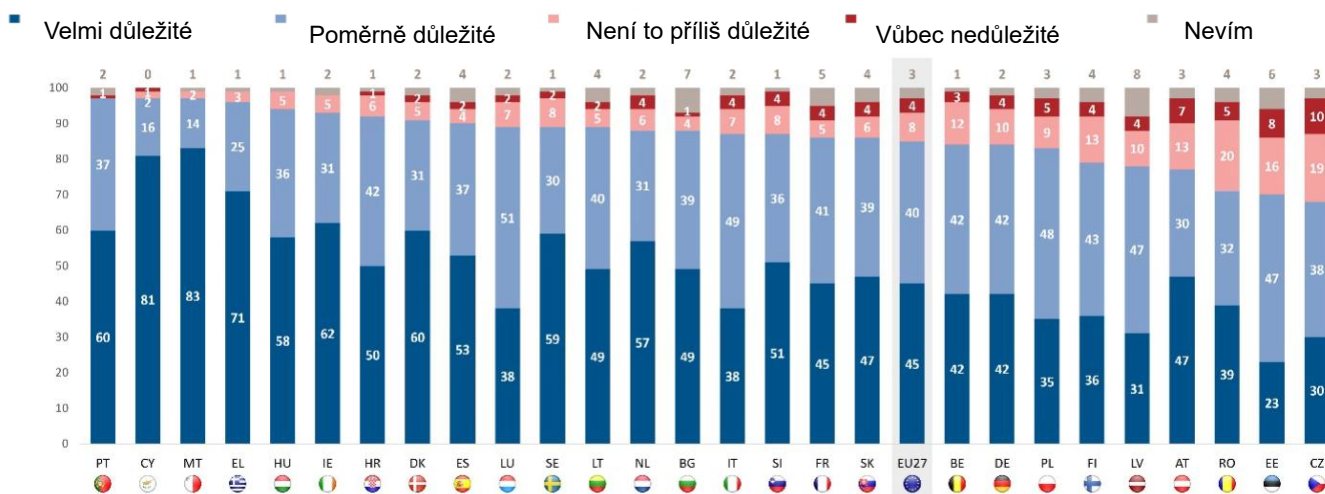
Z vnitrostátní analýzy vyplývá, že více než dvě třetiny respondentů v každém členském státě se domnívají, že je důležité, aby EU v této oblasti přijala opatření. Tento názor je téměř univerzální na Kypru, na Maltě a v Portugalsku (97 % každý) a v Řecku (96 %). Rozšířená je také v Česku (68 %), Estonsku (70 %) a Rumunsku (71 %).

Ve 12 zemích se většina domnívá, že je velmi důležité, aby EU přijala opatření, a to zejména na Maltě (83 %) a na Kypru (81 %). Naproti tomu 23 % v Estonsku, 30 % v Česku a 31 % v Lotyšsku si myslí totéž.

Otázka 9.2 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)? Evropské unii. (% – EU-27)

Otázka 9.2 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)? (% Evropské unie)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Vývoj od března do dubna 2021 je⁴¹ smíšený. V 15 zemích je nyní méně pravděpodobné, že respondenti řeknou, že je důležité, aby EU přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030, přičemž největší pokles byl zaznamenán v Estonsku (70 %, -17 p.b.), v Česku (68 %, -12 p.b.) a v Lotyšsku (78 %, -10 p.b.). Naopak dohoda vzrostla v deseti zemích včetně Dánska (91 %, +5 p.b.), Itálie (87 %, +5 p.b.) a Finska (79 %, +5 p.b.). V Maďarsku (94 %) a ve Francii (86 %) nedošlo ke změně názoru.

Otázka 9.2 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)?

Evropská unie (%)

	EU-27	DK	IT	FI	MT	HR	SE	EL	CY	LU	NL	FR	HU	ES	PT	BG	AT	DE	IE	PL	LT	SK	SI	BÝ T	RO	LV	CZ	EE	
„Důležité“ celkem	Květen/ červen 2023	85	91	87	79	97	92	89	96	97	89	88	86	94	90	97	88	77	84	93	83	89	86	87	84	71	78	68	70
	Δ Bře/duben 2021	▼2	5	5	5	4	2	2	1	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼5	▼6	▼9	▼10	▼12	▼17
Celkem "Nedůležité"	Květen/ červen 2023	12	7	11	17	2	7	10	3	3	9	10	9	5	6	1	5	20	14	5	14	7	10	12	15	25	14	29	24
	Δ Bře/duben 2021	2	▼6	▼4	▼9	▼1	▼2	▼3	▼1	2	▼3	▼2	1	=	2	▼1	1	3	4	1	5	=	4	5	5	10	2	9	11
Nevím	Květen/ červen 2023	3	2	2	4	1	1	1	1	0	2	2	5	1	4	2	7	3	2	2	3	4	4	1	1	4	8	3	6
	Δ Bře/duben 2021	=	1	▼1	4	▼3	=	1	=	▼3	2	1	▼1	=	▼1	2	1	▼1	▼1	2	▼2	4	=	=	1	▼1	8	3	6

41 Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. V roce 2021 se jednalo o nový bod, proto neexistuje žádné srovnání v roce 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza opět ukazuje vysokou míru shody s více než osmi z deseti respondentů v každé skupině, kteří se domnívají, že je důležité, aby EU přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030. V důsledku toho existuje jen málo pozoruhodných rozdílů:

- Respondenti ve věku 15–24 let (91 %) si častěji myslí, že tato akce je důležitá ve srovnání se staršími respondenty.
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů, si myslí, že je to důležitější než ti, kteří se potýkají s obtížemi častěji (88 % oproti 82 %).
- Čím vyšší respondent se domnívá, že je na společenském žebříčku, tím pravděpodobnější je, že si myslí, že je to důležité.

Z analýzy vyplývá, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnějším (94 %) nebo jedním z nejzávažnějších (91 %) problémů, kterým svět čelí, je pravděpodobnější, že si myslí, že je důležité, aby EU přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030, než ti, kteří ji nemají (80 %). Ukazuje také, že čím vážněji respondenti vnímají změnu klimatu, tím je pravděpodobnější, že si budou myslet, že je důležité, aby EU přijala opatření ke zvýšení využívání energie z obnovitelných zdrojů: 92 % respondentů, kteří si myslí, že je to velmi vážný problém, si myslí, že opatření EU je důležitá, ve srovnání s 50 %, kteří tvrdí, že změna klimatu není vážným problémem.

QC9_2

Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)?

Evropská unie (% – EU)

	„Důležité“ celkem	Celkem „nedůležité“	Nevím
EU-27	85	12	3
Pohlaví			
Muž	85	12	3
Žena	86	11	3
Věk			
15–24	91	7	2
25–39	86	12	2
40–54	85	13	2
55+	84	12	4
Vzdělávání (konec)			
—15	84	9	7
16–19	84	13	3
20+	87	11	2
Stále studuje	92	7	1
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	88	11	1
Manažeři	88	11	1
Ostatní bílé obojky	87	11	2
Manuální pracovníci	83	14	3
Osoby v domě	84	13	3
Nezaměstnaní	86	10	4
V důchodu	84	11	5
Studenti	92	7	1
Potíže s placením účtů			
Většinu času	82	15	3
Čas od času	82	15	3
Téměř nikdy/nikdy	88	10	2
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	84	10	6
Nižší střední třída	85	12	3
Střední třída	86	12	2
Vyšší střední třída	90	9	1
Horní třída	91	9	0
Změna klimatu			
Největší problém	94	5	1
Jeden z problémů	91	7	2
Žádný problém	80	16	4
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	50	45	5
Poměrně vážný problém	73	21	6
Velmi vážný problém	92	6	2
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	90	8	2
Žádné	77	18	5

QC10. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícím tvrzením: Měli bychom snížit emise skleníkových plynů na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, například rozšířením zalesněných oblastí, aby bylo hospodářství EU do roku 2050 klimaticky neutrální. (% – EU-27)

4. Klimaticky neutrální Evropa do roku 2050

Téměř devět z deseti Evropanů si myslí, že emise skleníkových plynů by měly být sníženy na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, aby bylo hospodářství EU do roku 2050 klimaticky neutrální.

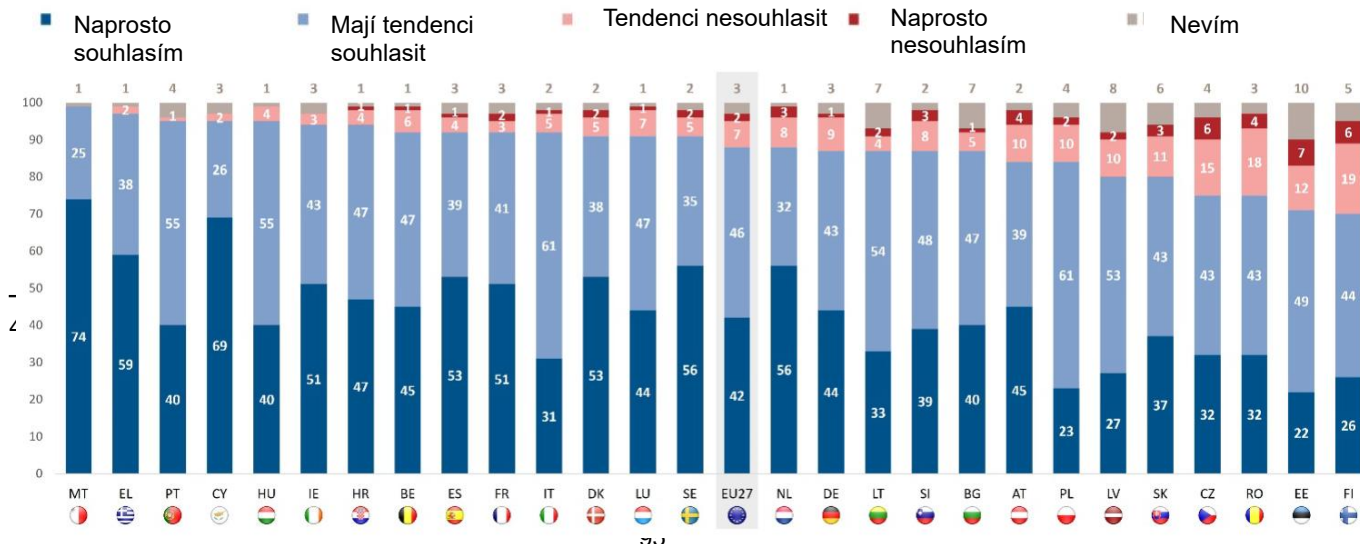
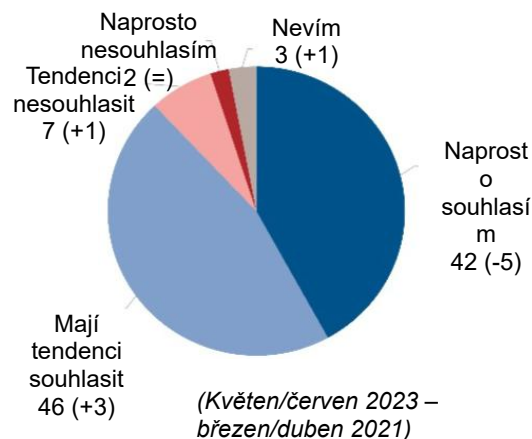
Respondenti byli dotázáni, do jaké míry souhlasili nebo nesouhlasili s tímto tvrzením: „Měli bychom snížit emise skleníkových plynů na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, například rozšířením zalesněných oblastí, aby se hospodářství EU do roku 2050 stalo klimaticky neutrálním.“⁴²

Téměř devět z deseti (88 %, -2 procentní body od března do dubna 2021) s tímto prohlášením souhlasí, přičemž 42 % (-5 procentních bodů) říká, že „zcela souhlasí“. Téměř každý desátý respondent (9 %, +1 p.b.) nesouhlasí, zatímco 3 % (+1 p.b.) tvrdí, že neví.

Na vnitrostátní úrovni se nejméně sedm z deseti respondentů v každé zemi shoduje na tom, že emise skleníkových plynů by měly být sníženy na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, aby se hospodářství EU do roku 2050 stalo klimaticky neutrálním. Úrovně dohod se pohybují od 99 % na Maltě, 97 % v Řecku a 95 % respondentů na Kypru, Maďarsku a Portugalsku až po 70 % ve Finsku, 71 % v Estonsku a 75 % v Česku a Rumunsku.

Existuje devět zemí, kde alespoň polovina všech respondentů s tímto tvrzením zcela souhlasí, přičemž nejvyšší hodnoty byly zaznamenány na Maltě (74 %), na Kypru (69 %) a v Řecku (59 %). Na druhém konci stupnice 22 % v Estonsku, 23 % v Polsku a 26 % ve Finsku naprosto souhlasí.

QC10. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícím tvrzením: Měli bychom snížit emise skleníkových plynů na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, například rozšířením zalesněných oblastí, aby bylo hospodářství EU do roku 2050 klimaticky neutrální.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Na vnitrostátní úrovni se shoda, že „měli bychom snížit emise skleníkových plynů na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, například rozšířením zalesněných oblastí, učinit hospodářství EU klimaticky neutrálním do roku 2050“, poklesla v 19 členských státech,⁴³ zejména v Estonsku (71 %, -18 p.b. ve srovnání s rokem 2021, -14 procentních bodů ve srovnání s rokem 2019), v Česku (75 %, -12 p.b.), v Polsku (84 %, -8 p.b.) a na Slovensku (80 %, -8 p.b.). Naproti tomu míra dohody vzrostla v šesti zemích včetně Řecka (97 %, +5 p.b.) a v Irsku (94 %) a ve Francii (92 %).

QC10 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícím tvrzením: Měli bychom snížit emise skleníkových plynů na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, například rozšířením zalesněných oblastí, aby bylo hospodářství EU do roku 2050 klimaticky neutrální.

(%)

		EU-27	EL	MT	IT	DK	CY	SE	IE	FR	BÝ T	HR	HU	AT	BG	SI	ES	DE	PT	RO	LT	LU	NL	FI	LV	PL	SK	CZ	EE
„Souhlasím“ celkem	Květen/červen 2023	88	97	99	92	91	95	91	94	92	92	94	95	84	87	87	92	87	95	75	87	91	88	70	80	84	80	75	71
	Δ Bře/duben 2021	▼2	5	4	3	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼18
Celkem „Nesouhlasím“	Květen/červen 2023	9	2	6	7	2	7	3	5	7	5	4	14	6	11	5	10	1	22	6	8	11	25	12	12	14	21	19	
	Δ Bře/duben 2021	1	▼3	▼3	▼4	▼2	▼1	▼3	▼3	▼1	=	1	1	1	1	1	2	3	=	5	▼2	4	4	=	▼1	6	5	8	8
Nevím	Květen/červen 2023	3	1	1	2	2	3	2	3	3	1	1	1	2	7	2	3	3	4	3	7	1	1	5	8	4	6	4	10
	Δ Bře/duben 2021	1	▼2	▼1	1	1	=	2	3	1	1	=	=	=	1	1	1	1	4	▼1	7	1	1	5	8	2	3	4	10

⁴³ Ve srovnání s rokem 2021 se metodika použitá k provedení průzkumu zcela lišila v BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE a částečně v EL, MT, NL, SI, SK. Tam, kde jsou rozdíly významné, bylo přidáno srovnání s výsledky za rok 2019.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

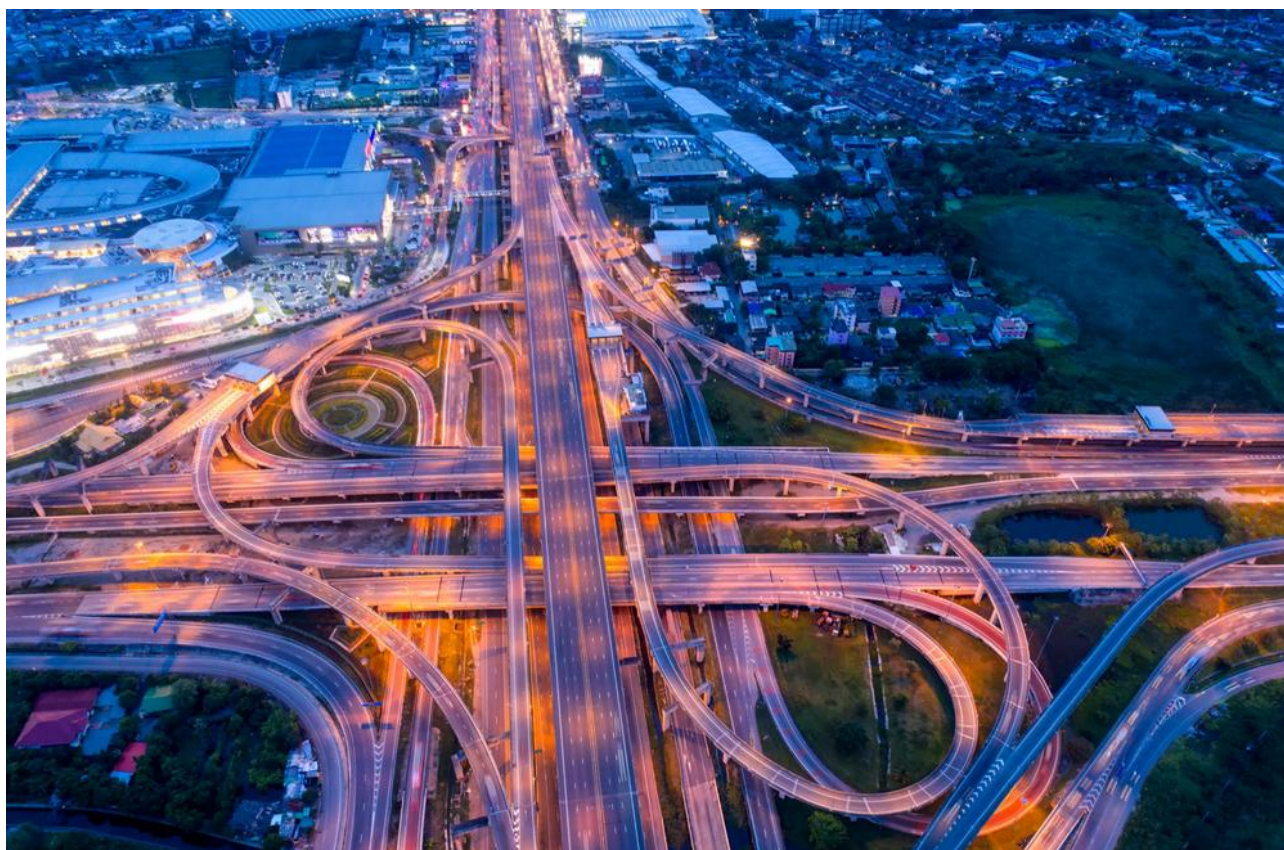
Socio-demografická analýza ukazuje, že více než osm z deseti respondentů v každé skupině souhlasí s tím, že emise skleníkových plynů by měly být sníženy na minimum a zároveň kompenzovány zbývající emise, například zvýšením zalesněných oblastí, aby se hospodářství EU do roku 2050 stalo klimaticky neutrálním.

V základních sociodemografických skupinách nejsou žádné významné rozdíly. Z analýzy však vyplývá, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (96 %) nebo jeden z nejzávažnějších (94 %) problémů, kterým svět čelí, je pravděpodobněji, že si myslí, že je to důležité, než ti, kteří ji nemají (83 %). Ukazuje také, že čím vážněji respondenti vnímají změnu klimatu, tím pravděpodobněji je, že se dohodnou: 94 % lidí, kteří si myslí, že jde o velmi vážný problém, se shoduje s 76 %, kteří si myslí, že je to poměrně vážný problém, a 59 % si myslí, že změna klimatu není vážným problémem.

QC10 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícím tvrzením: Měli bychom snížit emise skleníkových plynů na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, například rozšířením zalesněných oblastí, aby bylo hospodářství EU do roku 2050 klimaticky neutrální. (% – EU)

	„Souhlasím“ celkem	Celkem „Nesouhlasím“	Nevím
EU-27	88	9	3
Pohlaví			
Muž	88	10	2
Žena	89	8	3
Věk			
15–24	92	6	2
25–39	89	9	2
40–54	89	9	2
55+	86	9	5
Vzdělávání (konec)			
—15	88	6	6
16–19	87	11	2
20+	90	8	2
Stále studuje	94	4	2
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	88	10	2
Manažeři	91	8	1
Ostatní bílé obojky	90	9	1
Manuální pracovníci	87	11	2
Osoby v domě	87	10	3
Nezaměstnaní	88	8	4
V důchodu	86	8	6
Studenti	94	4	2
Potíže s placením účtů			
Většinu času	86	11	3
Čas od času	85	12	3
Téměř nikdy/nikdy	89	8	3
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	87	8	5
Nižší střední třída	88	9	3
Střední třída	89	9	2
Vyšší střední třída	90	9	1
Horní třída	87	11	2
Změna klimatu			
Největší problém	96	3	1
Jeden z problémů	94	4	2
Žádný problém	83	13	4
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	59	36	5
Poměrně vážný problém	76	19	5
Velmi vážný problém	94	4	2
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	93	5	2
Žádné	80	15	5

V. EU A ENERGETICKÁ KRIZE

1. Reakce EU a členských států na energetickou krizi z hlediska politiky zelené energie

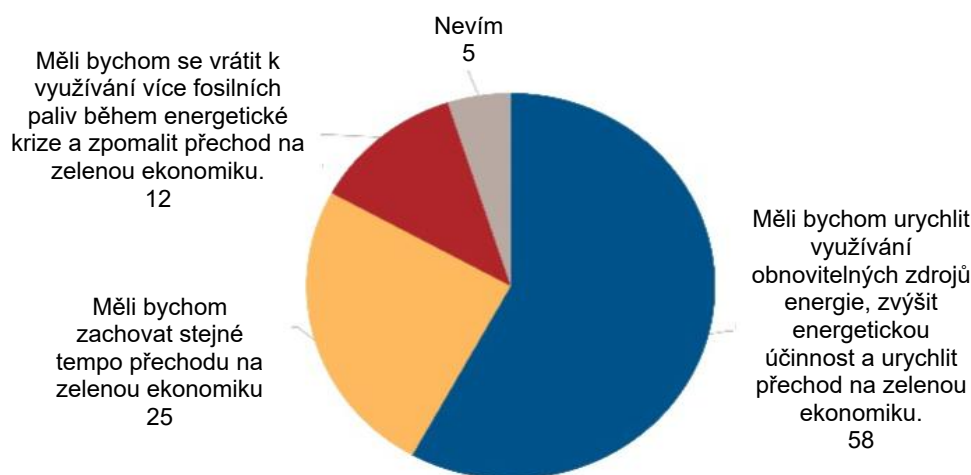
Většina Evropanů se domnívá, že přechod na zelenou ekonomiku by měl být urychlen.

Respondenti byli požádáni, aby zvážili nárůst cen energií a omezení dodávek plynu v důsledku opatření Ruska a uvedli, jak se domnívají, že by EU a členské státy měly reagovat, pokud jde o politiku zelené energie⁴⁴.

Téměř šest z deseti (58 %) si myslí, že je třeba urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku. Čtvrtina (25 %) se domnívá, že tempo transformace by mělo být zachováno, zatímco 12 % se domnívá, že během energetické krize by mělo být použito více fosilních paliv a přechod na zelenou ekonomiku se zpomalil.

Na vnitrostátní úrovni panují značné rozdíly v tom, že využívání obnovitelných zdrojů energie by mělo být urychleno, zvýšena energetická účinnost a zrychlen přechod na zelenou ekonomiku. Podíly se pohybují od 84 % na Maltě, 77 % v Portugalsku a 76 % na Kypru po 30 % v Estonsku, 33 % v Česku a 34 % v Bulharsku. Nižší úrovně shody jsou obecně zjištěny mezi respondenty ve východních oblastech EU.

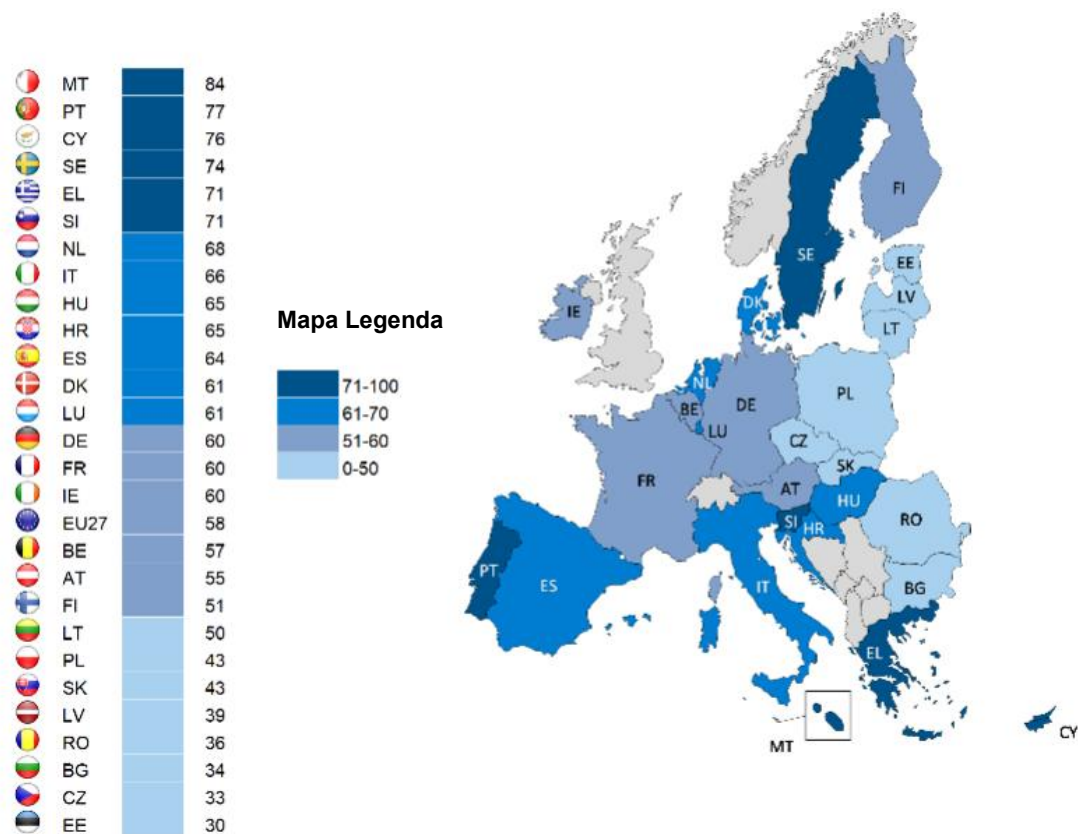
QC11 Jak by EU a její členské státy měly reagovat, pokud jde o politiku zelené energie, s nárůstem cen energií a omezeními dodávek plynu v důsledku opatření Ruska? (% – EU-27)

(Květen/červen 2023)

44 QC11. Jak by měla EU a její členské státy reagovat, pokud jde o politiku zelené energie, s nárůstem cen energií a omezeními dodávek plynu v důsledku opatření Ruska?

QC11. Jak by měla EU a její členské státy reagovat, pokud jde o politiku zelené energie, s nárůstem cen energií a omezeními dodávek plynu v důsledku opatření Ruska? (% – Měli bychom urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

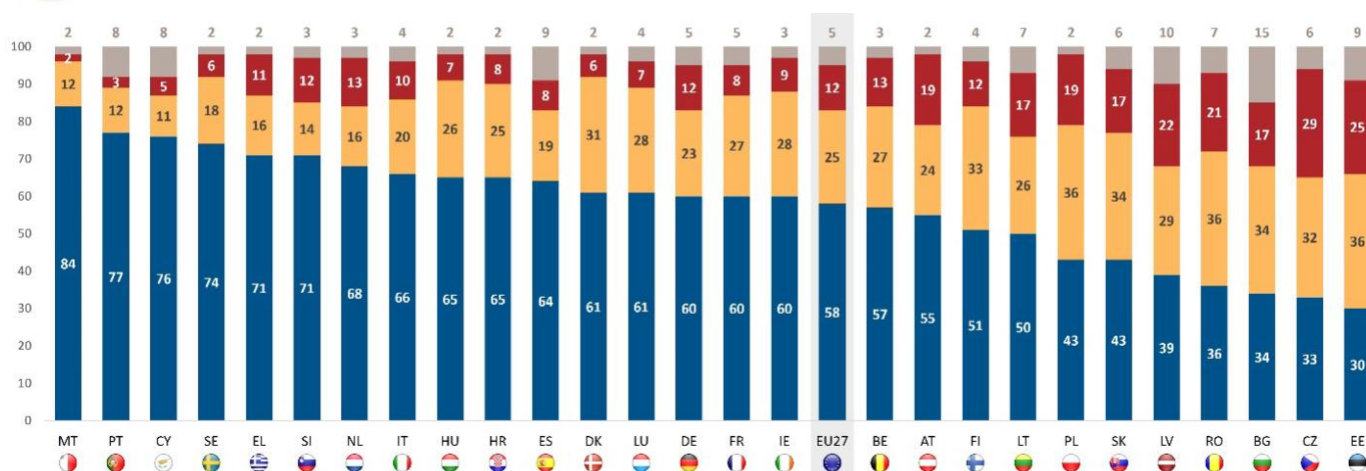
Ve 24 členských státech se respondenti s největší pravděpodobností domnívají, že přechod na zelenou ekonomiku by měl být urychlen, což by zvýšilo využívání obnovitelných zdrojů energie a zvýšilo energetickou účinnost, a alespoň ve 20 zemích to takto uvažuje polovina. Tento názor je nejrozšířenější na Maltě (84 %), Portugalsku (77 %) a na Kypru (76 %) a je nejméně běžný v Estonsku (30 %), Česku (33 %) a Bulharsku (34 %).

V Estonsku je nejčastější odpovědí, že vzhledem k okolnostem by tempo ekologické transformace mělo být zachováno (36 %). Tento názor zastávají také nejméně tři z deseti respondentů v Rumunsku a Polsku (36 %), Bulharsku a Slovensku (po 34 %), Finsku (33 %) a Česku (32 %).

Stanovisko je rozděleno v Rumunsku (36 % zrychlení oproti 36 % udržované tempo) a Bulharsku (34 % zrychluje oproti 34 % tempo). Existují čtyři země, kde se nejméně jedna z pěti domnívá, že vzhledem k okolnostem by mělo být použito více fosilních paliv a ekologická transformace se zpomalila: Česko (29 %), Estonsko (25 %), Lotyšsko (22 %) a Rumunsko (21 %).

QC11. Jak by měla EU a její členské státy reagovat, pokud jde o politiku zelené energie, s nárůstem cen energií a omezeními dodávek plynu v důsledku opatření Ruska? (%)

- Měli bychom urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku.
- Měli bychom zachovat stejné tempo přechodu na zelenou ekonomiku
- Měli bychom se vrátit k využívání více fosilních paliv během energetické krize a zpomalit přechod na zelenou ekonomiku.
- Nevím

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že většina v každé skupině se domnívá, že je třeba urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku. To také odhaluje následující rozdíly:

- Respondenti ve věku 15–54 let častěji než respondenti ve věku 55 let a starší si myslí, že by ekologická transformace měla být urychlena. Například 64 % lidí ve věku 15–24 let si to myslí, ve srovnání s 54 % osob ve věku 55 let a starších.
- Respondenti, kteří ukončili školní docházku ve věku 20 let nebo starší (64 %) s větší pravděpodobností uvažují tímto způsobem než ti, kteří dokončili školní docházku ve věku 15 let nebo mladší.
- Studenti (72 %) a manažeři (67 %) s největší pravděpodobností uvažují tímto způsobem, zejména ve srovnání s nezaměstnanými (50 %).
- Respondenti, kteří se považují za vyšší střední třídu (74 %) s největší pravděpodobností uvažují tímto způsobem, zejména ve srovnání s těmi, kteří se považují za součást dělnické třídy (52 %).

Analýza také ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (77 %) nebo jeden z nejzávažnějších (70 %) problémů, kterým svět čelí, je pravděpodobněji, že si myslí, že by ekologická transformace měla být urychlena, než ti, kteří se domnívají, že to není vážný problém (47 %).

Kromě toho respondenti, kteří považují změnu klimatu za velmi závažný problém (67 %), si mnohem pravděpodobněji myslí, že by ekologická transformace měla být urychlena, než ti, kteří považují změnu klimatu za méně závažnou. Respondenti, kteří podnikli osobní kroky v boji proti změně klimatu, si myslí, že by ekologická transformace měla být urychlena, než respondenti, kteří nepřijali žádná opatření (67 % oproti 43 %).

QC11 Jak by EU a její členské státy měly reagovat, pokud jde o politiku zelené energie, s nárůstem cen energií a omezeními dodávek plynu v důsledku opatření Ruska? (% – EU)

	Měli bychom urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku.	Měli bychom zachovat stejné tempo přechodu na zelenou ekonomiku	Měli bychom se vrátit k využívání více fosilních paliv během energetické krize a zpomalit přechod na zelenou ekonomiku.
EU-27	58	25	12
Pohlaví			
Muž	58	26	12
Žena	59	24	11
Věk			
15–24	64	24	8
25–39	62	24	10
40–54	60	25	11
55+	54	25	14
Vzdělávání (konec)			
—15	51	23	15
16–19	55	27	13
20+	64	23	10
Stále studuje	72	19	6
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	61	24	11
Manažeři	67	23	8
Ostatní bílé obojky	61	25	11
Manuální pracovníci	55	27	13
Osoby v domě	52	26	12
Nezaměstnaní	50	29	14
V důchodu	54	24	15
Studenti	72	19	6
Potíže s placením účtů			
Většinu času	57	21	15
Čas od času	54	27	13
Téměř nikdy/nikdy	61	24	11
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	52	26	13
Nižší střední třída	54	27	14
Střední třída	61	25	11
Vyšší střední třída	74	16	9
Horní třída	62	24	10
Změna klimatu			
Největší problém	77	16	5
Jeden z problémů	70	21	6
Žádný problém	47	29	17
Vnímání změny klimatu			
Žádný vážný problém	22	28	41
Poměrně vážný problém	34	39	19
Velmi vážný problém	67	22	7
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu			
Ano	67	21	8
Žádné	43	32	18

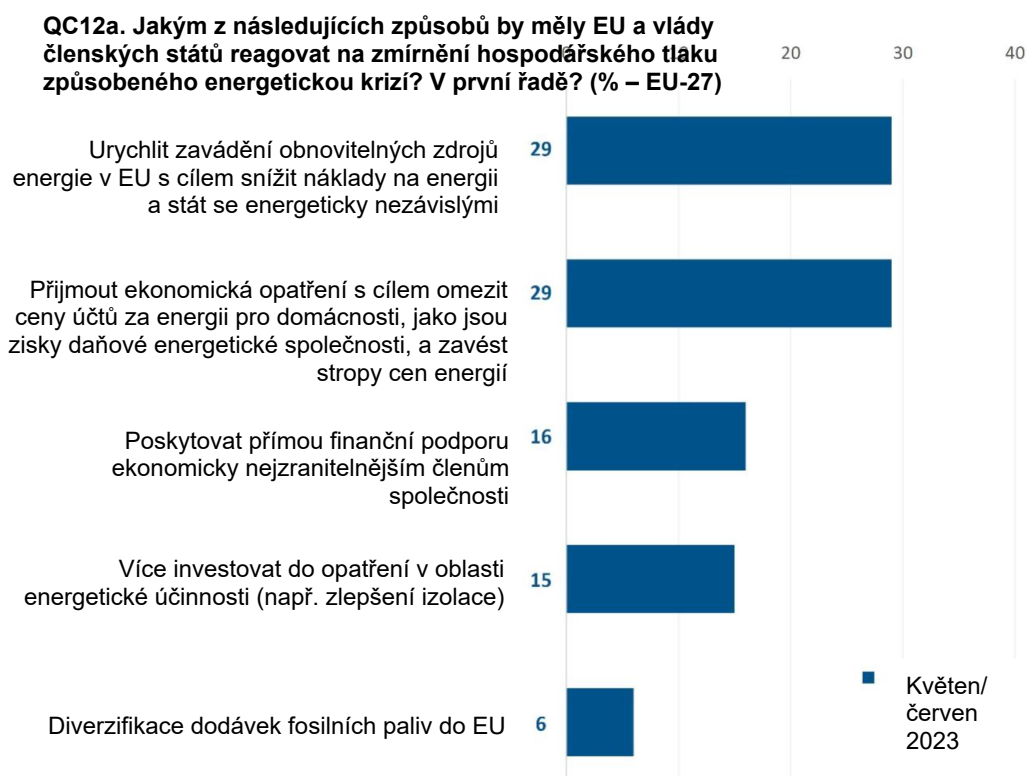
2. Opatření EU a členských států ke zmírnění hospodářského tlaku

Urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU a přijetí ekonomických opatření k omezení cen účtů za energii pro domácnosti jsou opatření upřednostňovaná Evropany ke zmírnění ekonomického tlaku způsobeného energetickou krizí.

Respondenti dostali seznam pěti možností a dotázali se, jak se domnívají, že by EU a vlády členských států měly reagovat na zmírnění ekonomického tlaku způsobeného energetickou krizí⁴⁵. Níže uvedené výsledky představují první odpověď.

Téměř tři z deseti (29 %) uvádějí, že EU a členské státy by měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU, aby se snížily náklady na energii a staly se energeticky nezávislymi, a stejný podíl uvádí, že tyto orgány by měly přijmout ekonomická opatření k omezení cen za energii pro domácnosti, jako je zdanění zisků energetických společností a stanovení stropů cen energie.

(16 %) nebo více investuje do opatření v oblasti energetické účinnosti (např. zlepšení izolace) (15 %). Více než jeden z dvaceti (6 %) si myslí, že by EU a členské státy měly diverzifikovat dodávky fosilních paliv do EU.

Více než jeden z deseti podporuje přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti

⁴⁵ QC12a. Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě?

Přijetí ekonomických opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako je zdanění zisků energetických společností a stanovení stropů cen energie, je nejmínějším opatřením ve 13 zemích a řadí se mezi tři nejlepší v každém členském státě. Nejčastěji se jí zmiňují v Rakousku (39 %), v Česku (37 %) a v Nizozemsku (35 %) a nejméně v Maďarsku (20 %), na Kypru (21 %) a ve Švédsku (22 %).

Ve Francii přijetí ekonomických opatření k omezení cen za energii pro domácnosti je na prvním místě rovnocenná urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů, aby se snížily náklady na energii a staly se energeticky nezávislymi (každá o 27 %).

Ve 12 členských státech respondenti nejčastěji uvádějí, že zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU by mělo být urychleno, aby se snížily náklady na energii a staly se energeticky nezávislymi, a to zejména ve Švédsku (51 %), Portugalsku (42 %) a Finsku (37 %). Naopak je nejméně pravděpodobné, že budou zmíněny v Bulharsku (15 %), Rumunsku a Lotyšsku (19 % každé z nich). Tato akce se řadí mezi první tři v 25 zemích.

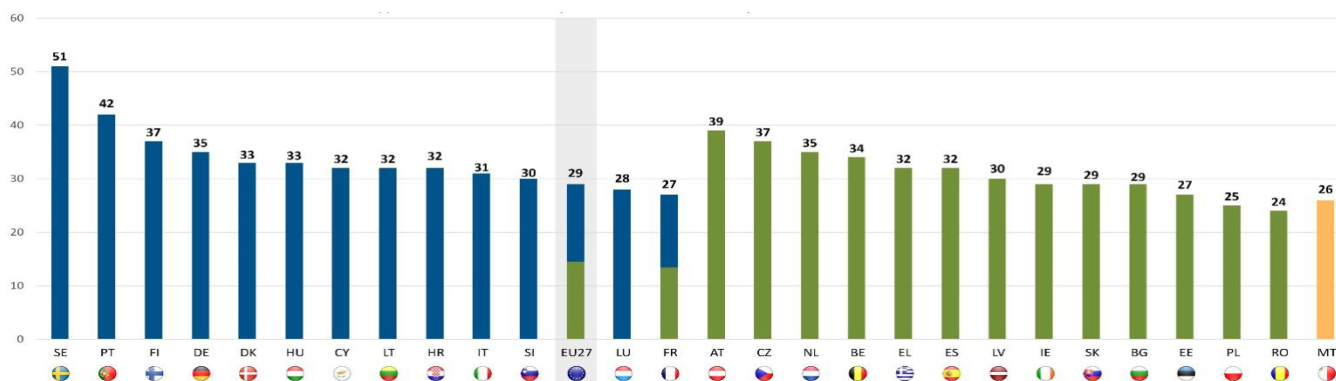
Poskytování přímé finanční podpory ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti je nejvíce zmiňovanou akcí na Maltě (26 %) a celkově se řadí mezi tři nejlepší ve 23 zemích. Respondenti v Bulharsku (25 %), v Irsku, na Kypru a v Řecku (24 % z nich) ho také široce zmiňují, ale nejméně jej zmiňují respondenti v Portugalsku, Itálii a Česku (všech 12 %).

Větší investice do opatření v oblasti energetické účinnosti jsou jedinou další akcí, která se řadí mezi tři nejlepší v každé zemi. Investice jsou nejčastěji uváděny v Rumunsku (22 %), Maďarsku a Francii (obě 21 %) a na Maltě (20 %) a nejméně se uvádějí ve Finsku (8 %).

Existují čtyři země, kde alespoň jedna z deseti zmiňuje diverzifikaci dodávek fosilních paliv do EU: Polsko (12 %),

QC12a. Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě? (% – nejmínějším odpověď podle jednotlivých zemí)

- Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislymi
- Přijmout ekonomická opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňové energetické společnosti, a zavést stropy cen energií
- Poskytovat přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti

Rumunsko (11 %), Estonsko a Česko (oba 10 %).

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC12a. Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě? (%)

	EU-27	BÝT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislý	29	28	15	20	33	35	22	26	26	25	27	32	31	32	19	32	28	33	25	31	30	23	42	19	30	23	37	51
Přijmout ekonomická opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňových energetických společností, a zavést stropy cen energií	29	34	29	37	24	28	27	29	32	32	27	26	30	21	30	27	26	20	23	35	39	25	26	24	24	29	34	22
Poskytovat přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti	16	17	25	12	18	15	16	24	24	18	15	18	12	24	23	20	23	20	26	14	13	22	12	21	23	18	16	13
Více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti (např. zlepšení izolace)	15	14	19	16	14	10	17	13	12	14	21	18	16	12	14	14	13	21	20	14	9	14	9	22	15	19	8	9
Diverzifikace dodávek fosilních paliv do EU	6	5	5	10	6	6	10	7	4	5	4	5	8	5	7	2	7	5	6	3	6	12	3	11	5	7	2	2
Ostatní (spontánní)	1	0	0	0	1	2	1	0	0	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	1	2	0	0	1	1	1	0	1
Nevím	4	2	7	5	4	4	7	1	2	5	5	1	2	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	2	2	3	3	2

Sociodemografická analýza ilustruje tyto významné rozdíly:

- U osob ve věku 15–24 let (24 %) je méně pravděpodobné, že než starší respondenti, a zejména ti ve věku 40–54 let (31 %), si myslí, že by EU a vlády členských států měly přijmout ekonomická opatření k omezení cen účtů za energii pro domácnosti.
- Respondenti, kteří dokončili vzdělávání ve věku 20 let nebo starší, si nejčastěji myslí, že by vlády EU a členských států měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie (35 %), ale je nejméně pravděpodobné, že si vlády budou myslet, že by vlády měly přijmout ekonomická opatření k omezení cen za energii pro domácnosti (26 %).
- Manažeři (38 %) si myslí, že by EU a vlády členských států měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie, zejména ve srovnání s osobami v domácnosti (25 %).
- Čím méně obtíží mají respondenti placení účtů, tím je pravděpodobnější, že urychlí zavádění obnovitelných zdrojů energie, a tím menší je pravděpodobnost, že budou zmiňovat poskytování přímé finanční podpory ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti. Například 31 %, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů, tvrdí, že zavádění obnovitelných zdrojů energie by mělo být urychleno, ve srovnání s 24 %, kteří mají problémy většinou.
- Čím vyšší se respondent staví na společenském žebříčku, tím pravděpodobnější je, že si myslí, že by EU a národní vlády měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie, ale tím menší je pravděpodobnost, že si vlády budou myslet, že by vlády měly přijmout ekonomická opatření k omezení cen za energii pro domácnosti.

Analýza také ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (37 %) nebo jeden z nejzávažnějších (35 %) problémů, kterým svět čelí, častěji zmiňují urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie než ti, kteří si nemyslí, že je to problém (24 %). Čím závažnější problém vnímají respondenti, tím pravděpodobnější je, že si myslí, že by EU a vlády členských států měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC12a Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě? (% – EU)

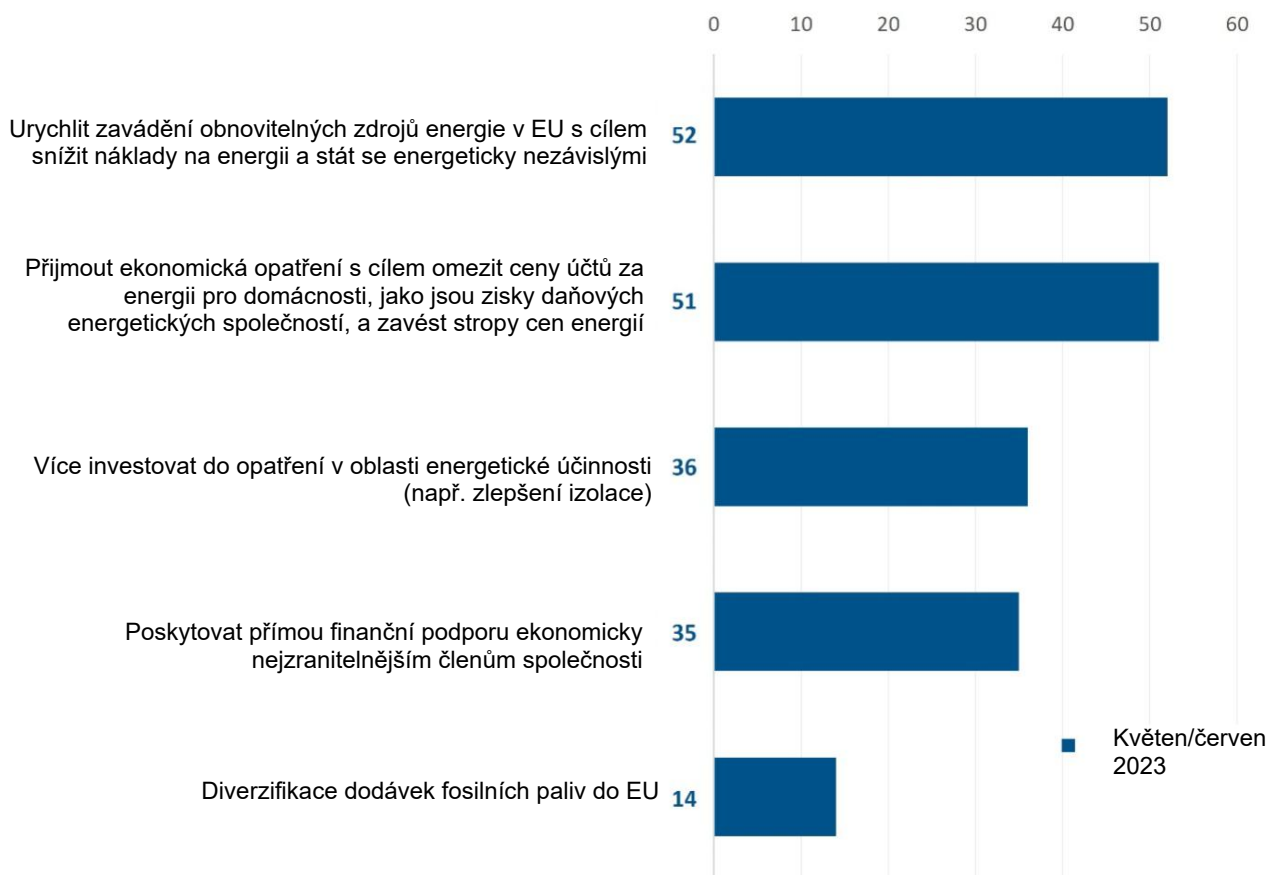
	Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislými	Diverzifikace dodávek fosilních paliv do EU	Více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti (např. zlepšení izolace)	Přijmout ekonomická opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňových energetických společností, a zavést stropy cen energií	Poskytovat přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti	Ostatní (spontánní)	Nevím
EU-27	29	6	15	29	16	1	4
Pohlaví							
Muž	29	7	15	29	16	1	3
Žena	29	6	15	28	17	1	4
Věk							
15–24	31	6	17	24	19	0	3
25–39	33	6	14	28	16	1	2
40–54	30	7	14	31	16	0	2
55+	26	6	15	29	17	1	6
Vzdělávání (konec)							
—15	23	8	13	31	15	1	9
16–19	26	6	15	31	17	1	4
20+	35	6	16	26	15	0	2
Stále studuje	35	5	16	24	17	0	3
Socioprofesionální kategorie							
Samostatně výdělečně činné	31	8	14	30	14	1	2
Manažeři	38	6	14	27	14	0	1
Ostatní bílé obojky	31	7	16	27	16	1	2
Manuální pracovníci	26	6	14	32	18	1	3
Osoby v domě	25	6	16	29	16	1	7
Nezaměstnaní	27	5	16	27	19	1	5
V důchodu	26	5	15	29	17	1	7
Studenti	35	5	16	24	17	0	3
Potíže s placením účtů							
Většinu času	24	5	14	30	22	0	5
Čas od času	26	7	15	30	17	1	4
Téměř nikdy/nikdy	31	6	15	28	16	1	3
Zvažte příslušnost k							
Dělnická třída	24	6	14	30	19	1	6
Nižší střední třída	26	7	15	29	18	1	4
Střední třída	30	6	16	29	15	1	3
Vyšší střední třída	42	5	14	24	14	0	1
Horní třída	41	5	17	20	15	1	1
Změna klimatu							
Největší problém	37	4	15	26	16	0	2
Jeden z problémů	35	5	14	29	15	0	2
Žádný problém	24	8	15	29	18	1	5
Vnímání změny klimatu							
Žádný vážný problém	13	13	12	33	19	4	6
Poměrně vážný problém	20	9	16	29	19	1	6
Velmi vážný problém	33	5	15	28	16	0	3
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu							
Ano	33	5	15	29	15	1	2
Žádné	23	8	15	28	19	1	6

V následné otázce měli respondenti možnost poskytnout další odpovědi. Níže uvedené výsledky podrobně popisují celkovou odpověď na tuto otázku (první a následné odpovědi).

O něco více než polovina všech respondentů se domnívá, že EU a členské státy by měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU, aby snížily náklady na energii a staly se energeticky nezávislými (52 %) nebo přijaly ekonomická opatření k omezení cen za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňových energetických společností a stanovení stropů cen energie (51 %).

Více než jedna třetina je pro větší investice do opatření v oblasti energetické účinnosti (36 %) nebo pro poskytnutí přímé finanční podpory ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti (35 %). Více než jeden z deseti (14 %) se domnívá, že by EU a členské státy měly diverzifikovat dodávky fosilních paliv do EU.

QC12T. Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě? A pak? (% – EU-27)

Podíváme-li se na vnitrostátní výsledky všech opatření, která by podle názoru respondentů měla být přijata, ukazuje se, že urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislymi a přijmout ekonomická opatření k omezení cen za energii pro domácnosti jsou jedinou možností, která je v každé zemi na prvním místě.

Ve 13 zemích, které urychlují zavádění obnovitelných zdrojů energie, je nejvíce zmiňovanou akcí a řadí se mezi tři největší akce v 25 zemích. Nejčastěji je zmiňována Švédskem (74 %), Dánskem a Portugalskem (oba 62 %) a nejméně zmíněna v Bulharsku (33 %), Estonsku (36 %) a Lotyšsku (38 %).

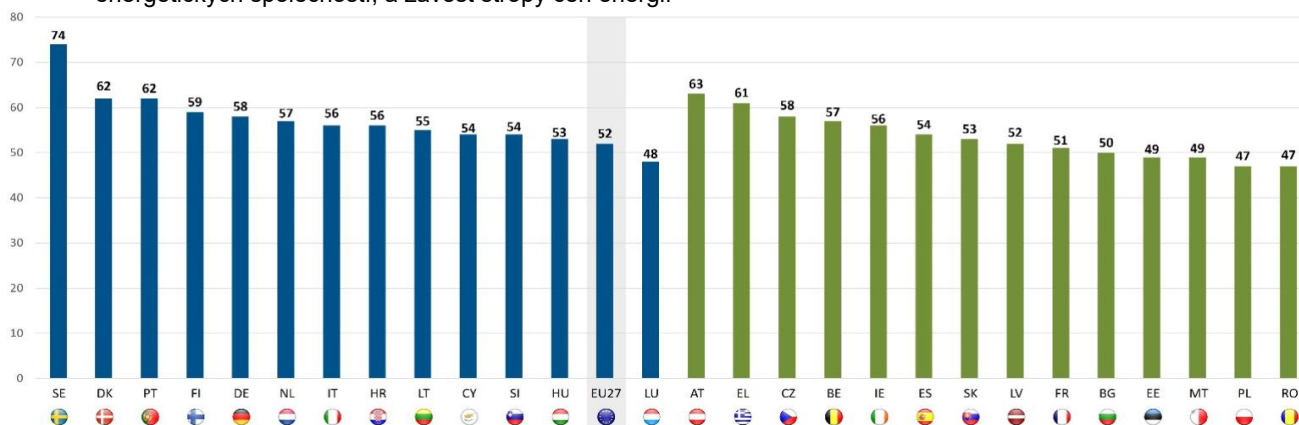
Přijetí ekonomických opatření k omezení cen účtů za energii pro domácnosti je nejmínějším opatřením ve 14 členských státech a celkově se řadí mezi první tři v 26 zemích. Nejčastěji ji zmiňují respondenti v Rakousku (63 %), Řecku (61 %) a Česku (58 %) a nejméně uvádějí respondenti v Maďarsku (39 %), Švédsku (42 %) a Slovinsku a na Kypru (oba 43 %).

(28 %), Švédsku (30 %) a Francii a Česku (v každém případě 31 %).

Diverzifikaci dodávek fosilních paliv do EU nejčastěji zmiňují respondenti v Polsku, Rumunsku (v obou případech 23 %) a v Česku (19 %) a nejméně uvádějí respondenti v Litvě (6 %), Řecku (8 %) a Francii a Finsku (oba 9 %). Toto opatření se neobjevuje mezi prvními třemi v žádném členském státě.

QC12T Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě? A pak? (% – nejmínějším odpověď podle jednotlivých zemí)

- Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislymi
- Přijmout ekonomická opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňových energetických společností, a zavést stropy cen energií

Maďarsko (52 %) je jedinou zemí, kde se nejméně polovina domnívá, že by EU a vnitrostátní vlády měly více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti, následované 44 % respondentů ve Francii a 42 % na Maltě. Na druhém konci stupnice 22 % v Rakousku a 27 % v Portugalsku a Řecku tuto možnost zmiňují. Větší investice do energetické účinnosti jsou ve 13 zemích na druhém nebo třetím místě.

Poskytování přímé finanční podpory ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti je druhou nebo třetí nejvíce zmiňovanou akcí ve 20 členských státech. Řecko (53 %) je jedinou zemí, kde alespoň polovina zmiňuje tuto akci, následovaná 49 % respondentů v Bulharsku a 48 % v Lotyšsku. Tato akce je nejméně zmiňována v Itálii

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC12T Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě? A pak? (%)

	EU-27	BÝT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislý	52	51	33	44	62	58	36	48	49	45	50	56	56	54	38	55	48	53	48	57	55	44	62	40	54	43	59	74
Přijmout ekonomická opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňových energetických společností, a zavést stropy cen energií	51	57	50	58	45	48	49	56	61	54	51	52	55	43	52	45	46	39	49	53	63	47	45	47	43	53	56	42
Více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti (např. zlepšení izolace)	36	36	40	35	37	32	38	34	27	33	44	40	36	31	31	39	36	52	42	40	22	33	27	41	39	41	31	38
Poskytovat přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti	35	37	49	31	32	33	37	45	53	39	31	40	28	47	48	42	46	43	46	35	36	42	33	41	44	38	32	30
Diverzifikace dodávek fosilních paliv do EU	14	13	12	19	13	14	18	13	8	14	9	10	17	10	15	6	17	10	13	9	16	23	15	23	12	15	9	10
Ostatní (spontánní)	1	0	0	0	2	3	3	0	0	1	1	1	1	0	2	1	1	0	0	1	4	0	1	1	1	2	0	1
Nevím	4	2	7	5	4	4	7	2	1	5	5	1	3	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	3	2	3	3	2

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza všech odpovědí dokládá následující:

- U osob starších 55 let je méně pravděpodobné, že než mladší respondenti si myslí, že by EU a vlády členských států měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU, aby snížily náklady na energii a staly se energeticky nezávislémi, a to zejména ve srovnání s těmi ve věku 25–39 let (47 % oproti 58 %).
- Čím déle respondent zůstane ve vzdělávání, tím pravděpodobnější je, že si budou myslet, že by EU a vnitrostátní vlády měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU, nebo že by do opatření v oblasti energetické účinnosti mělo být investováno více. Například 58 % osob, které dokončily vzdělávání ve věku 20 let nebo starší, se domnívá, že by mělo být zavádění energie z obnovitelných zdrojů urychleno, ve srovnání se 42 % osob ve věku 15 let nebo mladších.
- Manažeři (62 %) jsou nejpravděpodobnější skupinou, která si myslí, že by EU a vnitrostátní vlády měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU, aby snížily náklady na energii a staly se energeticky nezávislémi, zejména ve srovnání s osobami v domácnosti (43 %).
- Čím méně obtíží mají respondenti placení účtů, tím je pravděpodobnější, že urychlí zavádění obnovitelných zdrojů energie nebo více investují do energetické účinnosti, a tím menší je pravděpodobnost, že budou zmiňovat poskytování přímé finanční podpory ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti. Například 38 %, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů, uvádí více investic do energetické účinnosti, ve srovnání s 31 %, kteří mají problémy většinou.
- Čím vyšší se respondent domnívá, že je na sociálním žebříčku, tím pravděpodobnější je, že si myslí, že by EU a vlády členských států měly urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU nebo více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti, ale tím menší je pravděpodobnost, že si vlády budou myslet, že by vlády měly přijmout ekonomická opatření k omezení cen za energii pro domácnosti nebo poskytnout přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti.

Analýza rovněž ukazuje, že respondenti, kteří se domnívají, že změna klimatu je nejzávažnější (62 %) nebo jeden z nejzávažnějších (59 %) problémů, kterým svět čelí, pravděpodobněji zmiňují urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU, aby snížily náklady na energii a staly se energeticky nezávislejšími než ti, kteří si nemyslí, že je to problém (45 %). Čím závažnější problém vnímají respondenti, tím pravděpodobnější je, že si myslí, že EU a vnitrostátní vlády by měly urychlit zavádění

obnovitelných zdrojů energie v EU nebo více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

QC12T Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě? A pak? (% – EU)

	Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislými	Diverzifikace dodávek fosilních paliv do EU	Více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti (např. zlepšení izolace)	Přijmout ekonomická opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňové energetické společnosti, a zavést stropy cen energií	Poskytovat přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti
EU-27	52	14	36	51	35
Pohlaví					
Muž	52	15	37	50	35
Žena	52	14	35	52	36
Věk					
15–24	56	14	37	49	37
25–39	58	15	36	50	34
40–54	53	16	36	52	35
55+	47	13	35	51	36
Vzdělávání (konec)					
—15	42	14	32	53	36
16–19	49	15	35	53	37
20+	58	14	40	49	32
Stále studuje	60	13	35	51	35
Socioprofesionální kategorie					
Samostatně výdělečně činné	57	16	36	52	31
Manažeri	62	15	38	49	30
Ostatní bílé obojky	53	17	40	50	34
Manuální pracovníci	50	15	34	52	38
Osoby v domě	43	17	35	53	34
Nezaměstnaní	47	13	36	49	40
V důchodu	46	12	35	51	37
Studenti	60	13	35	51	35
Potíže s placením účtů					
Většinu času	46	13	31	52	42
Čas od času	48	17	33	53	37
Téměř nikdy/nikdy	54	14	38	50	34
Zvažte příslušnost k					
Dělnická třída	44	13	33	52	40
Nižší střední třída	49	16	35	51	38
Střední třída	55	15	37	51	34
Vyšší střední třída	64	13	41	47	31
Horní třída	63	14	48	40	29
Změna klimatu					
Největší problém	62	11	39	49	32
Jeden z problémů	59	12	38	52	34
Žádný problém	45	17	34	51	37
Vnímání změny klimatu					
Žádný vážný problém	28	26	30	51	37
Poměrně vážný problém	40	19	34	51	38
Velmi vážný problém	57	12	37	51	35
Podnikl kroky v boji proti změně klimatu					
Ano	57	13	37	52	34
Žádné	44	17	34	50	38

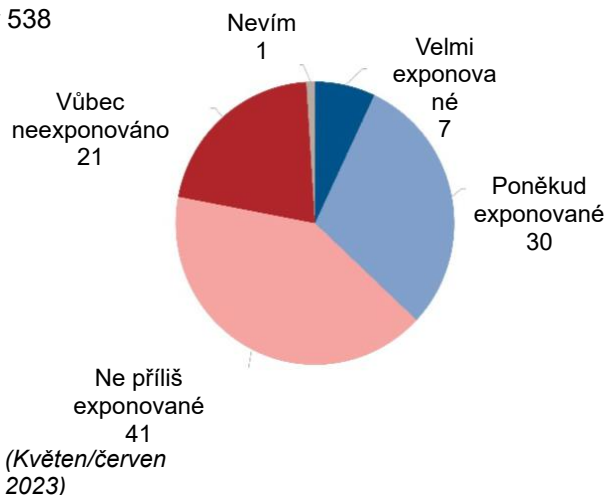
VI. EVROPANÉ A JEJICH PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ

QC14. Jak jste osobně vystaveni rizikům souvisejícím s životním prostředím a klimatem a hrozbám (např. požáry, povodně, znečištění, extrémní povětrnostní podmínky atd.)? (% – EU-27)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

1. Vystavení Evropanů rizikům a hrozbám v oblasti životního prostředí a klimatu

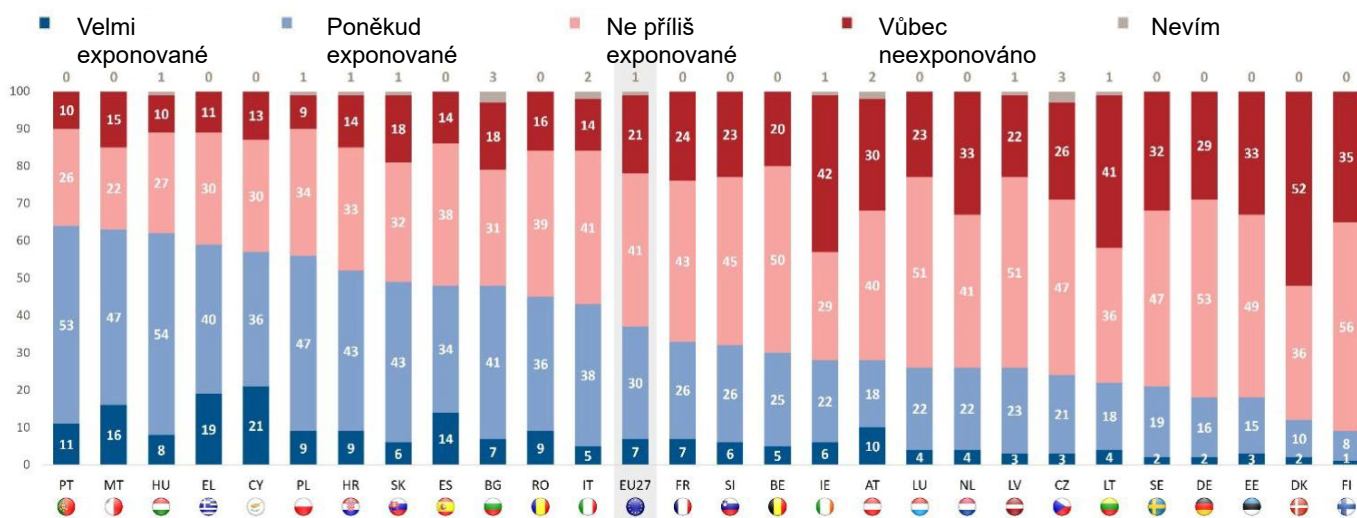
Téměř čtyři z deseti Evropanů se cítí být osobně vystaveni rizikům a hrozbám souvisejícím s životním prostředím a klimatem

Respondenti byli dotazováni: „jak osobně jsou vystaveni rizikům a hrozbám souvisejícím s životním prostředím a klimatem (např. požáry, povodně, znečištění, extrémní povětrnostní podmínky atd.)?“⁴⁶ Téměř čtyři z deseti (37 %) říkají, že jsou vystaveni, přičemž 7 % uvedlo, že jsou „velmi exponované“. Na druhou stranu většina (62 %) tvrdí, že těmto rizikům a hrozbám není vystavena, přičemž jen o něco více než jeden z pěti (21 %) uvedl, že nejsou „nikdy vystaveni“.

Vnitrostátní analýza ukazuje značné rozdíly mezi členskými státy. V sedmi zemích většina respondentů uvádí, že jsou vystaveni rizikům a hrozbám souvisejícím s životním prostředím a klimatem: Portugalsko (64 %), Malta (63 %), Maďarsko (62 %), Řecko (59 %), Kypr (57 %), Polsko (56 %) a Chorvatsko (52 %). Naopak 9 % ve Finsku, 12 % v Dánsku a 18 % v Německu a Estonsku se cítí osobně odhaleno.

Podíl respondentů, kteří se cítí „velmi exponovaní“, je nejvyšší na Kypru (21 %), Řecku (19 %) a na Maltě

QC14. Jak jste osobně vystaveni rizikům souvisejícím s životním prostředím a klimatem a hrozbám (např. požáry, povodně, znečištění, extrémní povětrnostní podmínky atd.)? (%)

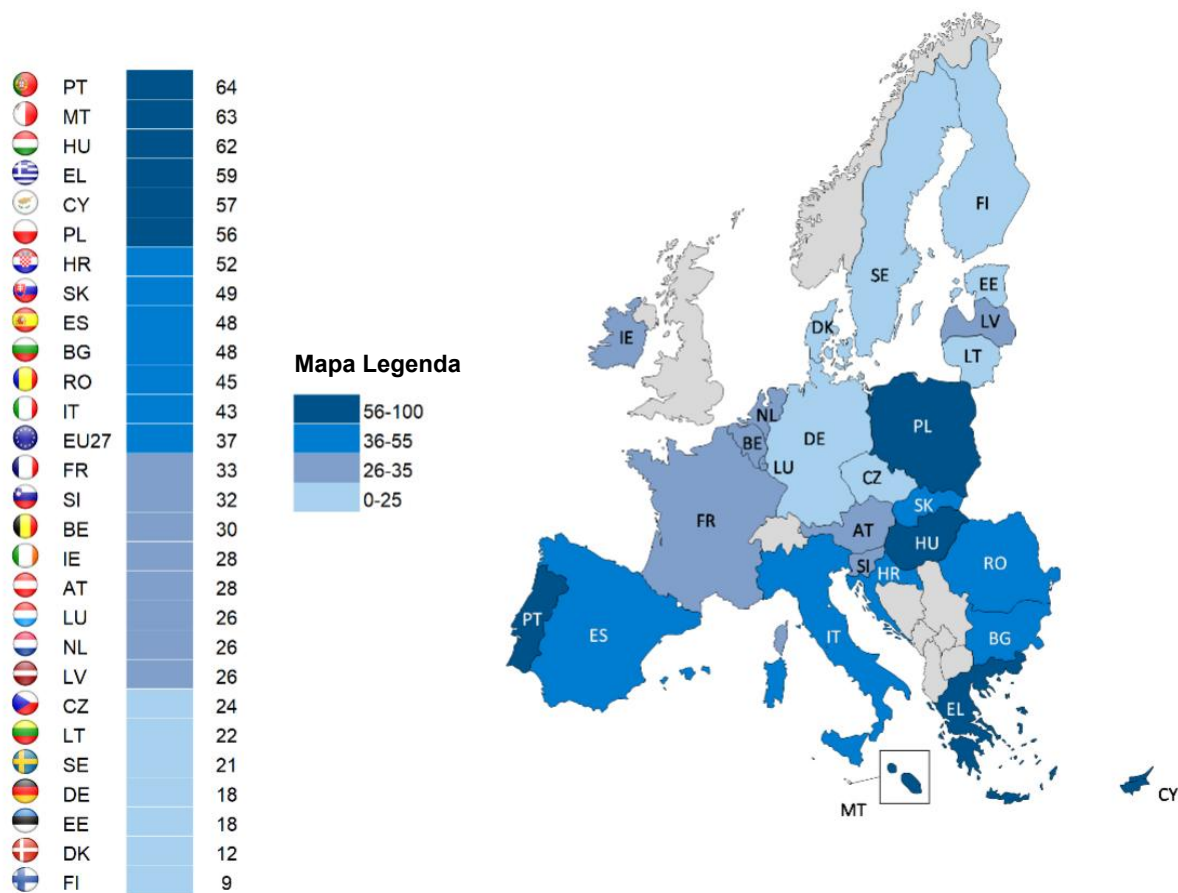
(16 %). Naopak nejméně čtyři z deseti v Dánsku (52 %), Irsku (42 %) a Litvě (41 %) uvádějí, že se těmto rizikům a hrozbám vůbec necítí.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Mapa ukazuje, že respondenti v jižních a východních oblastech EU mají větší pravděpodobnost, že se budou cítit vystaveni těmto rizikům a hrozbám, než ti, kteří žijí v severních a některých centrálních oblastech.

QC14. Jak jste osobně vystaveni rizikům souvisejícím s životním prostředím a klimatem a hrozbám (např. požáry, povodně, znečištění, extrémní povětrnostní podmínky atd.)? (% – celkem „exponováno“)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ilustruje následující:

- U respondentů ve věku 55+ (33 %) je méně pravděpodobné, že než mladší respondenti tvrdí, že se cítí vystaveni rizikům a hrozbám souvisejícím s životním prostředím a klimatem.
- U ostatních pracovníků bílých límečků (43 %), osob v domácnosti (42 %) a osob samostatně výdělečně činných je nejpravděpodobnější, že se cítí vystaveni, zejména ve srovnání s osobami v důchodu (31 %).
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů (34 %) mají menší pravděpodobnost, že se budou cítit vystaveni, než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi.
- Respondenti, kteří se považují za střední třídu nebo nižší na společenském žebříčku, mají větší pravděpodobnost, že se budou cítit vystaveni, než ti, kteří se umístí na vyšší úroveň. Například 39 % lidí, kteří se považují za součást dělnické třídy, se cítí exponováno, ve srovnání s 30 %, kteří se domnívají, že patří do vyšší střední třídy.

Analýza rovněž ukazuje, že čím závažnější problém považují respondenti za změnu klimatu, tím větší je pravděpodobnost, že se budou cítit vystaveni: 38 % respondentů, kteří to považují za velmi závažný problém, se cítí takto, ve srovnání s respondenty, kteří se domnívají, že změna klimatu není vážným problémem (23 %).

QC14 Jak jste osobně vystaveni rizikům souvisejícím s životním prostředím a klimatem a hrozbám (např. požáry, povodně, znečištění, extrémní povětrnostní podmínky atd.)? (% – EU)

	„Exponované“ celkem	Celkem „Neexponováno“	Nevím
EU-27	37	62	1
Pohlaví			
Muž	36	63	1
Žena	38	61	1
Věk			
15–24	39	60	1
25–39	38	61	1
40–54	38	61	1
55+	33	66	1
Vzdělávání (konec)			
—15	37	62	1
16–19	37	62	1
20+	36	63	1
Stále studuje	35	64	1
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	40	58	2
Manažeři	35	65	0
Ostatní bílé obojky	43	56	1
Manuální pracovníci	37	62	1
Osoby v domě	42	56	2
Nezaměstnaní	37	62	1
V důchodu	31	68	1
Studenti	35	64	1
Potíže s placením účtů			
Většinu času	44	56	0
Čas od času	42	57	1
Téměř nikdy/nikdy	34	65	1
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	39	60	1
Nižší střední třída	37	62	1
Střední třída	37	62	1
Vyšší střední třída	30	70	0
Horní třída	32	67	1
Změna klimatu			
Největší problém	23	77	0
Jeden z problémů	32	67	1
Žádný problém	38	61	1

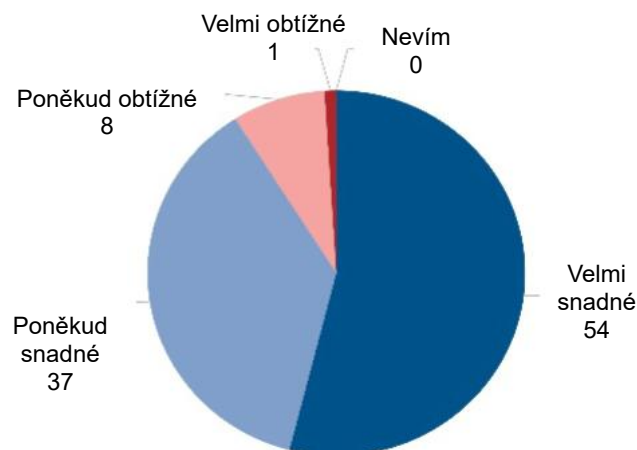
2. Přístup Evropanů k přírodě a zeleným plochám

Více než osm z deseti Evropanů tvrdí, že je pro ně snadné získat přístup k přírodě a zeleně.

Respondenti byli dotazováni, jak snadné nebo obtížné je pro ně získat přístup k přírodě a zeleně.⁴⁷ Velká většina (91 %) tvrdí, že je to snadné a 54 % uvedlo, že je to „velmi snadné“. Téměř každý desátý (9 %) tvrdí, že je pro ně obtížné získat přístup k přírodě a zeleně.

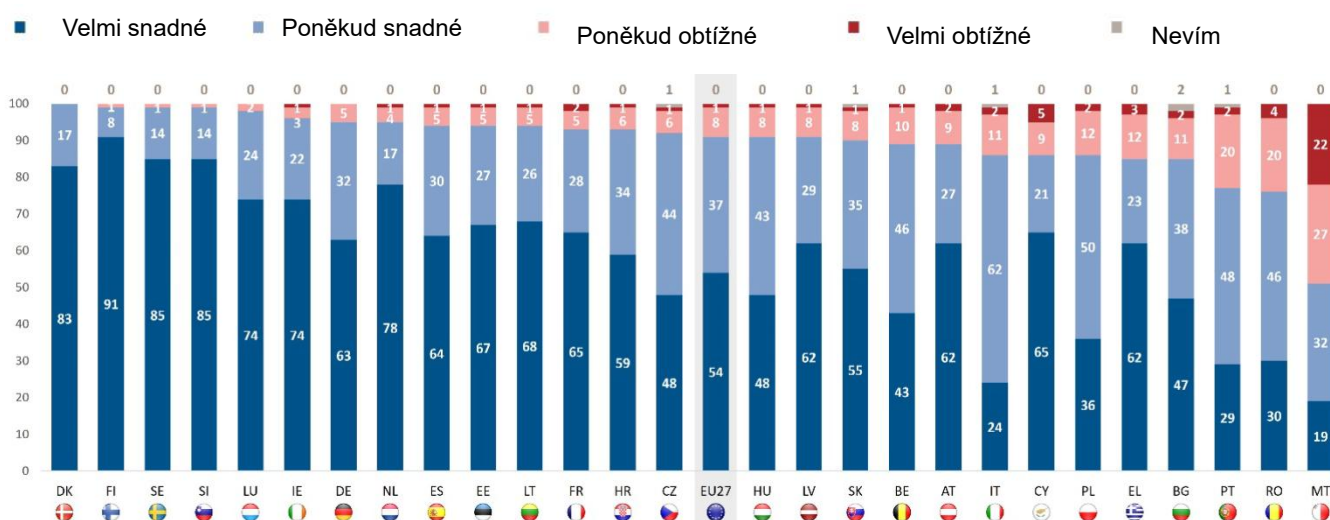
Ve všech zemích kromě jedné země více než tři čtvrtiny respondentů uvádějí, že přístup k přírodě a zeleně je pro ně snadný, a v 17 členských státech to říká nejméně devět z deseti. Všichni respondenti v Dánsku tvrdí, že tento přístup je snadný (100 %), stejně jako 99 % ve Slovinsku, Finsku a Švédsku. Na druhém konci stupnice 51 % respondentů na Maltě, 76 % v Rumunsku a 77 % v Portugalsku.

QC13. Jak snadné nebo obtížné je pro vás získat přístup k přírodě a zeleně? (% – EU-27)

(Květen/červen 2023)

QC13. Jak snadné nebo obtížné je pro vás získat přístup k přírodě a zeleně? (%)

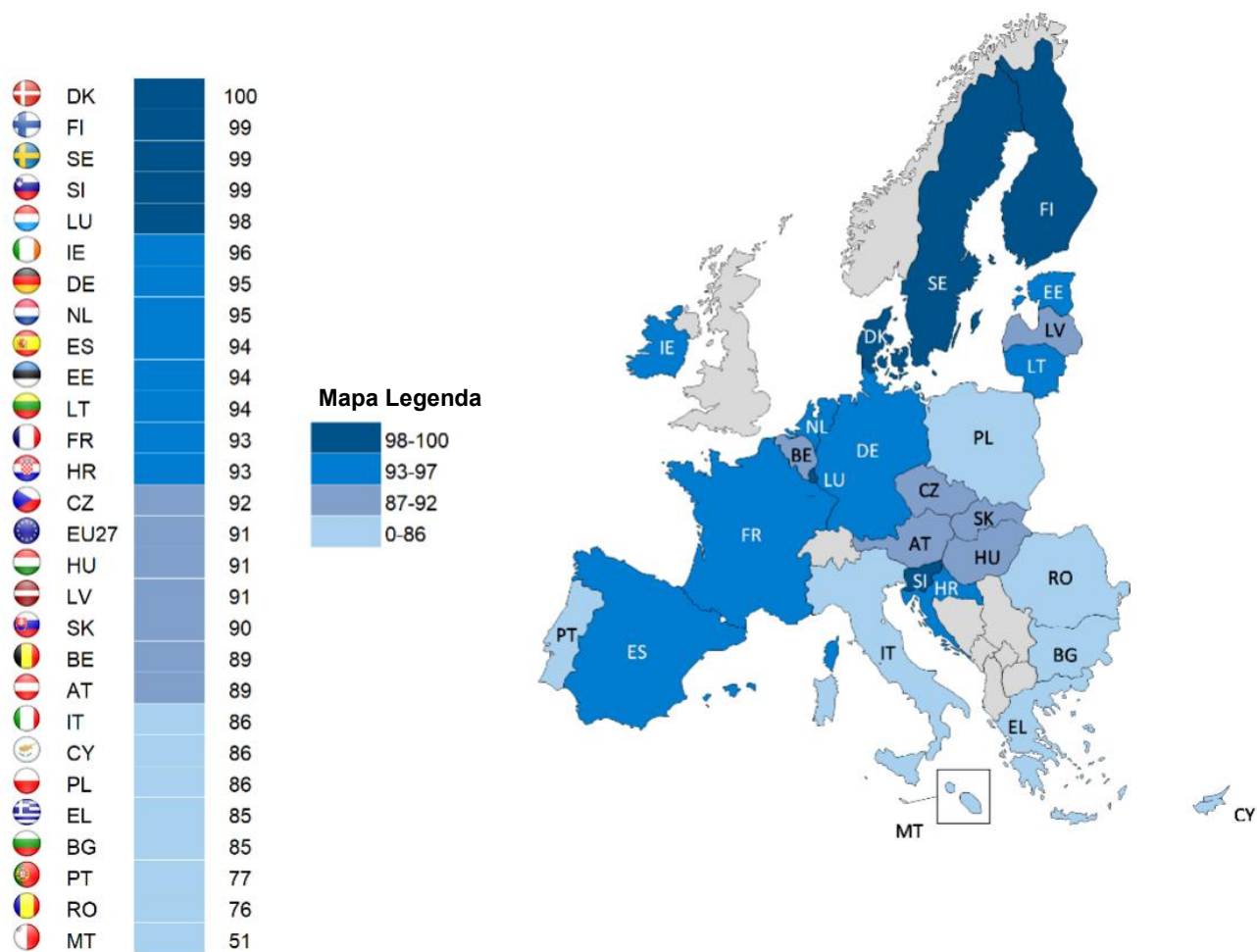
47 QC13. Jak snadné nebo obtížné je pro vás přístup k přírodě a zeleně?

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Mapa ilustruje respondenty, kteří považují za nejsnadnější přístup k přírodě a zeleným plochám v severních a západních oblastech EU.

QC13. Jak snadné nebo obtížné je pro vás získat přístup k přírodě a zeleně? (% – celkem „Easy“)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Sociodemografická analýza ukazuje, že více než osm z deseti respondentů v každé skupině tvrdí, že mají snadný přístup k přírodě a zeleně. V důsledku toho existuje jen málo pozoruhodných rozdílů:

- Manažeři a studenti (obojí 93 %) s největší pravděpodobností říkají, že přístup je snadný, zejména ve srovnání s osobami v domácnosti (84 %).
- Respondenti, kteří nikdy nebo téměř nikdy nemají potíže s placením účtů, říkají, že přístup je snadný než ti, kteří se potýkají s většími obtížemi (94 % oproti 85 %).

QC13 Jak snadné nebo obtížné je pro vás přístup k přírodě a zeleně? (% – EU)

	Celkem „Easy“	„Obtížné“ celkem	Nevím
EU-27	91	9	0
Pohlaví			
Muž	92	8	0
Žena	90	10	0
Věk			
15–24	92	8	0
25–39	91	9	0
40–54	92	8	0
55+	90	10	0
Vzdělávání (konec)			
—15	88	12	0
16–19	89	11	0
20+	93	7	0
Stále studuje	93	7	0
Socioprofesionální kategorie			
Samostatně výdělečně činné	91	8	1
Manažeři	93	7	0
Ostatní bílé obojky	91	9	0
Manuální pracovníci	90	10	0
Osoby v domě	84	16	0
Nezaměstnaní	88	11	1
V důchodu	91	9	0
Studenti	93	7	0
Potíže s placením účtů			
Většinu času	85	15	0
Čas od času	85	14	1
Téměř nikdy/nikdy	94	6	0
Zvažte příslušnost k			
Dělnická třída	91	9	0
Nižší střední třída	89	10	1
Střední třída	91	9	0
Vyšší střední třída	95	5	0
Horní třída	93	7	0
Změna klimatu			
Největší problém	92	8	0
Jeden z problémů	93	7	0
Žádný problém	88	11	1

ZÁVĚR

I když je změna klimatu stále považována za velmi závažnou globální otázku, výsledky tohoto průzkumu Eurobarometr ukazují, že názory Evropanů na změnu klimatu prošly v posledních dvou letech určitým posunem. Změna klimatu již není nejzávažnějším problémem, kterému svět čelí. Nyní stojí na třetím místě za chudobou, hladem a nedostatkem pitné vody a ozbrojenými konflikty. Zatímco chudoba, hlad a nedostatek pitné vody se historicky řadí mezi nejzávažnější problémy na světě, významný nárůst zmínek o ozbrojeném konfliktu lze přičíst probíhající ruské invazi na Ukrajinu, která začala v únoru 2022, v období mezi předchozím průzkumem v roce 2021 a současným průzkumem.

Evropané však stále považují změnu klimatu za vážný problém sama o sobě. Téměř osm z deseti respondentů si myslí, že změna klimatu je vážným problémem, a tento výsledek zůstává od roku 2019 relativně stabilní. To platí pro většinu ve všech členských státech EU.

Pokud jde o boj proti změně klimatu, více než polovina se domnívá, že za boj proti změně klimatu nesou odpovědnost Evropská unie, vnitrostátní vlády a podniky a průmysl. U respondentů je méně pravděpodobné, že se zmíní o vnitrostátních vládách a podnicích a průmyslu než v roce 2021, ale častěji je zmiňují než v roce 2019.

Na individuální úrovni si více než třetina myslí, že je osobně odpovědná za boj proti změně klimatu. Navzdory tomu téměř dvě třetiny uvedly, že v posledních šesti měsících podnikly kroky k boji proti změně klimatu, což je úroveň, která zůstává od roku 2019 relativně stabilní. Tento výsledek však zakrývá značné rozdíly v jednotlivých členských státech – od více než osmi z deseti respondentů v Lucembursku po necelé tři z deseti v Rumunsku.

Ačkoli většina Evropanů podniká osobní kroky v boji proti změně klimatu, některá společná opatření se stala méně rozšířenou. Sedm z deseti Evropanů se snaží snížit množství odpadu a pravidelně jej oddělovat za účelem recyklace, a to o 5 procentních bodů ve srovnání s roky 2021 a 2019, zatímco o něco více než polovina se snaží snížit spotřebu předmětů na jedno použití (53 %, -6 procentních bodů ve srovnání s rokem 2021 a -9 procentních bodů ve srovnání s rokem 2019). Současné výsledky těchto dvou akcí jsou ve skutečnosti nejnižší od roku 2013. Téměř čtyři z deseti říkají, že při nákupu nového spotřebiče pro domácnost je při jejich výběru důležitým faktorem nižší spotřeba energie, což však představuje druhý po sobě jdoucí pokles od roku 2019.

Postoje Evropanů k boji proti změně klimatu a přechodu na čistou energii zůstaly od roku 2021 poměrně stabilní. Více než osm z deseti respondentů souhlasí s tím, že řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví. Tři čtvrtiny se shodují na tom, že přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, které zvýší konkurenceschopnost evropských společností, zatímco více než šest z deseti souhlasí s tím, že přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU.

Pokud jde o energetiku, téměř osm z deseti souhlasí s tím, že na přechod na čistou energii by mělo být poskytnuto

více veřejné finanční podpory, i když to znamená, že by dotace na fosilní paliva měly být sníženy, zatímco sedm z deseti souhlasí s tím, že snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU by mohlo zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU. V hospodářské oblasti se téměř tři čtvrtiny shodují na tom, že náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci.

Pokud jde o vládní opatření v boji proti změně klimatu, více než dvě třetiny Evropanů se domnívají, že jejich národní vláda nedělá pro boj se změnou klimatu dost, i když to od roku 2021 představuje pokles o osm procentních bodů. S výjimkou Finska se většina v každé zemi domnívá, že jejich vláda nedělá dost.

Existuje silná podpora cílů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a zlepšení energetické účinnosti. Téměř devět z deseti se domnívá, že je důležité, aby EU stanovila ambiciózní cíle pro zvýšení množství energie z obnovitelných zdrojů využívané do roku 2030, a tento výsledek zůstal od roku 2021 stabilní. Více než sedm z deseti v každém členském státě si myslí, že je důležité, aby EU stanovila ambiciózní cíle v této oblasti. Téměř devět z deseti si myslí, že je důležité, aby jejich vláda stanovila ambiciózní cíle pro zvýšení množství energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030. Ačkoli se od roku 2021 jedná pouze o jeden bodový pokles, je současným výsledkem vůbec nejnižší úroveň podpory.

Vzhledem k tomu, že velká většina podporuje ambiciózní cíle v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, více než osm z deseti respondentů se domnívá, že je důležité, aby Evropská unie přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030. Více než osm z deseti si také myslí, že je důležité, aby jejich vláda přijala opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030. Ačkoli se jedná o podstatnou většinu, představuje nejnižší úroveň podpory, která je o dva body nižší než předchozí minimum z března a dubna 2021 a o šest bodů nižší než maxima v letech 2013–2015.

Klimaticky neutrální Evropa má silnou podporu ve všech členských státech. Téměř devět z deseti respondentů souhlasí s tím, že emise skleníkových plynů by měly být sníženy na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, aby se hospodářství EU stalo klimaticky neutrálním do roku 2050, dvoubodovým poklesem od roku 2021 a čtyřbodovým poklesem od roku 2019, přičemž s tím souhlasí také nejméně sedm z deseti v každém členském státě.

Respondenti byli požádáni, aby zvážili prudký nárůst cen energií a omezení dodávek plynu v důsledku opatření Ruska a uvedli, jak se domnívají, že by EU a členské státy měly reagovat, pokud jde o politiku zelené energie. Téměř šest z deseti si myslí, že je třeba urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku. Čtvrtina se domnívá, že tempo transformace by mělo být zachováno, zatímco o něco více než jedna z deseti se domnívá, že během energetické krize by mělo být použito více fosilních paliv a přechod na zelenou ekonomiku se zpomalil.

Upřednostňovanými opatřeními Evropanů ke zmírnění ekonomického tlaku způsobeného energetickou krizí je urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU a přijmout ekonomická opatření k omezení cen za energii pro domácnosti, jako je zdanění zisků energetických společností a stanovení stropů cen energie.

Vzhledem k širším otázkám životního prostředí se o něco více než devět z deseti Evropanů domnívá, že je pro ně snadný přístup k přírodě a zeleně, a s výjimkou Malty se shodnou více než tři čtvrtiny v každé zemi. Téměř čtyři z deseti Evropanů se cítí být osobně vystaveni rizikům a hrozbám souvisejícím s životním prostředím a klimatem, což však zakrývá značné rozdíly mezi členskými státy. Téměř dvě třetiny se cítí v Portugalsku ve srovnání s necelou desetinou ve Finsku.

Přehled sociodemografických výsledků odhaluje některé vzorce. Respondenti ve věku 15–24 let, ti, kteří dokončili vzdělání ve věku 20 let nebo starší, ti, kteří zřídka nebo nikdy nemají potíže s placením účtů, a ti, kteří se domnívají, že jsou součástí vyšší kategorie v sociálním žebříčku, jsou soustavně jedním z nejpravděpodobnějších, kteří si myslí, že změna klimatu je vážným problémem. Tyto skupiny mají také větší pravděpodobnost, že budou podporovat opatření a politiky, které se touto otázkou zabývají, a s větší pravděpodobností si myslí, že je třeba učinit více. Vliv má také vnímání změny klimatu. Ti, kteří si myslí, že změna klimatu je nejvíce nebo jeden z nejzávažnějších problémů, kterým čelí svět, a ti, kteří si myslí, že změna klimatu je velmi závažný problém sám o sobě, mají větší pravděpodobnost, že budou podporovat opatření a politiky, které se zabývají změnou klimatu a jejími dopady.

Technické specifikace

V období od 10. května do 5. června 2023 provedla společnost Kantar Public jménem společnosti Kantar Belgium vlnu 99.3 průzkumu Eurobarometr na žádost Evropské komise, Generálního ředitelství pro komunikaci, oddělení „Media monitoring a Eurobarometr“.

Vlna 99.3 zahrnuje obyvatelstvo příslušných národností členských států Evropské unie, které mají bydliště v každém z 27 členských států a jsou starší 15 let.

Základní návrh vzorku použitý ve všech zemích je stratifikovaný vícestupňový, náhodný (pravděpodobný). V každé zemi je vzorový rámec nejprve rozvrstven regiony NUTS a v rámci každého regionu měřítkem urbanity (DEGURBA). Počet bodů vzorku vybraných v každé vrstvě odráží populaci vrstev 15+. Ve druhé fázi byla vybrána místa odběru vzorků s pravděpodobností úměrnou jejich velikosti 0+ populace z každé vrstvy. Vzorky tak představují celé území zkoumaných zemí podle NUTS II (nebo ekvivalentu) EUROSTATu a podle rozdělení obyvatel příslušných národností z hlediska metropolitních, městských a venkovských oblastí⁴⁸.

V každém z vybraných míst odběru vzorků byla náhodně vykreslena počáteční souřadnice a nástroj pro zpětné geokódování použitý k identifikaci nejbližší adresy souřadnice. Tato adresa byla výchozí adresou pro náhodné procházky. Další adresy (každá devátá adresa) byly vybrány standardními postupy „náhodné trasy“ z původní adresy. V každé domácnosti byl respondent náhodně vylosován. Přístup k náhodnému výběru byl podmíněn velikostí domácnosti. Například pro domácnosti se dvěma více než 15 členy byl skript použit k výběru informátora (osoby reagující na dotazník prověřovatele) nebo jiného způsobilého člena v domácnosti. U domácností se třemi 15+ členy byl skript použit k výběru informátora (1/3 času) nebo dvou dalších způsobilých členů v domácnosti (2/3 času). Tam, kde byli vybráni další dva členové, byl tazatel požádán buď o nejmladší, nebo nejstarší. Skript by náhodně přiřadil výběr nejmladšímu nebo nejstaršímu se stejnou pravděpodobností. Tento proces pokračuje u čtyř 15+ členů domácnosti – náhodně žádá nejmladší, 2. nejmladší a nejstarší. Pro domácnosti s pěti 15+ členy se vracíme k poslednímu narozeninovému pravidlu.

Pokud nedošlo k žádnému kontaktu s nikým v domácnosti nebo pokud vybraný respondent nebyl k dispozici (vytížený), tazatel znovu navštívil stejnou domácnost až

tříkrát (celkem čtyři pokusy o kontakt). Tazatelé nikdy neuvádějí, že se průzkum provádí jménem Evropské komise předem; tyto informace mohou poskytnout po dokončení průzkumu, a to na vyžádání.

Fáze náboru byla mírně odlišná v Nizozemsku, Finsku a Švédsku. Ve dvou posledně uvedených zemích byl vybrán vzorek adres v rámci každého místa odběru vzorků z registru adres nebo evidence obyvatel (ve Finsku se výběr neprovádí ve všech místech vzorku, ale v některých případech, kde se očekává zlepšení míry odpovědí). Výběr adres byl proveden náhodným způsobem. Domácnosti pak byly telefonicky kontaktovány a najaty, aby se zúčastnily průzkumu. V Nizozemsku se používá vzorek RDD s dvojitým rámcem (čísla mobilních a pevných linek), protože neexistuje úplný registr obyvatel s telefonními čísly. Výběr čísel na obou rámcích se provádí náhodným způsobem, přičemž každé číslo získá stejnou pravděpodobnost výběru. Na rozdíl od Švédska a Finska je vzorek neklastrovaný.

48 Klasifikace městských venkova na základě DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

	ZEMĚ	ÚSTAVŮ	Č. ROZHŮVOR Y	TERMÍNY PRACÍ V TERÉNU		POČET OBYVATEL 15+	POMĚR EU
BÝT	Belgie	MCM Belgie	1038	10/05/2023	29/05/2023	9619330	2,53 %
BG	Bulharsko	Kantar TNS BBSS	1017	11/05/2023	30/05/2023	5917534	1,56 %
CZ	Česko	STOPKA/ZNAČKA	1011	11/05/2023	02/06/2023	8982036	2,36 %
DK	Dánsko	Plášť Dánsko (Kantar Public)	1001	11/05/2023	30/05/2023	4891261	1,29 %
DE	Německo	Plášť Německo (Kantar Public)	1507	11/05/2023	31/05/2023	71677231	18,87 %
EE	Estonsko	Norstat Eesti	1005	11/05/2023	31/05/2023	1111597	0,29 %
IE	Irsko	B a výzkum	1006	11/05/2023	30/05/2023	4005909	1,05 %
EL	Řecko	Kantar Řecko	1007	11/05/2023	29/05/2023	9167896	2,41 %
ES	Španělsko	Plášť Španělsko (Kantar Public)	1015	11/05/2023	28/05/2023	40639381	10,70 %
FR	Francie	MCM Francie	1003	11/05/2023	25/05/2023	55700114	14,66 %
HR	Chorvatsko	Hendal	1014	11/05/2023	30/05/2023	3461468	0,91 %
IT	Itálie	Testovací bod Italia	1024	10/05/2023	23/05/2023	51599668	13,58 %
CY	Zástupce Kypru	Cymar Průzkum trhu	504	11/05/2023	25/05/2023	752304	0,20 %
LV	Lotyšsko	Kantar TNS Lotyšsko	1022	10/05/2023	23/05/2023	1590245	0,42 %
LT	Litva	Norstat LT	1009	11/05/2023	28/05/2023	2373312	0,62 %
LU	Lucembursko	TNS Ilres	507	11/05/2023	24/05/2023	533335	0,14 %
HU	Maďarsko	Kantar Hoffmann	1029	11/05/2023	26/05/2023	8313539	2,19 %
MT	Malta	Mezinárodní letiště Misco	504	11/05/2023	29/05/2023	446788	0,12 %
NL	Nizozemsko	Kantar Nizozemsko	1020	10/05/2023	29/05/2023	14763684	3,89 %
AT	Rakousko	Österreichische Gallup Ins.	1002	11/05/2023	29/05/2023	7647176	2,01 %
PL	Polsko	Výzkumné kolektivy	1026	11/05/2023	28/05/2023	31982941	8,42 %
PT	Portugalsko	Intercampus SA	1000	15/05/2023	31/05/2023	8915624	2,35 %
RO	Rumunsko	CSOP SRL	1065	11/05/2023	29/05/2023	16174719	4,26 %
SI	Slovinsko	Mediana DOO	1001	11/05/2023	05/06/2023	1791246	0,47 %
SK	Slovensko	MNFORCE	1003	11/05/2023	26/05/2023	4591487	1,21 %
FI	Finsko	Taloustutkimus Oy	1001	11/05/2023	02/06/2023	4672932	1,23 %
SE	Švédsko	Plášť Švédsko (Kantar Public)	1017	11/05/2023	30/05/2023	8541497	2,25 %
		EU-27 CELKEM	26358	10/05/2023	05/06/2023	379864254	100 %

* Je třeba poznamenat, že celkový procentní podíl uvedený v této tabulce může překročit 100 % v důsledku zaokrouhlení.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Režim pohovorů podle jednotlivých zemí

Rozhovory probíhaly prostřednictvím osobních rozhovorů, a to buď fyzicky v domácnostech lidí, nebo prostřednictvím interakce videa na dálku v příslušném národním jazyce. Rozhovory s video interakcí na dálku („online face-to-face“ nebo CAVI, Computer Assisted Video Interviewing, byly vedeny pouze v Česku, Dánsku, na Maltě a ve Finsku).

ZEMĚ	POČET ROZHOVORŮ V RÁMCI PROGRAMU CAPI	POČET ROZHOVORŮ CAWI	CELKOVÝ POČET POHOVORŮ
BÝT	Belgie	1,03	1,03
BG	Bulharsko	1,03	1,03
CZ	Česko	1,04	1,04
DK	Dánsko	1,05	1,05
DE	Německo	1,51	1,51
EE	Estonsko	1,02	1,02
IE	Irsko	1,03	1,03
EL	Řecko	532	480
ES	Španělsko	1,02	1,02
FR	Francie	1,02	1,02
HR	Chorvatsko	1,03	1,03
IT	Itálie	1,03	1,03
CY	Zástupce Kypru	504	504
LV	Lotyšsko	1,01	1,01
LT	Litva	1,02	1,02
LU	Lucembursko	513	513
HU	Maďarsko	1,05	1,05
MT	Malta	329	191
NL	Nizozemsko	725	279
AT	Rakousko	1,03	1,03
PL	Polsko	1,04	1,04
PT	Portugalsko	1,04	1,04
RO	Rumunsko	1,05	1,05
SI	Slovinsko	508	518
SK	Slovensko	710	293
FI	Finsko	1,02	1,02
SE	Švédsko	1045	1,05
EU-27	CELKEM	14,09	12,58
			26,67

CAPI: Počítačově asistované osobní pohovory
CAWI: Počítačově asistované webové rozhovory

ZEMĚ	POČET ROZHOVORŮ V RÁMCI PROGRAMU CAPI	POČET ROZHOVORŮ S CAVI	CELKOVÝ POČET POHOVORŮ
BÝT	Belgie	1038	1038
BG	Bulharsko	1017	1017
CZ	Česko	794	217
DK	Dánsko	810	191
DE	Německo	1507	1507
EE	Estonsko	1005	1005
IE	Irsko	1006	1006
EL	Řecko	1007	1007
ES	Španělsko	1015	1015
FR	Francie	1003	1003
HR	Chorvatsko	1014	1014
IT	Itálie	1024	1024
CY	Zástupce Kypru	504	504
LV	Lotyšsko	1022	1022
LT	Litva	1009	1009
LU	Lucembursko	507	507
HU	Maďarsko	1029	1029
MT	Malta	348	156
NL	Nizozemsko	1020	1020
AT	Rakousko	1002	1002
PL	Polsko	1026	1026
PT	Portugalsko	1000	1000
RO	Rumunsko	1065	1065
SI	Slovinsko	1001	1001
SK	Slovensko	1003	1003
FI	Finsko	992	9
SE	Švédsko	1017	1017
EU-27	CELKEM	25785	573
			26358

CAPI: Počítačově asistované osobní pohovory
CAWI: Počítačově asistované video rozhovory

Pro informaci byla doplněna metodika použitá v roce 2021. V důsledku pandemie COVID-19 byly rozhovory v řadě zemí vedeny prostřednictvím počítačového asistovaného webového pohovoru (CAWI). Země, kde se metodika ve srovnání s rokem 2023 zcela liší, jsou Belgie, Česko, Dánsko, Estonsko, Irsko, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Portugalsko, Finsko, Švédsko. Země, kde se metodika ve srovnání s rokem 2023 částečně liší, jsou Řecko, Malta, Nizozemsko, Slovinsko a Slovensko.

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Míra odpovědí

Pro každou zemi se provádí srovnání odpovídajícího vzorku a vesmíru (tj. celkové populace v zemi). Váhy se používají k tomu, aby odpovídaly reagujícímu vzorku vesmíru podle pohlaví podle věku, regionu a stupně urbanizace. U evropských odhadů (tj. průměr EU) se upraví váhy jednotlivých zemí tak, aby odrážely jejich počet 15+ v poměru k obyvatelstvu EU 15+.

Míra odpovědí se vypočítá vydělením celkového počtu úplných rozhovorů počtem všech navštívených adres, s výjimkou adres, které nejsou způsobilé, ale včetně adres, u nichž není způsobilost známa. Pokud jde o vlnu 99.2 průzkumu EUROBAROMETER, míra odpovědí pro země EU-27, vypočítaná společností Kantar Public, činí:

	ZEMĚ	MÍRA ODPOVĚDÍ
BÝ	Belgie	55,5 %
T		
BG	Bulharsko	43,4 %
CZ	Česko	52,5 %
DK	Dánsko	39,3 %
DE	Německo	23,7 %
EE	Estonsko	51,6 %
IE	Irsko	46,8 %
EL	Řecko	30,1 %
ES	Španělsko	36,9 %
FR	Francie	37,2 %
HR	Chorvatsko	42,6 %
IT	Itálie	25,7 %
CY	Zástupce Kypru	52,4 %
LV	Lotyšsko	42,6 %
LT	Litva	44,7 %
LU	Lucembursko	32,2 %
HU	Maďarsko	62,1 %
MT	Malta	79,8 %
NL	Nizozemsko	66,1 %
AT	Rakousko	41,6 %
PL	Polsko	53,4 %
PT	Portugalsko	46,1 %
RO	Rumunsko	56,3 %
SI	Slovinsko	43,9 %
SK	Slovensko	54,7 %
FI	Finsko	27,9 %
SE	Švédsko	64,7 %

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Chybové rozpětí

Čtenářům se připomíná, že výsledky průzkumu jsou odhady, jejichž přesnost, vše stejné, spočívá na velikosti vzorku a na pozorovaném procentu. U vzorků přibližně

1000 rozhovorů se skutečná procenta liší v rámci následujících limitů spolehlivosti:

Statistické marže v důsledku procesu odběru vzorků

(při 95 % míře spolehlivosti)

různé velikosti vzorků jsou v řádcích

různé pozorované výsledky jsou ve sloupcích

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N = 2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000
N = 7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N = 7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Dotazník

Q1a Který z následujících bodů považujete za nejzávažnější problém, kterému čelí svět jako celek?

(UKÁZAT OBRAZOVKU – ČÍST – OTOČIT – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

Q1b Které další považujete za vážné problémy?

(UKÁZAT OBRAZOVKU – ČÍST – OTOČIT – MAX. 3 ODPOVĚDI)

	Q1a	Q1b
	Nejzávažnější problém	Další závažné problémy
Změna klimatu	1	1,
Mezinárodní terorismus	2	2,
Chudoba, hlad a nedostatek pitné vody	3	3,
Šíření infekčních onemocnění	4	4,
Hospodářská situace	5	5,
Zdravotní problémy způsobené znečištěním (N)	6	6,
Šíření jaderných zbraní	7	7,
Ozbrojené konflikty	8	8,
Rostoucí světová populace	9	9
Zhoršení povahy (N)	10	10
Zhoršení demokracie a právního státu (N)	11	11
Ostatní (spontánní)	12	12
Žádné (spontánní)	13	13
Dto neví	14	14
EB95.1 QB1a ab		

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Q2 A jak vážný problém si myslíte, že používáte stupnici od 1 do 10, přičemž „1“ znamená „10“, což znamená, že je „velmi vážný“.

(UKÁZAT OBRAZOVKU – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

1 Není to vůbec vážný problém	10 Extrémně vážný problém	Dto neví								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

1 QU EB95.1 QB2

Q3 Podle vašeho názoru, kdo je v rámci EU odpovědný za boj proti změně klimatu?

(UKÁZAT OBRAZOVKU – ČÍST – OTOČIT – VÍCE ODPOVĚDÍ JE MOŽNÉ)

Vlády členských států	1,
Evropská unie	2,
Regionální a místní orgány	3,
Podnikání a průmysl	4,
Vy osobně	5,
Environmentální skupiny	6,
Ostatní (spontánní)	7,
Všichni (spontánní)	8,
Žádné (spontánní)	9,
Dto neví	10

EB95.1 QB3

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Q4 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s každým z následujících tvrzení?

(UKÁZAT OBRAZOVKU S MĚŘÍTKEM – ČÍST – OTOČIT – JEDNA ODPOVĚĎ NA ŘÁDEK)

	Naprostou souhlasím	Mají tendenci souhlasit	Tendenci nesouhlasit	Naprostou nesouhlasím	Dto neví
1 Řešení otázek změny klimatu a životního prostředí by mělo být prioritou pro zlepšení veřejného zdraví(N).	1	2	3	4	5
2 Náklady na škody způsobené změnou klimatu jsou mnohem vyšší než náklady na investice potřebné pro ekologickou transformaci (N)	1	2	3	4	5
3 Snížení dovozu fosilních paliv ze zemí mimo EU může zvýšit energetickou bezpečnost a ekonomicky těžit pro EU	1	2	3	4	5
4 Přijetí opatření v oblasti změny klimatu povede k inovacím, díky nimž budou podniky v EU konkurenceschopnější.	1	2	3	4	5
5 Větší veřejná finanční podpora by měla být poskytnuta na přechod na čistou energii, i když to znamená, že dotace na fosilní paliva by měly být sníženy.	1	2	3	4	5
6 Přizpůsobení se nepříznivým dopadům změny klimatu může být přínosem pro občany EU (M)	1	2	3	4	5

3 QU EB95.1 QB4 (položka 6 je upravena)

Podnikli jste osobně nějaké kroky v boji proti změně klimatu za posledních šest měsíců?

(POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

Ano	1
Žádné	2
Dto neví	3

1 QU EB95.1 QB5

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Q6 Které z následujících opatření, pokud existují, se vztahují na vás?

(UKÁZAT OBRAZOVKU – ČÍST – OTOČIT – VÍCE ODPOVĚDÍ JE MOŽNÉ)

Koupili jste si nové auto a jeho nízká spotřeba paliva byla důležitým faktorem při výběru	1,
Koupili jste elektrické auto	2,
Pravidelně používáte ekologické alternativy ke svému soukromému vozu, jako je chůze, jízda na kole, veřejná doprava nebo sdílení automobilů	3,
Lépe jste izolovali svůj domov, abyste snížili spotřebu energie	4,
Koupili jste nízkoenergetický dům	5,
Při nákupu nového spotřebiče pro domácnost, např. pračky, ledničky nebo televizoru, je při výběru důležitým faktorem nižší spotřeba energie.	6,
Přešli jste na dodavatele energie, který nabízí větší podíl energie z obnovitelných zdrojů než ten předchozí	7,
Instalovali jste zařízení pro řízení a snížení spotřeby energie (např. inteligentní měřič)	8,
Instalovali jste solární panely ve vaší domácnosti	9,
Berete v úvahu uhlíkovou stopu svých nákupů potravin a někdy podle toho přizpůsobujete své nákupy.	10,
Při plánování dovolené a jiných cest na delší vzdálenosti berete v úvahu uhlíkovou stopu své dopravy a někdy podle toho přizpůsobujete své plány.	11,
Kupujete a jíte méně masa	12,
Kupujete a jíte více biopotravin	13,
Snažíte se snížit svůj odpad a pravidelně jej oddělujete pro recyklaci	14,
Pokud je to možné, snažíte se snížit spotřebu jednorázových předmětů, např. igelitových sáčků ze supermarketu, přebytečného balení	15,
Ostatní (spontánní)	16,
Žádné (spontánní)	17
Dto neví	18

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Q7 Myslíte si, že vláda (NATIONALITY) dělá dost, málo nebo příliš mnoho pro boj se změnou klimatu?

(*POUZE JEDNA ODPOVĚĎ*)

Dost	1
Nestačí	2
Příliš mnoho	3
Nevím	4

1 QU EB95.1 QB7

READ: Nyní se podívejme dopředu do budoucnosti.

Q8 Jak důležité je podle vás, aby následující orgány přijaly opatření a zvýšily množství energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná nebo solární energie, do roku 2030? (M)

(*PŘEČTĚTE SI – JEDNA ODPOVĚĎ NA ŘÁDEK*)

	Velmi důležité	Poměrně důležité	Není to příliš důležité	Vůbec nedůležité	Dto neví
1 Vláda (NATIONALITY)	1	2	3	4	5
2 Evropská unie	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB8 ZMĚNĚNO

Otázka 9 Jak je podle vás důležité, aby následující orgány přijaly opatření ke zlepšení energetické účinnosti do roku 2030 (např. povzbuzením lidí, aby izolovali svůj domov, instalovali solární panely nebo kupovali elektromobily)? (M)

(*PŘEČTĚTE SI – JEDNA ODPOVĚĎ NA ŘÁDEK*)

	Velmi důležité	Poměrně důležité	Není to příliš důležité	Vůbec nedůležité	Dto neví
1 Vláda (NATIONALITY)	1	2	3	4	5
2 Evropská unie	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB9

Q10 Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícím tvrzením: Měli bychom snížit emise skleníkových plynů na minimum a zároveň kompenzovat zbývající emise, například rozšířením zalesněných oblastí, aby bylo hospodářství EU do roku 2050 klimaticky neutrální.

(PŘEČTĚTE SI – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

Naprosto souhlasím	1
Mají tendenci souhlasit	2
Tendenci nesouhlasit	3
Naprosto nesouhlasím	4
Dto neví	5

1 QU EB91.3 Q9

Přečti si: Ruská invaze na Ukrajinu měla globální dopad na dodávky plynu a potravin, trhy s energií, inflaci a životní náklady. Některé země se musely vrátit k využívání uhlí a ropy k výrobě energie.

Q11 Jak by měla EU a její členské státy reagovat, pokud jde o zelenou energii, s nárůstem cen energií a omezeními dodávek plynu v důsledku opatření Ruska?

(PŘEČTĚTE SI – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

Měli bychom urychlit využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšit energetickou účinnost a urychlit přechod na zelenou ekonomiku.	1
Měli bychom zachovat stejné tempo přechodu na zelenou ekonomiku	2
Měli bychom se vrátit k využívání více fosilních paliv během energetické krize a zpomalit přechod na zelenou ekonomiku.	3
Dto neví	4

Zvláštní průzkum Eurobarometr 538

Změna klimatu

Q12a Jakým z následujících způsobů by měly EU a vlády členských států reagovat na zmírnění hospodářského tlaku způsobeného energetickou krizí? V první řadě?

(UKÁZAT OBRAZOVKU – ČÍST – OTOČIT – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

Q12b a pak?

(UKÁZAT OBRAZOVKU – ČÍST – OTOČIT – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

	Q12a	Q12b
	V první řadě?	A pak?
Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie v EU s cílem snížit náklady na energii a stát se energeticky nezávislými	1	1,
Diverzifikace dodávek fosilních paliv do EU	2	2,
Více investovat do opatření v oblasti energetické účinnosti (např. zlepšení izolace)	3	3,
Přijmout ekonomická opatření s cílem omezit ceny účtů za energii pro domácnosti, jako jsou zisky daňových energetických společností, a stanovit stropy cen energií)	4	4,
Poskytovat přímou finanční podporu ekonomicky nejzranitelnějším členům společnosti	5	5,
Ostatní (spontánní)	6	6,
Dto neví	7	7,
1 QU NOVÝ		

Q13 Jak snadné nebo obtížné je pro vás přístup k přírodě a zeleně?

(PŘEČTĚTE SI – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

Velmi snadné	1
Poněkud snadné	2
Poněkud obtížné	3
Velmi obtížné	4
Dto neví	5
1 QU NOVÝ	

Otázka 14 Jak jste osobně vystaveni rizikům souvisejícím s životním prostředím a klimatem a hrozbám (např. požáry, povodně, znečištění, extrémní povětrnostní podmínky atd.)?

(PŘEČTĚTE SI – POUZE JEDNA ODPOVĚĎ)

Velmi exponované	1
Poněkud exponované	2
Ne příliš exponované	3
Vůbec neexponováno	4
Dto neví	5

Komentáře

(Pierre Dieumegard)

Název tiskové zprávy ([Eurobarometr: ekologická transformace by měla urychlit \(europa.eu\)](#)) je „Eurobarometr: Většina Evropanů se domnívá, že ekologická transformace by měla jít rychleji.“

Obsah této tiskové zprávy je velmi pozitivní a zdá se, že Evropané podporují plány Komise na ekologickou transformaci a boj proti změně klimatu.

Ale když se podíváme na čísla, grafy a mapy, optimismus je třeba dát do perspektivy:

- 1) [Otázka čtvrtého](#) čtvrtletí ukazuje, že podpora opatření proti změně klimatu klesá
- 2) konkrétněji [otázka Q4.5 ukazuje](#), že se zvyšuje nesouhlas s finanční podporou čistých energií oproti fosilním palivům.

Mezi zeměmi EU existují velké rozdíly. „Východní země“, tj. země sousedící s Ruskem, Běloruskem a Ukrajinou, nejsou pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie: podívejte se [na mapu otázky Q11](#).